EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı: 67, 15 Şubat 1993

Ara katmanların tepkisi

Uğur Mumcu cinayeti üzerine tartışmalar devam ediyor. Bir sonuç alınamayacağına ilişkin ortak inanç çerçevesinde, cinayetin kişisel faillerine ilişkin tartışma hızla gündemden çıkmaktadır. Bu cinayetin devletler düzeyindeki politik stratejilerin bir ürünü olduğu kesinlik kazanmıştır. Türk devletinin tüm saptırıcı karşı çabalarına rağmen, dikkatler onun üzerinde ve onun gerisindeki ABD gizli servisleri üzerinde odaklaşmış bulunmaktadır. O ise bundan, İran'ı hedef haline getirerek sıyrılmaya çalışıyor. Bunun içinse, bugüne kadar Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı kullandığı ve halen de kullanmakta olduğu Hizb-i Kontra örgütünün bazı mensuplarını hedef alan şişirme ve sansasyonel operasyonlardan yararlanıyor. Hizb-i Kontra bizzat devletin kirli işler bölümünün, Kontr-gerillanın örgütlediği basit bir piyon örgütdür. Oysa Uğur Mumcu cinayetinin son dere-ce profesyonelce örgütlenmiş bir istihbarat örgütü eylemi olduğu kesinleşmiş bulunuyor. Bu örgüt Kontr-gerillanın kendisidir ya da onun gerisindeki asıl güç olan CİA'dır. Batı basınında ve bizzat ABD'li stratejistlerin ağzından, ABD'nin İran'ı bir hedef haline getireceği ve çok geçmeden onunla çatışmaya girişeceği üzerine epeydir konuşulup yazılıyor. Uğur Mumcu cinayeti çerçevesinde İran'ın bir hedef haline getirilmesi bu politik amaç ve hazırlıkla dikkate değer biçimde örtüşüyor. Cinayet bu amaçla işlenmediyse bile bu amaca başarıyla yönlendirilmiş bulunuyor.

Kuşkusuz bu başarıyı kolaylaştıran başlıca etken, cinayetin toplumun ara katmanlarında yarattığı sarsıntı ve yol açtığı geniş eylemli tepkilerin, kendiliğinden dinsel gericiliğe ve bununla bağlantılı olarak İran'a yönelmesidir.

Bu sonuncu olgu, toplumun ara katmanlarında, özellikle kentin nispeten aydın-kültürlü küçük burjuva kitlelerinde ortaya çıkan büyük tepki, Uğur Mumcu suikastinin en önemli siyasal sonuçlarından biridir. Cinayeti planlayanlar, toplumu terörize etmek genel hedefi çerçevesinde, muhakkak ki Uğur Mumcu'nun şahsında özellikle bu kitleyi hedef almışlardı. Fakat bu kitlenin ortaya koyduğu tepkinin bu biçimi büyük ihtimalle hesap dışıydı. Günlerce süren ve yüzbinlerce insanı kapsayan yürüyüşler ve gösteriler gerçekleşti. Başlangıçta kendiliğinden ortaya çıkan bu eylemlerin taşıdığı büyüme potansiyeli farkedilince, devlet tarafından ve kuşkusuz sosyal demokratlar aracılığıyla, kontrol altına alınıp yönlendirilmeye çalışıldı. Bu başarıldı da. Özellikle sermaye basının başlangıçtaki amacı ve çabası bu tepkiyi Kürt devrimci hareketine bir düşmanlığa yöneltmekti. Fakat, tüm tepkilerin şaşmaz bir biçimde dinsel gericiliği ve şeriatçılığı hedef aldığı görülünce, bunun koşullarının olmadığı görüldü. Hızlı bir dönüşle kendiliğinden eğilime uyum sağlandı ve "laik ve demokratik Cumhuriyet"e sahip çıkış teması çerçevesinde, kitle tepkisi, düzenin eskimiş ideolojisi Kemalizme taze kan olarak kullanılmaya çalışıldı. Başarı tamdı. Bu şaşırtıcı değildi. Zira dinsel gericiliğe karşı laiklik ve demokrasi savunusu temelinde tepkilerini ortaya koyan bu kitleler, zaten toplumun geleneksel kemalist ideolojiye en bağlı ya da onun etkisine en açık kesimlerinden oluşmaktaydı.

Yine de bunun yalnızca sosyal-kültürel yönden değil, fakat aynı zamanda politik bakımından da heterojen bir kitle olduğunu gözden kaçırmamak gerekir. Ve kuşku yok ki, 80 öncesinde sayısız devrimci gruba sığ bir anti-faşizm çerçevesinde kitlesel taban oluşturmuş küçük burjuva katmanlar da bunun içinde önemli bir yer tutmaktadır. Atılan sloganlar, söylenen türküler ve marşlar bu konuda bir tereddüte yer bırakmamaktadır. 12 Eylül karşı devrim döneminin terörü ile uygulanan

pasifikasyon politikalarının yıldırdığı, susturduğu, tam bir politik edilgenliğe ittiği bu kitlelerin bir ölçüde kendine gelmesinde, Uğur Mumcu cinayetinin herkesi şaşırtan bir sarsıcı etkisi olmuştur.

Öldüğü sırada ve yıllardan beri, artık kurulu düzenin has adamlarından biri haline gelmiş bulunan Uğur Mumcu'nun şahsı üzerinden bu kitleler, kendi sığ ve sınırlı siyasal özlemlerini ve tepkilerini haykırmışlardır. Onu genellikle "sakıncalı piyade" ve "kalpaklı kuvayı milliyeci" olarak anmaları, bu sığ ve sınırlı "demokrasi" ve "bağımsızlık" özlemlerinin bir dile gelişidir. Fakat bu kadarında bile bir çarpıklık vardır. Zira "sakıncalı piyade" Uğur Mumcu'nun bugünü değil, çoktan geride kalmış bir uzak geçmişiydi. O artık düzenin bugünün "sakıncalılar"ını izlemek ve ezmekle görevli temel kurumlarıyla içli dışlı bir akıl hocasıydı. "Kuvayı milliyecilik" ise Uğur Mumcu için artık yalnızca en gerici yönüyle bir anlam ve işlev taşıyordu. Kürt halkının özgürlük mücadelesine karşı kullanılan gerici-şoven bir paslı silahtan ibaretti. Bu politik konum ve ideolojik içerik, Uğur Mumcu için harekete geçen kesimlerin bir kısmının gerçek konumuna ve eğilimlerine şüphesiz denk düşüyordu. Fakat ilerici küçük burjuva katmanlardan oluşan öteki bir kesim için, daha çok bir çarpıklığın, bir anakronizmin ifadesiydi.

Sola eğilimli küçük burjuva kitlelerin bu çapta bir tepkisine kendisi de çok şaşırmış ve bundan hayli heyecanlanmış görünen *Cumhuriyet* gazetesi ise, bunu "solun birliği" adına sosyal-demokrasinin bütünleşmesi doğrultusundaki bir kampanyaya dayanak yapmayı denedi. Kampanyasını "Uğur Mumcu'nun vasiyeti" biçiminde bir duygusal temele de oturttu. Fakat üç günde boşa çıkan bu çabanın kendisi de bir kez daha gösterdi ki, Türkiye'de sosyal-demokrasi onulmaz bir bunalım ve çöküş içindedir. İdeolojik içeriği ve politik eğilimleriyle kendisinin tuttuğu konuma hayli yakın düşen geniş çaplı bir kitle hareketi bile, ona herhangi bir güç ve toparlanma olanağı verememektedir.

Toplumun nispeten kültürlü ara katmanlarından yükselen bu eylemli tepki, sosyal-demokrasiye politik bir güç sağlamış görünmemekle birlikte, son zamanlarda oy desteğinde önemli artışlar görülen gerici-dinci politik akıma önemli bir darbe olmuştur. İstanbul Belediyelerindeki toplu tensikatlara işçilerin gösterdiği mücadeleci tepki, Refah Partisinin "Adil düzen" demagojisine ilk önemli darbeyi vurmuş, onu bir hayli teşhir etmiştir. Uğur Mumcu suikastine günlerce süren geniş çaplı kitlesel tepki buna eklenen bir ikinci darbe oldu. Sermaye partileri ve basını bunu düzen sınırları içinde yönlendirmeyi ve İran'a karşı gerici bir kampanyanın dayanağı haline getirmeyi başarmış olsalar bile, olay yine de siyasal önemini korumaktadır. Zira Refah Partisi, düzenin, düzene karşı tepkileri sosyal demagoji yoluyla kanalize etmeyi başardığı belki de tek "muhalif" kanaldır bugün için. Sermaye onun yıpranmasını ve mevzi kaybetmesini, yeniden öteki düzen partilerinin güç toplaması doğrultusunda kullanmaya çalışmaktadır. Fakat, bunu bugün için başarıp başaramayacağından bağımsız olarak, bundan yararlanmak konusunda devrimci hareket daha uygun **objektif** koşullara sahiptir. Zira düzene hoşnutsuzluk duyarak "Adil düzen" demagojisine kanmış yığınlara, öteki sermaye partilerin vaad edip inandırıcı olabilecekleri hiç birşey yoktur.

Uğur Mumcu suikastinin yolaçtığı bir başka dikkate değer siyasal sonuç ise, solun belli kesimlerinde yarattığı tereddüt ve şaşkınlık, bu vesileyle bir kez daha açığa çıkardığı ideolojik-siyasal zayıflıktır. Toplumun ara katmanlarının, özellikle de sol söyleme yatkın küçük-burjuva kitlelerin "laiklik", "demokrasi" vb. üzerinden estirdiği kemalist rüzgar, küçük-burjuva demokrasisinin komünistlerce o hep vurgulanan dar "demokrasi mücadelesi" platformunda gedikler açabilmiştir. Bu son olaylar bir kez daha göstermiştir ki, sosyal taban olarak küçük-burjuva ara katmanlar ve siyasal program olarak da "demokrasi", devrim ile düzen arasındaki aşılmaz uçuruma kurulan köprüler olabilmekte, saflar ve konumlar karışabilmektedir. Çare ve çözüm; işçi sınıfı önderliği ve eksenine dayalı birtoplumsal mücadele ile burjuvazinin iktidarına karşı net bir sosyalizm programı ve sosyalist iktidar hedefidir. Bu toplumsal eksen ile stratejik perspektif, küçük-burjuvaziyi iktidar hedefini dağıtan bir ağırlık olmaktan çıkaracak, onun tüm emekçi katmanlarının proletaryanın iktidar mücadelesinin güçlendirici yedekleri haline gelmesini ise kolaylaştıracaktır.

EKİM

İşçi hareketi ve siyasal görevler

Proletarya, tarih sahnesine çıktığından bu yana uğruna ölümleri göze aldığı hak ve özgürlükleri, bugün neredeyse tüm dünya çapında kaybetmek üzeredir. Bu kaybediş, kendi tarihsel ve sınıfsal çıkarları açısından geçerlidir. Burjuva devrimler dönemi boyunca proletarya dövüşmüş ve bugün modern kapitalist toplumlarda elde edilmiş bulunan temel hak ve özgürlüklerinin de temelini atmıştır. Ancak bugün proletarya tüm bu kazanımlarının koruyucu öznesi olmaktan çıkmıştır ve çıktığı ölçüde de onu aslında kaybetmiştir. Kazandıklarını daha ileriye sıçrayacak bir mevziye dönüştürmek yerine, kendini onlarla sınırlandırmış, böylelikle burjuvaziye teslim etmiştir. Proletaryanın tarihin öznesi olamadığı noktada, onun nesnesi olması kaçınılmazdır.

Burjuva toplum, burjuva çıkarlarla bağdaşır ilkelerini oluştururken, bunun oturacağı temeli mevcut sınıf ilişkileri belirliyordu. Burjuvazi, proletaryayı hesaba katmak zorunda kalıyordu. Proletarya, kendi dar çıkarlarıyla yetindiği sürece bir sorun yoktu. Zira bu istemler, toplumsal bütünlük içinde bir anlama kavuşturuldukları, daha ileri adımlar için gerekli oldukları anlaşıldığı ölçüde tehlikelidirler. Burjuvazi, sürekli olarak bunun yolunu kesmeye çalışır. Bugün bunda belli bir başarıyı elde ettiği söylenebilir.

Sendikal özgürlük için tam bir yüzyıl binlerce ölümle sonuçlanan bir mücadele gerekmiştir. Gelinen noktada elde ettiği kazanımları gerçekte burjuvazinin ellerine teslim etmiştir. Zira toplumsal yaşam gerçeğini tümüyle kavrayıp elde ettiklerini değerlendirebilseydi, eksik kalan işini de tamamlamaya yönelirdi. Yani iktidarı da isterdi. İktidarı elde etmediği sürece tüm kazandıklarının nihayetinde kaybedilmiş şeyler olduğunu görürdü. İktidarı elinde tutan burjuvazinin gelişen sınıf mücadelesinin topluma kazandırdıklarına nasıl sahip çıktığını ve hatta bunları kendisine (proletaryaya) karşı nasıl kullandığını görürdü.

Ülkemizde bu açıdan durum içler acısıdır. Sınıf mücadelesinin seyri içinde, proletarya hep edilgendir, hep uygulayandır/uyandır, hep kendini toplumla/ulusla, yani burjuvaziyle özdeşleştirmiştir. Bu durum, dünya proletaryasının mücadelesiyle ortaya koyduğu kazanımlarının tamamen içinin boşaltılmasına ya da burjuva anlam kazandırılmasına yol açmıştır. Kendiliğinden bir proleter hareket, bu burjuva anlamdan kendini kurtaramaz. Ancak ülkemizin koşulları gözönüne alındığında ise tam bir teslimiyet olarak kendini göstermiştir. Bu normaldir de. Zira Türkiye devrimci hareketi, marksist yöntemden ve proleter sınıf bakış açısından yoksun olduğu sürede ve sürece, proletaryadan, onun tarihsel rolünden ve misyonundan ne kadar uzak ve bir devrimi yönetmekte ne kadar yeteneksiz olduğunu da göstermiştir/gösterecektir. Kendilerini, kendiliğinden proleter hareketin zaaf ve eksikliğinin teorisini yapmaktan alıkoyamayacakları gibi proletaryanın geriliğinin arkasına saklanmaktan da kurtaramayacaklardır. Proletaryanın politik geriliğini aşmasını sağlayacaklarına, bu geriliğin aşılamayacağının teorisini yaparak, gerçekte devrimi ve iktidarı istemediklerini de ortaya koymaktadırlar. Proletaryaya olan güvensizlik, onun tarihsel rolünün kavranamamasından kaynaklanmakta ve bu giderek sınıf dışı güçlere bel bağlamaya, daha doğrusu, nerede hareket varsa oraya yönelik bir çabaya yol açmaktadır. Köksüzlüğün sonucu, rüzgarda savrulmaktır.

Fabrika hücresi yaratmaya ve bu temelde örgütlenmeye yönelik çabayı bir kenara koyarak, bu koşullarda, bunun imkansızlığını öne sürüp „HEP'i devrimcileştirme" ya da „DİSK'i devrimcileştirme" şiarlarını bayraklarına yazanlar, proletaryanın öncüsü sıfatını neye dayanarak kendilerine yakıştırıyorlar? Bu sıfat kendilerine kendinden menkul olarak mı veriliyor?

Proletaryanın politik geriliği üzerine politika yapanlar, onun geri bilincine seslenenler, konumları ve iddiaları ne olursa olsun, burjuva politikacılarıdırlar. Burjuva zemin üzerinden hareket etmektedirler. Zira işçi sınıfının ve diğer emekçi katmanların mevcut geriliğini istismar eden, halkın cahilliğini ve mevcut duygularını sömürerek oy avcılığı yapanlar burjuva politikacılarıdır. İşçi sınıfının politik geriliğinden kaçanlar aslında onu bu düzene mahkum ediyorlar. Burjuvazinin yaptığı da budur. Burjuvazinin partileriyle, basınıyla kimi profesör ve yazarlarla, sendika bürokratlarıyla, bakanlarıyla yaptığı başka nedir ki?

Zayıf bir temelde yükselen Türkiye burjuvazisi aşağıdan gelen her harekete kuşkuyla bakmış, her muhalefete sopa göstermiş, hele proletaryadan

gelen her istemi büyük tepkilerle geri çevirmiş, ayakta kalabilmek için bir an bile dizginleri gevşetmemiştir. Başlangıçta dizginleri kapturan proletarya, burjuvazinin çok yönlü saldırısıyla birlikte, burjuva düzene iyice entegre olmuş, revizyonist, reformist ve popülist yaklaşımlar ise tüm çıkış girişimlerini sekteye uğratmış, bu dönem kendi kurtuluşuna da güvensizliğe ve umutsuzluğa yolaçmıştır. Devrime olan güveni sarsılmıştır. Herşeyden önemlisi devrimcilere ve örgütlü devrimci mücadeleye güveni sarsılmıştır. Özellikle 12 Eylül sonrası Türkiye devrimci hareketinin bütünüyle iflasıyla sonuçlanan yenilgisi, proletarya üzerinde derin izler bırakmıştır.

İşçi sınıfının 12 Eylül'den bu yana, bunca saldırıya ve sömürüye rağmen çıkış yapamamasının tarihsel nedenleri olduğu kadar, yakın geçmişteki olumsuz devrimci mirasın payı da oldukça büyüktür ve düşündürücüdür. Komünist bir önderlikten yoksun proletarya, el yordamıyla çıkışlar aramış, yer yer toplumu sarsmış, ancak her defasında kendisinden daha örgütlü, güçlü kurmaylara sahip, deneyim ve birikim sahibi burjuvazi karşısında yenilgiyle yüzyüze kalmış, yorgun ve bitkin düşmüştür. Tüm bu olumsuz kuşatmalara karşın, bir 15-16 Haziran , bir Tariş , bir Zonguldak ve Paşabahçe direnişi bir hayli anlamlıdır ve bugünkü işçi sınıfının deneyim ve birikim düzeyine bir ışık tutmaktadır. Komünistler bunları bilmek ve değerlendirmek zorundadırlar. Proletaryanın tarihsel ve toplumsal sınırlılıklarını ve potansiyellerini hesaba katmayan bir komünist hareket, proletaryanın tarihsel rolünü oynamasına gerekli katkıyı yapamaz.

Türkiye burjuvazisi zor durumdadır

Bugün Türkiye burjuvazisi, iyice köşeye sıkışmıştır. Bugün Kürt kurtuluş hareketi karşısındaki aczi iyice ortaya çıkmıştır. Öte yandan, işçi sınıfı ve emekçilere verebileceğinin azamisini verdiği halde, bir türlü engelleyemediği ve neredeyse düzene karşı hoşnutsuzluğa dönüşen eylemliliklerin giderek yükselmesi karşısında, tam bir panik havasına girmişler. Burjuvazi artık soluksuzdur. Soluğunu tutamıyor, soluğu gittikçe hızlanıyor ve gürültüsü aşağılara, işçi sınıfının derinliklerine kadar uzanıyor. Bunca otoritesine, bunca sopaya, darbelere ve postallara sahipken ve 70 yıldır bunları hiç eksik etmemişken, hala bir dirençle ve karşı koyuşla karşılaşması, onu çileden çıkarmaktadır. Artık burjuvazi tahammülsüzdür. Petkim işçilerinin eylemini hemen akabinde önleme yolunu seçmiştir. Keza maden işçileriyle de anlaşmaya varmıştır. Tüm gücüyle yüklenen burjuvazi, 1993'e girerken, Kürt kurtuluş hareketine topyekün saldırısını sürdürürken arkasında pürüz istememektedir. Eskiden olsa „yollar yürümekle aşınmaz" der, işçi eylemliliklerine kayıtsız kalabilirdi. Ancak şimdi işçi sınıfında da tahammülsüzlük belirtileri görülmektedir. Eylemliliklerdeki sertlik ve taleplerdeki keskinlik bunun ilk örnekleri oluyor.

DYP-SHP koalisyonu tüm icraatlarıyla bir yıllık sürede kendi çapsızlığını gösterdi. Bu hükümet de, burjuva düzenin ağırlaşan sorunlarının altından kalkamadı. Ancak rolünü oynadı; bir yıl boyunca yığınları oyalamayı becerdi. Bununla birlikte gelinen noktada bu şansını artık yitirdi. Ancak kriz eğer yalnızca hükümetle sınırlı olsaydı, yeni bir manevrayla burjuvazi bunu da aşardı. Oysa tüm burjuva partiler birer enkaza dönüşmüştü. Çözülmeyen sorunlar, derinleşen kriz olarak burjuva düzeni kuşatmıştır. Bu nedenle burjuvazi yeni arayışlara yönelmektedir. Kendi içinde olduğu kadar, proletarya içinde de arayışlarını sürdürmektedir. Yeni parti arayışları bunun bir göstergesidir. Bu noktada "eskimiş" solculara bel bağlıyor. En usta sözcüsü Özal vasıtasıyla bu solculara gidiyor. Burjuvazi '60-70 arası dönemi, o dönemin çok yönlü burjuva çıkışlarını özlemektedir. Ancak o günlere dönmenin imkanı da kalmamıştır. Bunu bildiğinden yeni bir yolu daha denemek istiyor. Sendika bürokratlarının başını çekeceği bir „İşçilerin Partisi" modelini piyasaya sürmek istiyor. Sınıf tabanının burjuva politikaya ve partilere olan güvensizliğinin düzen dışına kayma riskine barikat kurmak istiyor. Komünist önderlikten yoksun proletaryanın kendi içinden çıkan bir „alternatif"e hayır diyemeyeceğini kestiriyor. Bir DİSK deneyimi hala belleklerdedir. Üstelik onun karikatürü bile bugün bir rol oynuyorsa, bir „İşçilerin Partisi" neden oynamasın ki?

İşçi sınıfı bugün sendikaları tamamen elinden çıkarmıştır. Sendikalar burjuvazinin politik araçları haline evrilmiştir. Burjuvazi sendikaları teslim almıştır. Sendika yönetimlerinde, işçi olmaktan çıkarılmış, ABD'de eğitim görmüş kimseler mevcuttur. Misyonları işçi hareketini düzen içinde tutmak, işçi önderlerini tespit ederek, patron ve hükümet işbirliğiyle işten attırmak, teslim almak, ya da içeri attırmak suretiyle bertaraf etmektir. Hain sendika bürokratları böylelikte sınıf hareketinin buldozeri görevini üstlenmişlerdir. Onun sivri yanlarını, ileri çıkan unsurlarını düzleyerek, düzene

yol açmaktadırlar.

Türk-İş 16. Genel Kurulundaki „değişim", burjuvazinin arayışının işçi sendikalarındaki bir yankısından başka bir şey değildir. Burjuvazinin yeni döneme belli bir hazırlıkla girişinin göstergesidir. Çünkü bu yeni dönem, yeni ve daha yaygın işçi eylemlilikleriyle yüzyüze gelmek demektir.Bu yeni dönem, PKK'nın „özgürleştirme yılı" dediği ve Ulusal Meclik fikrini dayatacağı bir dönem olacaktır. Bu yeni dönemde sendika bürokratlarına her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyulmaktadır. „Devlet sorunu"nun gündeme geldiği ve getirildiği koşullarda, iş ciddi demektir.

Yeni duruma uygun alterantif arayış

Burjuva „sol" görünüme önem veriyor. „Burjuva sol" ile „burjuva sağı", burjuvazi genel bir „sol" ve „sağ" olarak göstermiştir hep ve bunda belli bir başarı da kazanmıştır. Örneğin DİSK böyle bir politikaya kurban gitmiştir, ya da işçi sınıfı böyle „sol" bir görünümle kendi istemlerine cevap aramak zorunda bırakılmıştır. Örneğin „ortanın solu" şiarıyla „sol" bir Ecevit gönülleri fethedebilmiştir. Devrim toprağı bir ülkede, "sol"a bu eğilim aynı zamanda devrime olan güçlü bir eğilimi ve istemi de dile getirmektedir. Komünist öncünün olmadığı koşullarda, kendiliğinden işçi sınıfının bu sahte "sol" burjuva alternatiflere aldanması şaşırtıcı değildir.

Burjuvazi bugün kendi içinden bir „sol"u çıkaramayacak durumdadır. Kendi içindeki „sol"a kapanmıştır. Zira, kendi içindeki „sol"un aslında „sağ" olduğu da anlaşılmış bulunmaktadır. Emekçi yığınlar büyük ölçüde bunun farkındadır. Burjuva partilerin aynılığı ve aynılaşmasının açığa çıkması arayışları „sol" bir manevrayı tüketmiştir. Bu nedenle „işçi" görünümlü bir manevra daha akla yatkın gelmektedir. Bugünün ihtiyacı, artık iyice sahneye çıkmış bir işçi sınıfının varlığı koşullarında böyle bir manevrayı dayatıyor. Artık bir güç olarak, nesnel bakımdan kendini göstermiş bir sınıfın devrim kanalına akmamasının tek çaresi ona kendi içinden ara bir burjuva kanal açmaktır. Böyle bir manevraya küçük burjuva hareketi de çekmeyi düşünmektedir. Zira HEP'i devrimcileştirmeyi düşünenler, bir „işçi partisi" heyecanına kapılmaktan kendilerini alıkoyamazlar. „DİSK'i devrimcileştirme"ye giderken hazır „İşçi Partisi"ni de ele geçirmek neden olmasın!? Burjuvazi bunu seve seve yapacaktır, hatta kurucu üye olmalarına bile göz yumabilir. Bu aynı zamanda devrimci hareketleri legalize etme politikasından başka bir yoludur. Sendika bürokratları şimdiden buna hazırlanıyorlar. Şimdiden bir „Türk-İş Partisi" hazırlanıyor. DİSK'i de bu oyuna çekebilirlerse ne ala!

Mevcut durumda kendi başına sendikal çalışmayla ya da sendika bürokrasisine savaş açmakla önüne geçilecek bir oyun değildir bu. Bu, işçi sınıfının gerçek ihtilalci partisini yaratma acil göreviyle doğrudan bağlantılı olan siyasal bir sınıf hareketi geliştirme işidir. İşçi sınıfının ihtilalci bir komünist partisine olan ihtiyacını ve ilgisini ortaya koyamadığımız sürece bu oyun bozulmaz. Sendika bürokrasisini teşhir çabası, düzenin siyasal teşhiri ve işçi hareketini devrimcileştirme çabasıyla birleşmediği sürece anlamsızdır. Komünist siyasal bir öncü parti yaratma çabası olmadan, sınıfın öncü unsurları bu davaya kazanılmadan, sendika bürokratlarının sınıf kitleleri üzerindeki otoritesi kırılamaz. Sendikal çalışmayla fabrika çalışmasını, reformler için mücadeleyi devrim mücadelesini, legal çalışmayla illegal faaliyeti ustaca birleştiren bir komünist siyasal öncü faaliyeti bu çemberi kırabilir, barikatları yarabilir.

1993 yılı, burjuvazi açısından zor bir yıl olacağa benziyor. Yeni bir mücadele dalgasının habercileri şimdiden kendini gösteriyor. Burjuvazi buna nasıl cevap vereceğini düşünüyor. Aslında tek bir cevabı var: Terör! Uğur Mumcu suikastı bunun kanıtıdır. Burjuvazi önümüzdeki yıl, terörü daha da tırmandırmak, yeni bir „sağ-sol" çatışması görünümü yaratmak istiyor. Çünkü burjuvazi açısından deniz bitmiştir. Darbe niteliğindeki tüm çözümleri bir bir eriyip gidiyor. Hiçbiri kar etmiyor. Üstelik yeni yılın faturasını yıkacağı ne bir yüksek ücret olgusu, ne de grevlerle heba olan çalışma süreleri vb. var. Kitleleri uyutacak bu tür hapları da kalmadı. Geriye bir iç kargaşa ortamı yaratmak kalıyor. Bildik senaryo! Böylelikle kendi yarattığı canavara sözde vurarak prim toplamak ve devrimci odakları temizlemek için yarattığı terörize ortamda kamuoyu desteğine kavuşmak istiyor. Buna sendika bürokratlarının „sol" çıkışları eşlik edecektir. Yeni işçi dalgasını kontrol etmenin ve onu sersemletmenin düzen içi kanalı olacaklardır bu bürokratlar.

Komünistler hazırlanmalı, hazır olmalıdırlar

Komünistler açısından da zor bir yıl olacaktır 1993. Ama aynı zamanda gelecek yıllar için önemli

bir mevzinin de kazanılacağı bir yıl olacaktır. Gelişecek işçi hareketinin yükselen dalgasıyla bir rezonans kurabilirse eğer,öncü işçilerin önemli bir kesimiyle buluşabilecektir EKİM. Bu aynı zamanda yeni dönemin sorunlarını kavrayacak ve onu aşacak doğru bir perspektifin sunulabilmesiyle doğru orantılıdır. İşçi sınıfı derinden hareketlenmektedir. Bu hareketliliğini hem açık eylemlilik olarak, hem sendikal değişiklikler olarak dışa vurmaktadır. Bu dönem sendikaların rolünün de artığı bir dönem olacaktır. Bu nedenle sendikal tuzağa işaret etmek önemlidir. Hareketli yığınlar sendikaları zorlayacaklar ama aynı zamanda sendikal bir zemine de çekilebileceklerdir. Komünistler bu tuzağı görmeli ve işçileri uyarmalıdırlar. Sendikalara sahip çıkma bilinci, onun bir sınıfsal mücadele aracı olduğu bilinciyle, burjuvaziye ve düzene karşı verilecek savaşta, bir sınıf mevzisi olduğu bilinciyle birlikte verilmelidir. Sendikalar sadece bir ekonomik mücadele aracı değil, aynı zamanda bir siyasal mücadele aracı da olmak durumundadırlar. İşçiler sendikalarını sınıf savaşına uygun bir tarzda konumlandırmalı ve hazırlamalıdırlar. Sendikalar bir komünizm okulu olmak durumuna getirilemezlerse, işçi sınıfına değil burjuvaziye hizmet ederler. Bugün sendikaların durumu tam da böyledir. Bir avuç sendika bürokratı eliyle burjuvaziye teslim edilmişlerdir. Teslim edilen işçi sınıfının ta kendisidir. Dolayısıyla işçi sınıfı sendikalar aracılığıyla düzene bağlanmaktadır. Bu nedenle bugünkü bu sendikal duruma vurmak gerekiyor. Bu durumu sarsmak gerekiyor. Bunu sarsacak tek yol, fabrikalarda güç olmaktan geçiyor. Fabrika temelinde politik bir faaliyet bu durumu sarsabilir ancak. Ancak bugünden bunun temelleri atılırken, sınıfın dikkatini sendikalardan çok politik sorunlara çekebilmeyi başarmak gerekiyor.

Bugün Türk-İş, DİSK, Hak-İş bürokratları, örneğin bir Şemsi Denizer, maden işçilerince tanınıyor, ama sınıfın diğer kesimleri henüz bilmiyor. Bunların gerçek yüzlerini sınıfa tanıtacak olan bizleriz. Biz komünistleriz. Sınıfın politik geriliğini aşıp, politik bilince sıçratma görevi bizimdir. Bunun için daha fazla enerji, daha fazla kararlılık ve daha fazla inat gerekiyor.

Burjuvazi yeni dönemde daha fazla saldıracağının sinyallerini veriyor. Suikastlar hazırlıyor. *Özgür Gündem* gibi devrimci basını susturma yolunu deniyor. Tam bir suskunluk, ama aynı zamanda terörize bir kaos ortamı. Emekçilerin burjuvaziyi kurtarıcı olarak yardıma çağırma senaryosu. Ama artık o kadar kolay değil! Saldırısına aynı şiddette politik bir faaliyetle karşı konduğunda, komünist bir odak, devrimci bir mihrak yaratmanın da koşulları doğacaktır. Bunu örgütlemek, böyle bir hazırlığa şimdiden koyulmak hayati önemdedir. Suskun ve kendiliğinden bir faaliyet, dağılmayı ve çözülmeyi hızlandırır. Bir şans yitirilir.

Komünistler bir şansı yakalamanın henüz başındadırlar. İdeolojik atılımla beslenen örgütsel politik bir faaliyet, adım adım örülmelidir. Tüm güçler belli başlı fabrikalar üzerinde yoğunlaşmalı, muhtemel eylemliliklere içerden müdahale olanakları yaratılabilmelidir. Sınıfın sendika bürokratlarına güvensizliği, burjuva politikacılara güvensizlikle birleştiği oranda (ki bunun belirtilerini görmek mümkündür), politik faaliyetin yankısı sanıldığından daha fazla olacaktır. Bu güvensizlik, sınıfı kendi içine döndürecek, bu sınıf birliğini yaratmanın da zeminine dönüşebilecektir. Bu noktada politika ve devrimci sınıf partisi fikri daha cazip hale gelebilecektir.

Komünistler bu halkayı kavrayıp, buna uygun örgütler yaratabilirlerse, sınıfın öncüsüne ulaşma imkanı elde edebileceklerdir. Bu halka fabrika temelli politik bir faaliyettir.

Burjuvazinin PKK'yı ezdik komünistleri de ezeriz yollu tehditleri, bu sefer, sınıf tarafından görülüyor. Burjuvazinin PKK'yi ezemediğini ve bunu da hazmedemediğini görüyor. DYP-SHP koalisyonu Çekiç Güç'e karşıydı, şimdi savunuyor. İncirlik Üssü'nden uçaklar Irak'a bomba taşıyorlar. Hükümet yeni bir Irak seferine hazırlanıyor. Bu arada geriyi sağlama almaya çalışıyor. Ancak bu yıl, Kürt kurtuluş hareketiyle işçi sınıfı hareketinin en azından birbirine yakınlaşacağı bir yıl görünümünde. Burjuvazi Kürt hareketine karşı tam bir karalama yarışında. En son Apo-MİT ilişkisi ortaya atıldı. Burjuva basını her olayı Kürt sorunuyla ilişkilendirme yarışında. Bir yanıyla haksız da sayılmaz. Bu durum tersinden işçi sınıfının da Kürt sorunuyla bir bağlantı kurmasının zeminini döşüyor.

Herşey komünistlerin özverili, özgüvene ve misyon duygusuna dayanan azimli ideolojk-politik-örgütsel bir faaliyeti örgütleyip örgütleyememesine gelip dayanıyor. Koşulların elverişliliği ile buna uygun hazırlığın elverişsizliği arasındaki çelişki ortadan kaldırıldığında, 1993 yılı, komünistler için, devrim toprağına bir daha kazınmamak üzere adlarını yazacakları yıl olacaktır.

Çelik ATEŞ

Kürt halkının özgürlük mücadelesinde yeni bir aşama olan Kürdistan Ulusal Meclisi'nin (KUM) oluşumu doğrultusunda ilk adımlar atıldı. Avrupa'daki Kürtleri temsilen seçilen 15 milletvekilinin 24 Ocak 1993 günü başlattıkları açlık grevi Belçika'nın Brüksel kentinde devam ediyor. Büyük ilgi ve destek görüyor.

PKK'nın Merkez Yayın Organı Serxwebun'un son sayısında (sayı:133, Ocak 1993) yayınlanan ***"Kürdistan'da Şekillenen Ulusal Meclis'in Temel Özellikleri, Kendisini Bekleyen Görevler ve Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde Oynayacağı Rol"*** *başlıklı uzun yazıyı kısaltarak yayınlıyoruz.*

Kürdistan Ulusal Meclisi üzerine

Bir halkın kaderini eline almasında ve işlerini yürütmesinde en yüksek organ olan meclislerin ortaya çıkması değişik biçimlerde olmuştur. Bunun halkın tarihsel gelişimi, onu çevreleyen koşullar ve mücadelesinin boyutları belirler. Ortaya çıkışını ve kurumlaşmasını, niteliğini somut koşullardan ayrı ele alırsak yanlışlara düşeceğimiz kesindir.

Kürdistan'da bir meclis mirası ve böyle bir yönetim geleneği yoktur. Gerek yabancı egemenlik, gerek aşiretçi yapı Kürtlerin merkezi bir yönetim gücüne ulaşması önünde hep engel olmuştur. Merkezi bir yönetime, meclis oluşturmaya gidilecekse bu engellerin en başta aşılması gereklidir. Gerçekleşen de budur. Özcesi bu meclis mücadele içinde doğmuş ve bu yanıyla bir devrim organıdır. Normal zamanlarda, devlet yapısı içinde yenilenen ya da yeni biçimler alan bir meclis değildir. Halkın eylemi sonucu doğan ulusal meclis, doğrudan doğruya halkın devrimci eylemi sonucu açılan özgürlük alanı üzerinde yükselmektedir. Partinin öncülüğünde, gerillanın çabasıyla halkın iradesi yavaş yavaş açığa çıkarılabilmiş ve bir özgürlük alanı açılmıştır. Halk meclisleri, halk komiteleriyle düşmanın kırılan otoritesinden doğan boşluklar doldurulmaya başlanmıştır.

Yerel halk yönetim organları artık kurtarılmış bölgelerin ve ayaklanmaların gündeme geldiği bir aşamada ihtiyacı karşılayamaz. Ulus adına kararlaştırma ve yönetim organı kendisini dayatmıştır.

Tartışılmaz olan gerçek, meclis doğrudan doğruya halkın eylemi üzerinde boy verdiği ve hiçbir gücün yönlendirmesinde ve bağımlılık ilişkisinde olmadığıdır.

Ulusal demokratik devrim programının yaşama geçirilmesinin somut adımları atılmaktadır. Ulusal meclis yanlız Kuzey-Batı Kürdistan'da devletleşmenin çatısını oluşturmakla kalmayacak, dört parçayı da kapsayacak biçimde temsil gücüne kavuşturulmaya çalışılacaktır.

Bu yönüyle tarihsel görev ve rolü oldukça büyüktür. Tarih boyunca ulusal çapta birleşememiş ve kendi otoritelerini oluşturamamış Kürt halkının birleşmesinin güçlü zemini olacaktır. Oluşturacağı anayasa ve yasalarla halkın aleyhine olan tüm yapılanmalara son vermeye çalışacaktır.

Kürt halkının dağılmış beyni, iradesi dikkate alındığında merkezi bir yönetim organının Kürt halkının doğrudan doğruya kimliği ifade etmesinde tarihinin en büyük adımını atmaktadır. Binlerce yıldır aşiretçi feodal yapı ve parçalanmışlık birlik önünde en büyük engeli oluşturdu. Bu uzun tarihi süreç içinde ilk defa Kürt halkı bağımsız düşünce üretme şansını yakalamış ve bunu özgürlük, birlik yönünde kullanma irade ve karar gücüne ulaştırıyor. Beyni dağıtılmış, dinamikleri paramparça edilmiş, bir halkın düşünce üretme gücüne ulaşması, kendini bulmasının en büyük adımıdır.

Bu açıdan ele alındığında; dar mahalli sınırları aşmış, bütün ulus adına karar gücüne ulaşmış bir yapılanmanın tarihi önemi çok büyüktür. Halkımız boynuna asılan idam fermanını düşünce ve eylemleriyle yıkmış, kimliksizliğe son vermiştir. Kendi kaderi üzerinde ilk defa söz sahibi olmakta, kendi yaşamına kendi elleriyle düzen vermektedir. Yine ilk defa diğer uluslarla aynı gelişim doğrultusunda girmekte, çağ ve insanlıkla bağlarını güçlendirmektedir.

Ulusal kurtuluş mücadelesi yürüten halkların sürgünde, yani ülke toprakları dışında meclis ve hükümetler oluşturduğunu biliyoruz. Bu her koşulda doğru veya yanlıştır denilemez. Mücadelenin boyutu ve uluslararası gelişmeler bunu belirler.

Kürdistan'da oluşturulmaya çalışılan meclis ne bir sürgün meclisi ne de herhangi bir gücün etkisindedir. Tümüyle halkın özgürlük eyleminin üzerinde şekillenmekte ve şimdiden milyonlarca insanın temsilini gerçekleştirebilmektedir. Milyonlarca bilinçli, hareketli militan bir kitlenin içinden çıkmaktadır.

Güvenlik açısından nerede toplanırsa toplansın, güç ve otoritesini halktan almaktadır. Koşullar ve zorunluluk, sürgünde hükümet-meclis oluşturmayı gerektirebilir. Ancak ulusal kurtuluş mücadelesi, gelişim doğrultusu dikkate alındığında, gücüyle

etkisi olmayan kurumlara fazla itibar etmemektedir.

Meclis ulusal düzeyde karar ve söz sahibi olacaktır. Yasalar da savaşın ve dört parçanın ihtiyaçlarına göre oluşturulacaktır. Ancak yasa çıkarmanın her şeyi çözmediği açıktır. Önemli olan uygulama gücü ve otoritesinin olması, yasaların yaşam buldurmasıdır. Bu da mücadelenin gelişminiyle sağlanacaktır. Meclis, içinden bir yürütme organı çıkaracaktır. Hükümet ancak hükmü geçtiği yerde hükümet sayılır. Siyasal bilimin bu temel gerçekliğini dikkate alarak PKK halk otoritesinin en güçlü Botan-Behdinan savaş hükümetini planlama konusu yaptı. Mecliste otorite ve devrimin yatırım gücünü dikkate almadan hareket edecek değildir. Doğal ki amaç tüm ülkede tek iktidar ve otorite olmaktır. Ancak bu bir savaş sorunudur.

Diğer parçalarda da katılım düzeyine ve özgül koşullarına göre üyeler belirlenip gönderilecektir. Meclisin demokratik ve halkın iradesini ulusal çapta temsil niteliğine ilişkin Başkan APO bu konuyu önemle dikkat çekiyor.

Normal koşullarda toplanan bir meclis olmadığını belirttik. İçinden geçilen süreç ve koşullar meclisin bileşimini belirleyecektir. Öyle barış ortamında, tüm yurttaşların sandık başına gidip, tümüyle demokratik bir biçimde oylarını kullandıkları bir seçimi yaşayamıyoruz. Düşmanın çabalarımızı boşa çıkarma ve engellemeye çalışması çoğu yerde adayların gizli kalmasını bile getirmektedir. Ancak seçim, bölgelerin özgül durumlarına göre mümkün olduğunca demokratik, halkın katılım ve eğilimi dikkate alınarak yapılmaktadır. Örneğin Avrupa alanında yoğun bir tartışma ve çalışma sonucunda onbinlerce seçmen serbestçe sandık başına gitmiş ve delegelerini seçmiştir. Ulusal kongrenin Avrupa konferansı delegeleri toplanmış ve 15 milletvekilini yine seçim yöntemiyle belirlemiştir.

Ancak böyle bir seçim savaş koşullarında olanaklı değildir. Eyalet devrim konseyleri ve halk komiteleri halkın eğilimini dikkate alarak en sevilen yurtsever, en cesur, fedakar ve bilinçli olanları, ulusal ve toplumsal düzeyi önemli oranda temsil etme, tartışma ve kararlara katılım yeteneği olanları seçeceklerdir. Bazı yerlerde de köy meclisleri, aynı nitelikte delegelerini seçeceklerdir. Özcesi mevcut koşullarda en güçlü temsil ve geniş katılımı sağlamak için mümkün olduğunca seçimler demokratik yapılmaya çalışılıyor. Koşullar dikkate alınmadan herkes sandık başına gidip oy kullanamıyor. Buna bakılırsa seçim demokratik değildir denilemez. Ve kimse bu yüzden sonuçlara gölge düşüremez. Herkesin açıktan sandık başına gidemediği adayların, partilerin meydanlarda propaganda ve tanıtım yaptığı bir ortamda gelişmediği açıktır. Ancak ulusal kongre delegelerinin ve milletvekillerinin atama ile belirlendiği bir oluşumdan değil. Olağanüstü bir dönemin, devrimci meclisinden söz ediyoruz. Normal zamanların işleyiş ve biçimlerini buraya oturtamayız. Bu gerçeklik kavranıldığında ulusal meclisin son derece meşru bir zeminde oluşup üyelerinin belirlendiğini söyleyebiliriz.

Özgür bir temelde Kürt halk meclisini ulusal nitelikte toplamaya çalışacağız. Bütün Kürtlere açık olacaktır. Ülkedeki, ülke dışındaki Kürtlere, diğer parçalardaki Kürtlere açık olacaktır."

Ulusal meclisin bu çoğulcu, tüm ulusal güçleri kapsayıcı niteliği konusunda Başkan APO *„...Tek parti hakimiyeti düşünülmeyecektir. Demokratik olacaktır. Amaç ilisül kirtuluş ilkelerine, özgürlük ilkelerine içten katılmayı da esas alacaktır."* demektir. Tüm katılımda temel ölçü bu ilkelerdir. Böyle bir ilke ve perspektif devrimin sağlıklı gelişmesi açısından da yaşamsaldır. Halkın doğrudan iradesi ve kararlara katılmasıyla toplumun dinamikleşmesi sağlanır. Her şey partiye yıkılırsa değişik sakıncalar ortaya çıkabilir.

Ulusal Meclis'in oluşturulmasıyla Kürdistan'da devletleşmenin çatısı da kurulmuş olacaktır. Alttan üste inşanın yanında, üstten alta doğru bir inşa da başlayacaktır. Bu meclis bir devrim meclisi olduğuna göre devrimin geliştirilip derinleştirilmesi ve diğer ulusal kurumların örgütlenmesine başlanacaktır. Devrim eyleminin kazanımlarını güvenceye alınarak hukuki bir iradeye kavuşturulacaktır. Bunun için temel yasalar, yani anayasa diğer yasalar çıkarılacaktır. Böylece ulusal ekonomi, kültür, sağlık, sanat, eğitim vb. alanlarda kurumlaşmaya gidecektir. Yaratacağı bu kurumlarla bütün ulusal güçler ve potansiyel birleştirilip tek merkezden yönetilecek ve savaş daha güçlü geliştirilerek tüm ulusun ve vatan topraklarının kurtulması hedeflenecektir.

Kürdistan ulusal meclisi bu öneminin yanısıra halka yeni ufuklar açacaktır. Bugüne kadar onun kaderiyle ilgili kararlar sömürgeci başkentlerin meclislerinde alınmış, dolayısıyla gözü kulağı hep oralarda olmuştur. Bu olay bir halkı düşünce gücünden yoksun bırakmada anlatılmaz derinlikte rol oynar. „Benim hükümetim, benim meclisim ne düşünüyor ne gibi kararlar alıyor" diyememiştir. Artık böyle bir şeyin gerekliliğini dahi unutur olmuştur. Bu kendini düşmanın kollarına atma, insafına terk etme doğal ki düşmanın onu yönetmesinde işini kolaylaştırmıştır. Bugün bu tek

(Devamı s.15'de)

İdeolojik-siyasal eğitimin önemi

Gerçekleştirdiği Olağanüstü Konferansıyla EKİM yeni bir döneme girmiştir. İdeolojik çizgimize ve siyasal yönelimimize uygun bir örgüt ve politika pratiğini hayata geçirmek ve hareketimizi bu temel üzerinde yeniden inşa etmek görevi, en acil ve canalıcı görev olarak tespit edilmiştir. EKİM'in önünde ideolojik gelişmesi ile örgütsel gelişmesi arasındaki uyumsuzluğu gidermek gibi son derece temelli bir sorun durmaktadır.

"Örgüt yapımız ve yaşamımızdaki zaafları gidermek, sistematik bir siyasal faaliyet yürütme yeteneğinde bir örgütsel konuma ve çalışma tarzına ulaşmak, hareketimizin bugün en acil ihtiyacı durumundadır. Güç, dikkat, enerji ve çaba bugün buna, bu acil ihtiyaca yöneltilmiştir.

*"Ne var ki, **zayıflığı örgütsel bunalım süreci içerisinde çıplak biçimde açığa çıkmış iç ideolojik birliğimizi kuvvetlendirip pekiştirmek, ideolojik kavrayışı sürekli bir biçimde derinleştirmek**, bu acil görevimizi sağlıklı bir biçimde başarabilmenin zorunlu koşuludur. Bunun anlamı ve önemi kavranmadıkça, bunalım öğelerine dönüşen sorunlarımızın **gerçek ve kalıcı çözümüne de ulaşılamayacaktır.**"* (*Ekim*, sayı:64, başyazı, vurgular şimdi yapıldı)

Tasfiyecilerin tasfiyesi süreci EKİM açısından zayıf unsurların döküldüğü bir süreç olarak yaşanmıştır. İdeolojik bakımdan birliğini kurmuş olmak EKİM için büyük bir avantajdır. Fakat tasfiyeciliğin de yeşerme imkanı bulduğu zayıflık alanları halen varlığını sürdürmekte ve bizim için son derece temelli bir sorun olmaya devam etmektedir. Gerçek anlamda ideolojik birlik, bu zayıflık alanlarımıza karşı mücadele içinde kuracağımız bir birlik olacaktır.

Nedir bu zayıflık alanlarımız? Olağanüstü Konferans Bildirisi bunlara tek tek işaret etmiştir. Ancak bunların tümünün gelip kesiştiği son derece kritik bir nokta vardır. İdeolojik-sınıfsal kimliğine ve temel siyasal perspektiflerine uygun bir örgüt ve politika pratiğini hayata geçirmede, EKİM'i en fazla zorlayacak olan son derece temelli bir zayıflık alanıdır bu: İdeolojik zayıflık!

Bu EKİM'in ideolojik perspektiflerindeki zayıflığı değil, bu perspektifleri yaşama geçirecek kadroların ideolojik bakımdan yeterince donatılamamış olduğunu anlatıyor. Bu zayıflık en açık bir biçimiyle de tasfiyeciliğe karşı sürdürülen mücadele süreci içinde ortaya çıkmıştır. EKİM üyeleri ve militanları kendini kaba bir tarzda ifade eden tasfiyeci platformu mahkum etmekte güçlük çekmemişlerdir. Fakat bu sorunlarımızın kendisini ortadan kaldırmıyor. Sorun çok daha köklüdür; soldaki tasfiyeciliğin bizim saflarımızda nasıl da bu denli kaba bir biçimde yankı bulabildiğidir.

*

Örgüt ideolojik-siyasal içeriği olan bir kavram, ideolojik siyasal çizginin bir parçasıdır. Örgüt sorunu/örgütsel sorunlar ile politik mücadelenin sorunları ele alınırken, bunların ideolojik çizgimizle olan kopmaz organik bütünlüğü gözden kaçırıldığında, nasıl bir örgüt, nasıl bir siyasal faaliyet ve nasıl bir çalışma tarzı vb. sorunlara doğru yanıt veremeyeceğimiz gibi, yürüttüğümüz örgütsel-siyasal faaliyet de kendiliğinden yürüyen, günübirlik bakışı aşamayan ve müdahale yeteneği kazanamayan bir çaba olmaya mahkum kalacaktır.

Nitkim bizde örgütsel sorunlar başlığı altında sürdürülen tartışmalarda bu nokta gözden kaçırılabilmiş, bu sorun daha çok henüz kendi örgütsel-politik doğrultusunu kazanamamış bir örgütün kendi iç yaşamına dönük, dar örgüt yaşamının kendi içinde fakat bir sonuç olarak ürettiği çok değişik sorunlar çerçevesinde darlaştırılabilmiştir. Geçmiş dönemde bu sorunlara ilişkin olarak Merkez Yayın Organı'mıza yansıyan eleştiriler de ağırlıklı olarak bu çerçevededir. Soruna yaklaşımdaki bu darlık, sorunun gerçek kapsamıyla anlaşılıp kavranmasını engellemiş, temelde aksayanın ne olduğunu görememek gibi bir sonuca yolaçabilmiştir.

Oysa EKİM'in ideolojik gelişmesinde örgüt sorunu her zaman önemli bir yer tutmuştur. EKİM hiç bir zaman örgüt ve politik mücadelenin sorunları ile ideolojik çizgi arasındaki ilişkiyi birbirinden koparmamış, temel ideolojik sorunların örgüt sorununa olan uzantılarını açık sonuçlarıyla ortaya koymuştur. Halkçı-devrimciliğin ideolojik çizgisinin eleştirisi, onun örgüt ve politika pratiğinin eleştirisi ile birleştirilmiş, bu ikisi arasındaki bağa önemle dikkat çekilmiştir. Düzen karşısında ihtilalci ko-

numlanış, sınıf yönelimi, sınıf temeline dayalı örgüt vb., ideolojik çizginin örgütsel perspektiflere doğrudan yansımasıdır. Fakat sorun tam da bu noktada ortaya çıkmış, politik mücadele anlayışındaki ve örgütsel perspektiflerdeki açıklık, onun maddi yaşamdaki karşılığını bulmasını sağlamaya yetmemiştir. Zira temel ideolojik perspektiflerde açıklık, netlik ve tutarlılık son derece önemli olmakla birlikte, bunun kendisi tek başına güvence olamayacağı gibi, bu çizginin kendiliğinden bir örgüt ve politika pratiğine dönüşemeyeceği de açıktır. Üstelik de sözkonusu olan yepyeni temellerde bir örgüt ve politika pratiği olduğunda... Çok sınırlı güç ve olanaklara sahip olmak ve geçmişin örgüt ve politika anlayışı ve kültürü ile şekillenmiş insan malzemesiyle yola çıkmak zorunluluğu, bu kadroların ideolojik çizgimiz doğrultusunda eğitilemediği, şekillendirilip dönüştürülemediği koşullarda hareketimizde büyük bir probleme dönüşmüş, bunun kendisi ideolojik gelişme ile örgütsel gelişme arasındaki gereken uyumun sağlanamamasında son derece önemli bir rol oynamıştır.

Sağlam ve bilimsel temellere dayanan bir ideoloji devrimci eylemin yolgöstericisi, olmazsa olmaz koşuludur. Ancak bu ideolojiyi devrimci eylem alanına taşıyacak olanlar kadrolardır. Bir çizgiyi hayata geçirebilmek, örgütsel-politik alanda ete-kemiğe büründürebilmek, bu çizginin taşıyıcısı olacak kadroların onu ne ölçüde kavrayıp/içselleştirebildikleri ile doğrudan bağlantılıdır.

EKİM ideolojik gelişmesi ile belli güçler biriktirmiş, fakat bunu kullanamamıştır. Zira bu üstünlüğünü kadrolarına maledemediği ölçüde, onları kendi ideolojik-siyasal yönelimine uygun bir örgüt ve politika pratiği içine sokmayı başaramamıştır. Bir ideolojik-siyasal çizgi oluştuktan sonra onun maddi yaşamdaki karşılığını bulması yalnızca bir süreç sorunu değildir; o çizgi doğrultusunda eğitilmiş, onun özüne ve ruhuna nüfuz edebilmiş kadrolar son derece kritik/belirleyici bir rol oynarlar.

Kısacası bir hareketin ideolojik çizgisi ne denli sağlam ve tutarlı olursa olsun, eğer kadrolarını ideolojik bakımdan donatamamışsa, bu çizginin politika ve örgüt pratiğinde kendini varetmesi/üretmesi mümkün olmayacaktır. Kuşkusuz bir "örgüt ve politika pratiği" yaşanacaktır, ama bu hiç de senin siyasal yönelimine uygun bir örgüt ve politika pratiği olamayacaktır. Nitekim bizde yaşanan da bu olmuştur.

Bu noktada kadroların hareketin ideolojik çizgisi temelinde sürekli ve sistemli eğitimi son derece büyük bir önem taşımaktadır. Bir hareket her dönemde kadrolarını kendi ideolojik-siyasal çizgisi doğrultusunda eğitmek durumundadır. Fakat sözkonusu olan güç ve olanakları oldukça sınırlı bir hareketse, ve yeni bir çizgi, yeni bir kültür, yeni bir gelenek, yeni bir değerler sistemi yaratmak, yepyeni temellerde bir örgüt ve politika pratiğini hayata geçirmek ise, kadroların hareketin ideolojik-siyasal çizgisi temeli üzerinde eğitilmesi/dönüştürülmesi çok daha kritik bir öneme sahiptir. Bunun son derece bilinçli ve özenli bir tarzda ele alınmasını gerektirir. Bizim geride bıraktığımız pratiğimize bakıldığında, bu alanda belirgin bir zayıflık, denilebilir ki bir kendiliğindencilik yaşanmıştır. Kuşkusuz bu bugünden yarına giderilebilecek bir zayıflık değildir. Ancak bilinçli bir tarzda ele alınmadığı ve üzerine gidilmediği koşullarda, bu bizi yeniden çok ciddi problemlerle yüzyüze bırakacaktır.

İdeolojik alanda yaşadığı gelişmeye karşın, EKİM bu gelişmenin doğasına uygun bir pratiği yaşama geçirmekte neden bu denli zorlanmıştır sorusu "önderlik sorunun çözülememiş olması" genel başlığı altında cevaplanabilirse de, önderlik sorunun kendisinin bu denli uzun bir sürece yayılması ve çözülememesinin gerisinde de, bu ideolojik zayıflık/ ideolojik olarak donatılmış yeni önderlik kadrolarının yaratılamamamış olması gerçeği vardır.

İdeolojik alandaki zayıflığımız, örgüt kadrolarının hareketin en temel perspektiflerini kavrama noktasındaki geriliği, tasfiyeciliğe karşı mücadele sürecinde de kendini açık bir biçimde ortaya koymuştur. Örneğin, bizde ortaya çıkan liberal tasfiyeciliğin kendini bu denli kaba bir tarzda ifade edebilmesinde, diğer etkenlerin yanısıra, hareketin genelinde kadroların ideolojik bakımdan zayıflığı da önemli bir rol oynamıştır. Açıktır ki bir siyasal örgüt geçici yol arkadaşlarını saflarına almaktan hiç bir dönem kaçınamayacaktır. Fakat buradaki sorun şudur. Örneğin bizdeki tasfiyeciler, "yönü sınıfa dönük" ama "sınıf temelinden bağımsız" bir "profesyonel devrimci çekirdek" garabetini EKİM'e karşı savunma cesaretini bulabilmişler-dir kendilerinde. Örgüt sorununun ideolojik çizgimiz/perspektiflerimizle olan bütünlüğü gerçek anlamda kavranabilmiş olsaydı, bu örgütün karşısına

geçmişin de gerisine düşülen ve tam bir cehaletin ürünü olan bu görüşlerle çıkmak bu kadar kolay olabilir miydi? İşçi sınıfının tarihsel rolünün teorik olarak kavranması ile buna uygun bir örgüt ve buna uygun bir politika pratiği arasındaki ilişki EKİM'-in daha ilk polemiklerinde yeralan ve irdelenen bir konudur. Ama bu metinler bir kez okunduktan sonra bir kenara bırakılabilmektedir. Bu yalnızca bir örnektir.

Bir başka örnek, *İşçi Hareketi ve Devrimci Hareket* başlığını taşıyan ve '91 Temmuz'unda *Ekim*'de yayınlanan liberal-tasfiyeci yazıdır. Oldukça erken bir tarihtir ve EKİM'in ideolojik çizgisinden belirgin bir kopmanın ifadesidir. Denilebilir ki tasfiyeciliğin ilk belgesidir. EKİM ile küçük-burjuva popülizmi arasındaki en temel ayrım çizgileri silinmekte, soldaki bölünmüşlüğün uluslararası komünist hareketinin bölünmüşlüğünden kaynaklandığı vb. türünden yaklaşımlar ortaya konmaktadır. Burada önderliğin sorumluluğu açıktır, fakat örgüt üyelerinden de bu yazıya karşı anlamlı bir tepki gelmemiştir. Sorun tepki gelip gelmemesi de değil, bu yazının neyi ifade ettiğinin farkında dahi olunamamasıdır. Bunun gerisinde de hareketin en temel perspektifleri konusunda yeterince açık olmamak vardır. Bu örnekler çoğaltılabilir.

*

"Politik çalışmada kendiliğindenciliğin ve dar pratikçiliğin, örgütsel alanda şekilsizliğin, ilkelliğin, amatörlüğün gerisinde, her zaman ideolojik kavrayış zayıflığı, 'teoriye karşı tam bir umursamazlık' vardır." (Sayı: 64, başyazı)

Hareketin temel perspektiflerini kavrama/kavratma çabasıyla birleşmeden/birleştirilemeden yürütülecek siyasal-örgütsel faaliyet kendiliğindenciliği aşamayacak, günlük dar pratik içinde boğulmayı getirecektir. İdeoloji, devrimci pratiğin yolgöstericisi ise, ideolojik çizgimizi kavramaksızın yürüteceğimiz politik faaliyet de kendiliğinden el yordamıyla ilerleyen, günübirlik bakışı aşamayan, örgütün kendi dar ihtiyaçlarını karşılamaya dönük kısır bir faaliyet olacaktır. Ve böyle bir faaliyet içinde yol alınamadığı ölçüde ise bunun kendisi enerjiyi dizginleyen, çalışma azmini ve gücünü sınırlayan bir etkene dönüşecektir.

Bu yalnızca EKİM önderliğinin sorumluluğunu değil, aynı zamanda her bir kadro ve militanın kendi sorumluluğunu da ortaya koymaktadır. Yürüttüğü faaliyette kendi önünün açılmasını istemek her kadronun en doğal hakkıdır. Fakat her kadro ve militan da kendi önüne konmuş perspektifleri, yaşama uygulayabilmek için, yeniden ve yeniden okumak, incelemek, tartışmak ve araştırmak, ideolojik kavrayışını sürekli bir biçimde güçlendirmek ve derinleştirmek sorumluluğu ile yüzyüzedir.

Kuşkusuz ideolojik-siyasal eğitim basit bir okuma faaliyeti değildir. Kadrolar ancak yönelimimize uygun bir politik faaliyet içinde eğitilebilir. Fakat böyle bir faaliyette kadrolar belirlenmiş bir takım görev ve direktifleri yerine getiren "memur zihniyetli" devrimciler gibi hare-ket edemezler. Tersine bu faaliyete bilinçli bir tarz-da katılan, tüm yaratıcılığı ve üretkenliği ile onu ileriye taşıyan, müdahale gücü ve yeteneği kazanan militanlar olmalıdırlar. İdeolojik perspektiflerimiz konusunda kesin ve tam bir açıklığa sahip olmaları ise bunun temel önkoşuludur. İdeolojik çizgimize nüfuz edemeyen, örgütsel perspektiflerimiz ve politik mücadele anlayışımız doğrultusunda silahlanamayan kadrolar, yürüttükleri faaliyet içinde karşılarına çıkan güçlükleri yenme, sorunlara müdahale etme ve çözme yeteneği gösteremeyecekler, "somut politika" adına hazır reçeteler arayan devrimciler olarak kalacaklardır.

Nitekim bizim bugüne kadarki örgütsel-politik pratiğimiz bu yönüyle son derece zaaflı, zayıf ve dar bir pratiktir. Belki büyük bir enerji, büyük bir çaba ortaya konmuştur. Ne var ki sorun bu değil. Bu bilinçli bir tarzda yürütülen, sonuçları toparlanan ve uzun vadede sana güç katan sürekli ve sistemli bir faaliyet olarak değil, ağırlıklı olarak genel bir propaganda-ajitasyon çalışması ile dar örgüt çalışmasının gündelik ihtiyaçlarını karşılamaya dönük bir pratik olarak yaşanmıştır. Bir yerde de bir "alışkanlık" haline gelen bu pratiği kısa bir dönemde aşmanın, geçmiş dönemin hata ve zaaflarını kısa dönemde yoketmenin hiç de kolay olmadığı son derece açıktır. Nitekim bir dönemi geride bırakmış olmamıza rağmen, "alışkanlıkların gücü" ile hala da geride bırakamadığımız bir pratik olarak yaşanabilmektedir. Bu önemli bir güçlüktür bizim için. Ve bu güçlüğün gerisinde yatan ise yine aynı olgudur. Örgütsel ve politik faaliyetin sorunlarını ideolojik-siyasal bir bakışla ele alamamak... Örgütsel faaliyeti, kendi içinde bir faaliyet, örgütün kendi dar ihtiyaçlarını karşılama ve örgütü kendi içinde düzenleme faaliyeti olma noktasından öteye

taşıyamamak... Örneğin sabahtan akşama kadar randevu peşinde koşturmak... Bunun gerisinde geçmiş küçük-burjuva örgüt pratiğinin kendisi vardır. Geçmiş örgüt anlayışı ve çalışma tarzının bizde hala da nasıl bir yaşama alanı bulduğunun anlatımıdır. Teorik ufuksuzluğun ve ideolojik kavrayıştaki zayıflığın ifadesidir. Oysaki geçmiş örgüt pratiğine/çalışma tarzına eleştirimiz tam da bu dar-pratikçilik ve kendiliğindencilik noktasındadır.

*

Öte yandan, yeni dönemin özelliklerine uygun sınıf devrimcisi/sınıfın ihtilalci kadrosu, soluklu bir yürüyüşün savaşçısı demektir. Karşısına çıkan güçlük ve engellere karşın kendi yolunda ısrarlı ve kararlı bir biçimde yürüme gücünü, iradesini ve kararlılığını gösterebilmek demektir. Böylesine soluklu ve direngen bir mücadelede ise en önemli silahımız, bir kez daha ideolojik güçlülüğümüz ve sağlamlığımız olacaktır.

İçinden geçtiğimiz dönemi zor bir dönem, kendimizi ise bu zor dönemin komünistleri olarak tanımlıyoruz. Fakat sağlam bir ideolojik bakışa ve kavrayışa sahip olamayan kadrolar, ne politik mücadelede uzun soluklu ve sabırlı, ne de güçlükler ve engeller karşısında direngen olmayı başarabileceklerdir. Nitekim devrimci dalganın yükseldiği dönemlerde yalnızca soyut bir "inanç"la, bunun verdiği coşku ve heyecanla yola devam etmek mümkün olabilirken, bugünün koşullarında bunun ne denli güç olduğunun pek çok örneği ile sık sık karşılaşıyoruz. "Türkiye bir devrim ülkesidir" diye tekrarlamak, ama bunun içini dolduramamak pek çok devrimcinin tökezlemesine, yarıyolda kalmasına yolaçmaktadır.

Karşılaştığı güçlüklerinin nereden kaynaklandığını kavrayamayanlar, bunu çözme yeteneği gösteremeyecekleri gibi olanaklarının da farkında olamayacaklar, giderek bu güçlüklerin altında ezileceklerdir. Bugün PKK'nın katettiği mesafeye bakarak bunun altında ezilen devrimci hareketin durumu buna bir örnektir. Güçsüzlük duygusu psikolojik değil fakat ideolojik bir zayıflığın ürünü olarak kendini dışa vurmakta; ulus devrimciliği ile sınıf devrimciliği, sosyalizm ile milliyetçilik arasındaki son derece temelli ayrım çizgileri kaybolabilmektedir. Örneğin EKİM'in bu konuda sağlam ve tutarlı bir ideolojik bakışı ve tutumu vardır. Ayrım çizgileri son derece net ve açık bir biçimde ortaya konmuştur. Ama bu kavranamadığı sürece bu zayıflığın bizde de yankı bulması kaçınılmazdır. Mücadeleci fakat ideolojik bakımdan zayıf unsurlar soluklu bir mücadelenin savaşçıları olmakta güçlük çekmekte ve benzer bir baskıyı yaşayabilmektedirler. Koşullar bizi ağır ve sancılı bir gelişim süreci ile karşı karşıya bırakabilir. Bunu göğüsleyebilmek, bu alanda kadroları sağlam bir ideolojik bakış ve kavrayış temelinde eğitmekle mümkündür.

Öte yandan EKİM'in ideolojik üstünlüğünden sözediyoruz. Bu üstünlük hiç de onun programatik görüşlerinden ileri gelmemektedir. EKİM'in asıl üstünlük alanı, ulaştığı sınıfsal bakış ile marksist yöntemi kullanabilmesidir. Yoksa henüz el atamadığı ya da el atsa bile yeterince derinleştirip geliştiremediği pek çok sorun vardır. Ama o en temel halkayı yakalamıştır. Örneğin tarihsel sorunlara ilişkin olarak yayınlanmış bulunan yazıların esas değeri hiç de onun "yeni şeyler" söylemiş olmasında değil, burada kullanılan yöntemdedir. Tarihsel-toplumsal süreçlere nasıl yaklaşmak durumundayız? Biz bir tarihçi gibi davranamayız, bizim sorunumuz geçmişi yargılamak değil, bu geçmişin neden böyle yaşandığını anlamaktır vb., denilmiştir. Bu yöntem kullanılamadığı içindir ki, devrimci hareketin özellikle belli bir kesiminde bu alanda tam bir liberal dağılma yaşanmıştır. Bunun örgütsel alandaki uzantısı ise legalizm/örgütsel tasfiye olmuştur. Kurtuluş ve Dev-Yol bunun çarpıcı birer örneğidir. Eğer biz bunu kavrayamaz, EKİM'in bu asıl üstünlük alanını bilinci çıkaramazsak, okuduğumuz metinler ya "yeni şeyler" söyleyen güzel yazılar ya da "boş sözkalıpları" olarak kalacaktır.

Başta Merkez Yayın Organımız olmak üzere tüm temel belgelerimizi bu gözle yeniden incelemek, tartışmak ve bunu temel marksist klasiklerin incelenmesiyle birleştirmek (ki en zayıf olduğumuz alanlardan bir diğeri de budur), özellikle bugün çok ciddi bir biçimde ele almamız gereken bir sorundur.

Sağlam ve tutarlı bir ideolojik bakışa ve kavrayışa sahip olmayan bir kadro önüne çıkan güçlüklere karşı savaşma yeteneği gösteremeyecek, herşeyin üstten çözülmesini bekleyecek, hazır reçeteler arayacaktır. Yaratıcı olabilmek, inisiyatif ve müdahale yeteneği kazanabilmek, önüne çıkan sorunları çözme gücü ve iradesi ortaya koyabilmek ancak ve ancak ideolojik bakımdan güçlü ve sağlam kadroların başarabileceği bir iştir. Bu alandaki

zayıflığımızı gideremediğimiz ölçüde, dünkü tasfiyeciliğin yeşerme ve yaşama zemini haline gelen zaaflarımızı ve zayıflık alanlarımızı yoketme, yönelimimize uygun bir örgüt ve politika pratiğini yaşama geçirme yeteneği gösteremeyeceğiz.

EKİM yeni dönemin yeni hareketi olarak, misyonunun hakkını verebilmek için yeni dönemin yeni kadrolarını/ideolojik bakımdan sağlam ve donanımlı sınıf devrimcilerini yaratmak zorunluluğu ile yüzyüzedir. Sağlam bir ideolojik bakışa ve kavrayışa sahip kadrolar bir hareketin en büyük güvencesidir. EKİM'in önünde kadrolarını ideolojik olarak silahlandırmak gibi temel bir görev durmaktadır.

Her bir komünist kadro ve militan da görev ve sorumluluklularına bu perspektifle yaklaşabilmeli, yalnızca koşturan değil, düşünen, uygulayan, yaratıcı, müdahaleci ve uzun soluklu bir mücadelenin komünist kadrosu olabilmek için, bu alandaki zayıflıklarını gidermek konusunda üzerine düşeni yapabilmelidir. Kendi yönelimine uygun örgütsel-politik doğrultuda yolunu yürüme güç, irade ve yeteneği, ancak ideolojik bakımdan donanımşlık ölçüsünde başarabilecekir.

Gerçek başka dedikodu başka!

Haftalık *Gerçek* dergisi 30 Ocak 1993 tarihli sayısında Yalçın Küçük'ü kapak yaptı ve iki sayısına yaydığı uzun bir röportaj yayınladı. Derginin Haber Müdürü Orhan Gökdemir ile Haber Merkezi'nden Tevfik Taş'ın birlikte gerçekleştirdikleri görüşmenin bir yerinde tartışma konusu aniden değişiyor ve röportaj şöyle devam ediyor:

"T. T: Sosyalist Parti kuruluşçalışmalarından sonraki arada Türkiye solunundan bazı gruplarla flört ettiniz. Burada yine sizin açmanızı istediğim bazı noktalar var.

Y. K: Ne gibi?

T. T: Bir kısmı Toplumsal Kurtuluş'ta yazıldı. Ekim grubu gibi. Daha sanıyorum bu ilişki biraz incitici bir ilişki haline geldi.

Y. K: Ekim'le mi?

T. T: Ekim dergisindeki "İllegal yapımızı deşifre etti, ihbarcıdır" değerlendirmesine ne diyeceğiz?

Y. K: Ne için?

T. T: Sizin için."

Yalçık Küçük'ün verdiği uzun yanıtı aktarmak ve dolayısıyla tartışmak istemiyoruz. Zira bu tümüyle yanlış bir bilgiye dayalı yanlış bir soruya verilmiş, dolayısıyla önemli ölçüde tepki mahiyetinde bir yanıttır.

Tevfik Taş'ın tümüyle yanlış sorusuna değinmek istiyoruz. Tevfik Taş'ı kişi olarak tanımıyoruz. Fakat devrimci olmak ve gerçekleri yansıtmak iddiasındaki bir haftalık haber dergisinin haber merkezi kadrosunda yer aldığı, derginin künyesinde var. Tevfik Taş'ın konuyu aniden değiştirerek sorduğu yeni soruyu önceden hazırladığı, bu sorunu tartışmayı önceden tasarladığı son derece açıktır. Fakat bu soru bilinçli bir kasıt taşımıyorsa eğer, tümüyle sokak dedikodusunun ürünüdür ve bir sorumsuzluk numunesidir.

Yalçın Küçük ile politik ilişkileri sonrasında, *Ekim*'in konuya ilişkin olarak yayınladığı tek değerlendirme ve polemik yazısında, sorudaki iddianın zerresi bile yoktur. (Bkz. *Aydın Oportünizmi ve Proleter Sosyalizmi*, sayı: 43, Nisan 1991)

Peki, bu durumda, kapak konusu olacak ve iki sayı sürecek kadar önemli bulunan bir röportajda, bir siyasal hareket adına ve devrimci kamuoyunda önemli bir yere sahip bir aydın hakkında, "ihbarcılık" gibi ciddi bir iddia, neye dayanılarak gündeme getiriliyor? Tevfik Taş isimli zat, hiç bir dayanağı olmayan bir iddiayı bu kadar net ve üstelik tırnak içinde nasıl oluyor da bu kadar kolay ileri sürme rahatlığı gösterebiliyor? *Gerçek* dergisinin yayın yönetmenleri, devrimciler arası ilişkiler bakımından bu kadar hassas bir konuda bu denli ciddi bir iddiaya, kapak konusu bir röportajda, bu kadar kolay bir biçimde nasıl yer verebiliyorlar?

Bunlar ciddi sorulardır ve *Gerçek* dergisinin sözde "gerçeklere dayalı" haberciliği konusunda bir fikir veriyor olmalıdır.

Yalçın Küçük'e doğru bilgiye dayalı doğru bir soru sorabilmek için, Tevfik Taş'ın *Ekim*'in konuya ilişkin tek yazısını okuması yeterliydi. Ne var ki kulaktan duyma sokak dedikodularını yeterli görebilmiştir. Daha da kötüsü bununla da yetinmemiş, buna bir de dolaysız olarak *Ekim*'den aktarıyormuş havası verebilmiştir. Gerçekten şaşırtıcı!

Gerçek başka dedikodu başka!

Gerçek dergisi bunu bir an önce öğrenmeli, Yalçın Küçük'den, Ekim'den ve okurlarından derhal özür dilemelidir.

Çalışma tarzımızı düzeltelim

Bireysel buluşma trafiği değil Kollektif organ çalışması

„Bugün yine üç randevum var"... „Her günüm sokakta geçiyor"... „Yoldaşlar arasında bağlantı kurmaktan bıktım usandım"... „A yoldaş randevusuna yine gelmedi, hakkında soruşturma açılmasını isteyeceğim." Bunlar hemen her yoldaşın ağzından günlük olarak dile getirilen sözlerdir. Yönetici konumdaki yoldaşlardan sıradan taraftarımıza kadar hemen herkesin, gününü değişik kollardan örgütsel buluşmalar peşinde koşuşturmakla geçirdiğini anlatıyor. Peki ama tamı tamına İstanbul'un trafiğine benzeyen belirgin bir yorgunluk ve bezginlik belirtisi bu koşuşturma, son iki yıldır üzerinde en çok konuşulan bir problem olduğu halde, neden hala kesin bir çözüme kavuşturulamıyor?

Kavuşturulamıyor, zira bu koşuşturmanın neyin ifadesi olduğu konusunda teşhis yalnış. Sorunu kendi içinde salt teknik-pratik bir sorun, kaba bir disiplin sorunu olarak ele alıyor, çözümü de salt idari ve palyatif tedbirlerde arıyoruz. Bu ise sorunun köklü biçimde çözümüne yetmiyor.

İşe, öncelikle koşuşturmanın kendisini sorgulamakla başlamalıyız. Neden tüm günlerimiz sokakta örgütsel buluşmalarla geçiyor? Bu bizi problemin kaynağına götürecektir. Çözücü olan da bu olacaktır.

Problemin kaynağına gelince; bu doğrudan doğruya çalışma tarzımızın kendisidir. Örgütsel buluşmaların, bütün bir politik-örgütsel faaliyetimiz içinde, hem de hergün, neredeyse en önemli örgütsel işimiz haline gelmesinin nedeni yalnış çalışma tarzımızdır. Bununla bağlantılı olarak çok daha önemli birçok örgütsel-politik işin aksamasının göstergesi ve ifadesidir.

Yukarıdan aşağı hemen tüm yoldaşlar, bireysel ve kollektif eğitimleri de dahil, ideolojik, politik ve örgütsel tüm sorunlarını üyesi oldukları organ faaliyeti çerçevesinde halletmiyorlar. Organ toplantılarını işlevli hale getiremiyorlar, tüm sorunlarını organ toplantılarında ve enine-boyuna tartışıp, karara bağlayıp, nispeten uzun vadeli planlar ve uygun bir işbölümü temelinde saptanan görevleri gerçekleştirmek üzere pratiğe yönelmiyorlar. Tersine çoğunlukla bir gecenin ancak belli saatlerini kapsayan ve ağırlıklı olarak pratik birkaç sorunun tartışıldığı işlevsiz (dolayısıyla verimsiz) toplantılar yapıp dağılıyorlar. Her şey toplantı sonrası örgütsel buluşmalara kalıyor. Bu böyle kendiliğinden sürüp gidiyor. Israrla sürdürülen bir alışkanlığa dönüşüyor.

Bu tamamen yanlış, kısır, verimsiz ve tüketici bir çalışma tarzıdır. Neresinden bakılırsa bakılsın, bu yalnış çalışma tarzı, kadroları bizim koşullarımızda gerçekten verimsiz ve nankör örgütsel buluşmaların peşinden koşturup, yorup-yıldırmakla kalmıyor, örgüt faaliyetinde çok daha temelli işlerin aksamasına da yol açıyor.

Bu tür bir çalışma tarzından dolayı, hiç bir yoldaş esasında bireysel bir çalışma olan teorik-ideolojik çalışma için zaman bulamıyor. Bu buluşmaların çokluğu ve yorgunluğu yüzünden, bunun için kendisine zaman kalmıyor.

Öte yandan bu tarz, organ fikrini de yok ediyor. Organı ve eşdeyişle örgütü işlevsiz hale getiriyor. Sonuç bir tür örgütsüzlüktür. Kadrolar, bir organ üyesi olmaktan, bir organa karşı sorumlu olmaktan çok, tek tek kişilere karşı sorumluluk duyan örgütsüz bireyler haline geliyorlar. Rutin olarak gerçekleştirilen örgütsel buluşmaların bağımlısı kişiler olup çıkıyorlar.

Bu çalışma tarzı organ toplantılarını da işlevsiz kılıyor.

Hem bireysel ve hem de organ içi kollektif eğitim yok... Kollektif olarak sorunları tartışmak, herkes için bağlayıcı kararlar almak, uzun vadeli planlar yapmak yok... Böylesi bir durumda politikleşme yaşanamaz. Kollektif bilinç ve kollektif bağlılık ruhundan söz edilemez. Organ (ve örgüt) iradesi oluşmamıştır. Bu durumda her kadro kendi bildiği gibi çalışmaya yönelecektir. Dolayısıyla eylem birliğinden de eser kalmaz. Alınan bir-iki karar olsa dahi, bunun hayata geçip geçmeyeceğinin garantisi yoktur. Durum, bir kez daha örgütsüzlüktür, amatörlüktür, kendiliğindenciliktir.

Böylesi bir çalışma içinde kadrolar her bakımdan gerilerler. Eğitimsiz kaldıkları için, görevlerini gerçekleştiremezler. Aldıkları görev ve sorumlulukların altında ezilirler. Bırakalım sorumluluğunu üstlendiği alana önderlik yapmayı, önderliğini üstlendiği yoldaşlardan yardım dilenmek durumunda kalırlar. Giderek buluşmadan buluşmaya üstten gelen yoldaşlarından emir ve

direktif bekleyen bir er, sıradan "memur" konumuna düşerler. Kadro olma potansiyelleri varsa da bu çalışma içinde onu da yitirirler.Sonunda tümden çalışmanın dışına düşmeleri de şaşırtıcı olmayacaktır.

Yaşadığımızın bilincinde olmadığımızda ise kendimizi büyük iş saydığımız bu örgütsel buluşmaları titizlikle gerçekleştirmekle aldatır hale geliriz.

Sonuç örgüt düzeyinde toptan bir gerilemedir.

Öte yandan, örgütsel buluşmalar denen bu koşuşturma, aynı zamanda tipik bir dar pratikçiliğin ifadesidir. Esası yayın dağıtımı, zaman zaman bildiri dağıtmak, afiş asmak, işlevsizlikle nitelediğimiz organ toplantılarından ve nihayet bolca gerçekleştirilen randevulardan mürekkep, bir politik-örgütsel faaliyetin sonucudur. Bunun kendisi, hala gerçek bir politik çalışmanın içine giremediğimizi, henüz buna çok uzak olduğumuzu işaretler. Ki gerçek bir politik çalışmanın içine girilemediği sürece, randevular zamanımızı çalmaya devam edecek, dahası çok önemli bir „iş"imiz olma konumunu koruyacaktır.

Demek oluyor ki bizler, politik çalışmanın ne olduğu konusunda da yalnış bir kavrayış içindeyiz. Gerçek manada bir politik çalışmanın sorunlarının, böylesi bir çalışmaya müdahalenin yol ve yöntemlerinin yoğun tartışması içinde değil, bilinen dar örgütsel işlerle koşullanıldığı sürece, dar pratikçi bir örgüt olmaktan kurtulamayız. Yaman dar pratikçiler oluruz en fazla. Bu durumda örgütsel buluşmalar trafiğinin bizim yakıcı bir problemimiz olması ve böyle kalması da doğaldır.

O halde neşter doğru yere vurulmalıdır. Çözüm bellidir. Çözüm; verili yalnış çalışma tarzını derhal terk etmek, çalışma tarzımızı düzeltmek, doğru bir çalışma tarzı içine girmektir. Dar pratikçiliği her bakımdan aşmak, gerçek manada politik bir çalışmanın kendisine yönelmektir. Bunun sorunlarıyla yoğun olarak ilgilenen, tartışan bir örgüt haline gelmektir. Organları çalışır hale getirmektir. Organ toplantılarını anlamına uygun biçimde işlevli hale getirmektir. Amatörlüğü, kendiliğindenciliği geride bırakıp planlı-programlı bir çalışmayı var etmektir... Bize kendimizi eğitmemiz için gerekli zamanı, siyasal önderlik düzeyine çıkmanın koşullarını, ancak bu tür bir çalışma tarzı (ve ortamı) yaratabilir.

Yalnızca bu tür bir çalışma tarzı, bizim koşullarımızda esasında gizli işsizlik belirtisi olan örgütsel buluşmalar trafiğinden çekip alacaktır bizi.

Kürdistan Ulusal Meclisi ...

(Baştarafı s.8'de)

yanlılık oldukça aşılmaya başlamıştır. Halkımız artık „Ankara ne diyor"la yetinmiyor, „Parti, gerilla ne diyor" diye sormakta, ona göre tavır almaktadır. Bir meclisin oluşumu bu anlamda Kürt halkı için çok şey ifade eder. Dağılmış vatanın bu gövdesi üzerinde bir başın olması biçiminde ifade edebiliriz. Sömürgeci tarih tezleriyle halkımızın felç edilmiş beyinleri „Kürtler hiçbir zaman devlet olamadı, birlik olamaz ve kendini yönetemez" biçimindeki aşağılamalara da büyük bir darbe indirilmiş olacaktır. Kürtler artık „Ankara, Bağdat, Tahran, Şam ne diyor" demeyecek ve bu düşünce ve ruh bağlılıklarını parçalayıp atacaktır.

Ulusal meclisin aldığı kararlar ve uygulama gücüyle Kürt halkının yaşam alanına girdiği ve etkileyebildiği oranda tartışmasız bir otorite gücüne ulaşacaktır. Bu anlamıyla hangi alanda ve hangi parçada bulunursa bulunsun, Kürt halkını harekete geçirip muazzam potansiyeli açığa çıkaracak ve „Birlik olmaz" denilen Kürt halkının tarihsel ulusal birliğini yaratıp pekiştirecektir.

Bir halk ancak yarattığı kurumlarla kendi kendisi olabilir ve çıkarlarını koruyup diğer halklarla ilişkilerini sürdürebilir. Bunun dışındaki ilişkiler her zaman halkların aleyhinde olan kölelik ilişkileridir. Kürt halkıyla celladı durumundaki TC'in en yüksek organı olan TBMM ile ilişkilerine baktığımızda bu çok net olarak görülmektedir. TC'nin TBMM Kürt halkı için, imhanın yol ve yöntemleri, imha merkezi olduğunu sıradan bir insan çok rahatlıkla görebilir.

Böyle bir meclisten Kürt halkına hayır gelir mi? Kürt halkının sorunlarını çözecek, çıkarlarını savunacak kararlar çıkabilir mi? Doğal ki, bu söz konusu bile değildir. İşte halkımız bu boyutta celladına teslim edilmiş, kimsenin de buna itirazı olmamıştır.

Çaresizlik ve onursuzluk içinde debelenen, kendini celladına teslim etmiş halkımızın artık bu tarihin gördüğü en suçlu organlarla duyguda ve düşüncede bağlarını koparması, çözümünü kendinde aramasının en temel aracı Kürdistan ulusal meclisi olacaktır. Dağılmış, umutları ve kimliği kırılmış Kürt halkının altında toplanacağı bir ulusal organın çatısı, Kürt halkının yitirdiği her şeye yeniden kavuşmasının temel bir adımı olacaktır.

Çalışan organ işleyen örgüt demektir

Organ toplantıları üzerine

Organ toplantıları herşeyden önce bir örgütlülük göstergesidir. Siyasal birer organizma olan örgüt organları (komiteler ve hücreler) ve organ üyesi kadrolar, siyasal eğitimlerini bu toplantılarda gerçekleştirirler. Siyasal önderliğin oluşturulduğu yer de organ toplantılarıdır. Siyasal ve örgütsel her sorun toplantılarda tartışılır. Fikirlerin üretilmesi, eleştiri ve özeleştirinin gerçekleştirilmesi, kararların alınması, raporların hazırlanması, planlama ve iş bölümü ve nihayet bir diğer toplantının gündeminin saptanması, tüm bunlar organ toplantılarının konularıdır. Deyim uygunsa örgüt kendisini toplantılarda gerçekleştirir öncelikle. Bu nedenle organ toplantıları son derece önemli ve yaşamsal bir yere sahiptir örgüt yaşamında.

Nedir ki, örgütlü çalışma pratiğimize bakıldığında, en az ciddiye aldığımız, en az zaman ayırdığımız ve örgütün kendisini en az gerçekleştirdiği alanın organ toplantıları olduğu görülür.

Bu durum adeta bir alışkanlık halini almıştır ve müdahale edilmediği için de kendiliğinden sürüp gitmektedir. Sözgelimi; hemen her kadromuz toplantıların anlamı ve öneminden, periyodik olarak gerçekleştirilmesi gerektiğinden vb. söz eder ama, pratikte söylediklerinin gereğine uygun davranıldığından söz edemez. Neden? Zira pratikte tersi olmaktadır da ondan.

Toplantıların periyodik olarak gerçekleştirilmesi hep kararlaştırılır, ancak bunun sık sık aksatıldığı da bir veridir. Toplantılar için ya yer bulunamaz ya da "zorunlu olarak" hiç de uygun olmayan yerlerde yapılır. Bunun için özel yerler yaratmak ise hiç kimsenin aklına dahi gelmez çoğunlukla.

Bir çok kez organ dışındaki başka yoldaşlarca bize toplantı yeri ayarlandığını da biliyoruz. Tüm bunların nedeni gayet basittir. Bu son derece önemli sorun, organ ya da onun kendi içinde görevlendirdiği bir üyesince çözülmek üzere ele alınmıyor. Organ üyeleri genellikle kitle bağına sahip değiller. Sorunun çözümünde bir olanak olan çevre ilişkilerimizin (sempatizan ve taraftarlar) örgütlenmesini de düşünmüyoruz. Sorun içinden çıkılmaz hale geliyor. Ya da kendi evlerimizde gerçekleştirme (ki bu bilinmeyen ev bırakmıyor) kolaylığına başvuruyoruz. Ne iç ve ne de dış gizlilikten eser kalmıyor haliyle.

Tablo hayli ürkütücüdür ve alışkanlık halinde her gün, her saat yaşanıyor. Ürkütücüdür zira, organ içi siyasal eğitim, tartışma, eleştiri, öz-eleştiri, fikir üretme, planlama, değerlendirme ve karar alma, neredeyse hemen herşey, günlük ve birden fazla gerçekleşen son derece verimsiz buluşmalara kalıyor böylece. Ortalık her gün bu buluşmalarda direktif veren "önderler" ve direktif bekleyen "kadrolar"-la doluyor. Buna da önderlik ve örgütlü çalışma deniyor! Oysa ortada ne kollektif bir önderlik ve ne de organ var. Bir takım bireyler buluşmadan buluşmaya koşuşturuyor, hepsi bu!

Amatörlüğün ve örgütsüzlüğün kendisidir bu. Geçirilen bunca deneyden sonra bu duruma tahammül edilemez, buna derhal son verilmelidir.

Bu durumu palyatif ya da idari (yaptırımcı) kimi tedbirlere başvurarak köklü biçimde aşamayız.

Hemen her şeyi sıfır bir noktadan ve işin abc'-sinden başlayarak ele almalıyız. Olumsuzlukları öncelikle anlayış düzeyinde bilince çıkarmalı ve mahkum etmeliyiz. Alışkanlıkların gücünü ancak bu şekilde kırabiliriz. Sağlıklı ve doğru bir çalışma ortamına da ancak böylece geçebiliriz.

Sorunun "teknik" yönleri üzerine

* Organ toplantıları periyodik olmalıdır ve bu mutlaka bir organ kararı haline getirilmelidir. Toplantılar çok zorunlu olmadıkça ertelenmemelidir. İstisnalar hariç toplantıların ertelenmesi organ üyelerinin bilgisi dahilinde ve kararıyla olmalıdır. Hiç kimse organın üzerinde değildir ve organ üyelerinin bilgisi dışında toplantıları erteleyemez.

Öte yandan organ toplantılarına katılmak her organ üyesi için kesin bir zorunluluktur. Örgütlülüğün bir ifadesidir. Hiç bir örgüt üye ya da aday üyesi haklı bir gerekçesi olmadan toplantılara katılmamazlık edemez. Katılmayışının nedenlerini yazılı ya da sözlü olarak organa açıklamak zorundadır. İki kez üstüste gerekçesiz ve üstelik de organın bilgisi dışında toplantılara katılmamak ise derhal ilgili kişi ya da kişiler hakkında soruşturma açmayı gerektirir. Böylesi durumlarda ilgili kişilerden savunma istenmeli, organca değerlendirilmeli ve **mutlaka** çeşitli düzeylerde **yaptırım uygulanmalıdır.**

Tüm organlar (ve organ üyeleri) daha kuruluş

aşamasında burada belirtilen ilke ve normlar hakkında bilgilendirilmeli ve eğitilmelidirler. Hatta ortaya çıkacak aksamalardan hareketle yeniden ve yeniden uyarılıp eğitilmeleri gerekir. Yapılırım bunun üzerine gelmelidir. Tüm organlar, bu alanda ortaya çıkan ve çıkacak olan olası sorunlar ve buna ilişkin uygulamalarını mutlaka rapor etmeli ve üst organa bildirmelidir. Bu da ilkesel önemdedir ve denetim için gereklidir.

* Toplantıların güvenliği önemlidir. Toplantı yerine oldukça kontrollü girip-çıkmalı, olası takiplere karşı azami dikkat göstermeliyiz. Takip ya da gözetlenme durumlarında toplantı yerine gitmemeli, önceden saptanmış yöntemlerle, işaret ya da parolalarla diğer yoldaşları da uyarmalıyız. Böylesi durumlarda olsun, herhangi bir yakalanma durumunda olsun, güven unusuruna sığınılmadan toplantı ertelenmeli ve derhal dağıtılmalıdır. Saldırının niteliği ve sonuçları hakkında kesin ve somut bilgi alınmadan da ilgili yer bir daha kullanılmamalıdır.

Toplantı yapılan eve topluca değil, belli aralıklarla ve tek tek gidilmesi dikkat edilmesi gereken bir başka husustur.

Tüm bu kurallara yalnızca kendi güvenliğimiz için değil, toplantılarımız için evlerini bize açan taraftar ya da kitle bağımızın güvenliğini düşündüğümüz için de uymak zorundayız. Ev halkı da bunu bilmelidir. Bu güven yaratır, ki bu önemlidir.

* Toplantı evimizin sahibi yoldaş çevresini iyi tanımalıdır. Evin yapıldığı çevrede polis ve uzantıları var mıdır? Giriş-çıkışlarımız göze batıyor, kuşku yaratıyor mu? Hiç sözü edilmiş midir? Buna ne tür yanıtlar verilmiştir. Bunları bilmek durumundayız. Daha da önemlisi ev sahibi yoldaşla gerçekte örgütlü bir ilişkimiz olmalıdır. Onları geçmiş örgüt pratiklerinde sıkça kullanılan bir deyimle „yatakçı" olarak göremeyiz. Onlar örgütlü ilişkilerimizdir ve ona göre muamele görmelidirler. Eğitilmeli ve her aşamada yönlendirilmelidirler. Kendilerine değer verdiğimizi hissetmeli ve yaşamalıdırlar. Öyle ki bu unsurlar giderek ilerde bizim için **toplantı yerleri örgütleyen kişi ya da birimler** haline gelebilsinler. Ki bu oldukça önemli bir iştir. Örgütçü olmak da bir yönüyle işte bunları düşünmek, gereğine uygun davranabilmektir.

Bunun tersi anlayış ve davranışlar bize yabancı olmalıdır. „Yatakçı" diye bir kavramın örgüt yaşamımızda yeri olamaz. Bu ilgili unsurların aşağılanması, "kullanılma"sı anlamına gelir. Bizim için örgütlü kişi, çevre ve birimler vardır. Her zaman için bu perspektife sahip olmalı ve bu perspektifi ilişkilerimize de mal etmeliyiz.

Bu arada ev sahiplerini ekonomik yönden desteklemeyi, ev ekonomisine katkıda bulunmayı ihmal etmemeliyiz. Çoğu kez buna dikkat edilmiyor. Ev sahipleri kendi olanaklarıyla bize yemek yapan, çay hazırlayan ve üstüne üstlük bulaşıklarımızı yıkayan unsurlar konumuna itiliyorlar. Bu son derece olumsuz bir tablodur ve çok kez güvensizlik nedeni olabilmektedir. Ev ekonomisine katkıda bulunmak, toplantı süresince tüm işleri kendimizin yapması, toplantı sonrasında ise ortalığı temizleme ve düzenleme sıradan işlerden sayılmamalı, tersine, son derece önemsenmelidir.

Biz ancak böyle davranarak komünistlerin seçkin ve saygın insanlar olduğunu, rantiye olmadıklarını, tersine elinde ve avucundakileri yoldaşlarıyla ve emekçilerle paylaşmayı bir ilke halinde uygulayan, düzenli-tertipli kişiler olduğunu onların bilincine kazıyabilir, güvenlerini kazanabiliriz. Belki de komünizmin nasıl bir düzen olduğuna ilişkin ilk dersleri bu davranışlarımızla onlara vereceğiz.

* Evlerimizde olduğu gibi toplantı yerlerimizde de, gerektiğinde düşmanın eline geçmemesi gereken materyalleri yakmak için mutlaka gaz-benzin gibi yanıcı bir madde hazır bulunmalıdır. Küçük bir bidon benzin ve bir kutu kibrit hep hazır halde gözümüzün önünde durmalıdır. „Düşmana bir tek çöp bile yok!" şiarımız bu olmalıdır.

Toplantı yaptığımız ev çok uygun ve ev sahibi yoldaş güvenilir bir yoldaş ise arşiv vb. materyallerimizi sürekli bu evde tutabiliriz. Ancak bu durumda ev sahibi yoldaşa evdeki materyalleri koruması ve tehlike halinde yakması için kesin ve açık talimatlar vermeyi ihmal etmemeliyiz.

Sorunun siyasal anlamı ve önemi

Hiç kuşkusuz sorunun siyasal boyutu çok daha önemlidir. Yazık ki en yakıcı zaaflar da bu alanda yaşanmaktadır.

Bir kere toplantılar önceden saptanmış gündemler temelinde gerçekleşmiyor. Toplantıların gündemleri çoğunlukla toplantıdan toplantıya ve o da çoğu kez organ sekreterinin kişisel insiyatifiyle belirleniyor. Organın diğer üyeleri çoğu kere bu konuda ilgisizdirler ve bir inisiyatif de ortaya koymamaktadırlar. En çok, kendilerini yoran pratik bir sorunun gündeme alınmasıyla sınırlı bir öneride bulunurlar. Toplantıya niye geldiğini, ne tartışılacağını ya da neyin tartışılması gerektiğini dahi doğru dürüst düşünmeyen yoldaşlarımız az değil. Tam bir hazırlıksızlıktır genel olarak yaşanan.

Dahası var. Toplantılar önemsenmiyor. Neden? Zira onun örgüt yaşamındaki yeri, anlamı ve işlevi konusunda bir açıklığa sahip değiliz. Daha yakıcı

olanı ise organ nedir? Neyin aracıdır? Bu konuda belirgin bir kavrayışsızlık var. Kadrolar kendilerini teknik birer eleman, organlarını da teknik birer aygıt olarak görüyorlar. Teknik anlamda bir evde ve bir masanın etrafında bir araya gelip, birkaç pratik sorunu tartışmayı toplantı, burada gerçekleştirilen koordinasyonu da siyasal önderlik sayıyorlar. Bununla da kalınmıyor, bir çok sorun toplantı sonrasına ve çok sık aralıklarla gerçekleşitirilen buluşmalara kalıyor.

Organ toplantılarında siyasal sorunlar gereğince tartışılmıyor, siyasal eğitime önem verilmiyor. Kollektif tartışma, fikir üretme, eleştiri öz-eleştiri, karar alma, planlama yapma ve işbölümü temelinde pratiğe yönelme süreci işlemiyor ve tüm bunlar, belli bireylerin inisiyatifine ve toplantı dışında gerçekleşitirilen buluşmaların verimsiz ortamına havale ediliyorsa eğer, o organ bir siyasal önderlik aracı değil, olsa olsa pratik organizasyonu gerçekleştiren, sıradan teknik bir aygıttır demektir. Bu tür organdan siyasal önderlik de beklenemez haliyle. Böylesi bir durumda kollektif değil, bireysel bir "önderlik"ten söz edilebilir ancak. Organ üyeleri eğitimsiz, ideolojik ve siyasal bakımdan geri bir konumdadırlar. Örgüt düzeyinde olsun, kadrolar nezdinde olsun gerçek bir politikleşme yaşanmamaktadır. Örgüt ve organ iradesi değil, tek tek bireylerin iradesi ve icraatıdır egemen olan. Böyle bir durumda gerçek eylem birliği de yoktur. Her birey kendi bildiğini yapmaya çalışır. İlişkiler amir-memur ilişkisidir. Eleştiri, öz-eleştiriler organ dışında yapılmaktadır. Örgütlü (ve organ içi) denetim imkanları her geçen gün biraz daha olanaksız hale gelir. Örgüt ya da organ olarak yaptırımcı da olunamaz bu durumda. Sonuç bir kez daha tam bir amatörlük ve örgütsüzlüktür.

Özellikle son iki yılda yaşanan politik-örgütsel önderlik boşluğunun doğrudan ürünü bu durumu aşmak, en acil ve en yakıcı görevimizdir. Yeni bir döneme girmiş bulunmaktayız. Bu dönem, teorimizle pratiğimiz, ideolojik gelişmemizle örgütsel gelişmemiz arasındaki mesafede bir "kan uyuşmazlığı"nda ifade bulan ve tahrip edici sonuçlara yol açan örgütsel alandaki tüm zaaflarımıza tam bir savaş açma dönemidir. Bunun kendisi örgütsel çalışmada ve onun bir alanı olan organ içi faaliyette (organ toplantıları) yaşanan ve yukarda kısaca dile getirilen zaaflara da yönelmek, onları terketmek üzere yoğun ve kararlı bir çaba içine girmek demektir.

Yapılacaklara gelince;

Herşeyden önce organ toplantılarını önemsemeli ve her toplantıya titiz bir hazırlıkla katılmalıyız. Toplantının gündemi önceden saptandığı halde, herhangi bir organ üyesi tartışma, fikir oluşturma, eleştiri ve öz-eleştiri ve karar alma faaliyetine aktif olarak katılmayorsa eğer, bu onun hazırlıksız geldiğinin, organ içi faaliyete ilişkin görev ve sorumluluklarını ihmal ettiğinin ifadesi sayılmalı ve eleştirilmelidir. Tekrarına da izin verilmemelidir. Zira bunu bir çizgi haline getiren kadrolar bir süre sonra organ faaliyetinin ayakbağı olurlar. Önderlik fonksiyonların da yerine getiremezler.

Toplantılarda ağırlıklı olarak siyasal sorunlar tartışılmalıdır. Bu yalnızca organ içi siyasal eğitim için değil, siyasal çalışmanın sorunları konusunda açıklığa kavuşmak bakımından da gereklidir. Deyim yerindeyse yeni dönemde politika, politik çalışma ve mücadelenin sorunları ve bununla bağlantılı olarak örgüt çalışmasının sorunları, organ toplantılarında en çok tartışmamız gereken konular olmalıdır. Tek tek kadrolar ve örgüt düzeyinde, tam bir politikleşme yaşanmalıdır. Her organ üyesi toplantıları önemser, titiz bir hazırlıkla toplantıya katılırsa, verim de doğallıkla tatmin edici olacaktır. Bu ise organ üyelerinin toplantıdan tatmin olmuş olarak ayrılmalarını ve işlerini verimsiz toplantı sonrası buluşmalara bırakmamalarını sağlayacaktır.

Politik ve örgütsel çalışmaya ilişkin her şey organda tartışılmalı ve organ tarafından karara bağlanmalıdır. Bu, her organ üyesinin titizlikle gözetmesi ve duyması gereken bir ilke ve normdur. Buna uymamak demek organ (ve örgüt) disiplinini ihlal etmek demektir ki, buna izin verilemez.

Yalnızca organda yürütülen tartışmalar yararlı ve ilkelere uygundur. Yalnızca organ tarafından alınan kararlar uyulacak kararlardır. Ve yalnızca organda yapılan eleştiri ve öz-eleştiriler meşrudur. Tersi tutum ve davranışlar zararlı ve tahrip edicidir. Her organ üyesi bunları bilmeli ve çalışmanın her aşamasında buna uygun bir davranış çizgisi izlemelidir. O kadar ki bu tüm örgütte bir alışkanlık haline getirilmelidir. Uzun bir süreden beridir örgüt içi yaşamı ve bir bütün olarak örgüt faaliyetimizi tahrip eden sayısız zararlı alışkanlığı, ancak bu şekilde altedebiliriz.

Kendimizi yalnızca sorunları organ toplantılarında ele almak ve karara bağlamakla da sınırlamamalı, sorunlarımızı enine-boyuna tartışmalıyız. Bu bize uzun vadeli planlar yapma imkanı sağlayacaktır. Böylece, sık sık toplantı yapma ya da randevulaşma gibi çoğu kez verimsiz ve yorucu bir konuma düşmekten de kurtulmuş oluruz. Eğitim için kendimize daha çok zaman ayırabilir, görev ve sorumluluklarımıza daha fazla yoğunlaşma yaratabiliriz. Bize gerekli olan, her şeyi ele alıp enine boyuna tartıştığımız gerçekten verimli ve işlevsel toplantılardır. Bize başarının ilk koşulunu bu toplantılar sağlayacaktır.

Partiyi ve devrimi örgütlemeliyiz

Tarih Türkiye'li komünistlerin önüne, görülmedik zenginlik ve uygunluktaki koşulları sermektedir. Nesnelliğin tüm elverişliliğine ve karşıdevrimci güçlerin bunca kokuşmuşluğuna rağmen sol hareket ve bir dönem örgütsel olarak bizim yaşadığımız süreçler, paradoksal bir durumun ifadesidir.

Bu paradoksa örgütümüz, büyük bir soğukkanlılık ve tahammülsüzlükle, Olağanüstü Konferansını yaparak müdahale yolunda ilk adımını atmıştır.

Örgütün ve örgüt kadrolarının, bir devrim ülkesi olan Türkiye'de ve özellikle Kürdistan'da devrim dinamiklerinin üst bir noktadan seyrettiği koşullarda, beklemek, atıl bir durumda kalmak, örgütü ve kadroları kilitleyen anlayışın önüne set çekmek ve gerekirse bununla yolunu ayırmak yönünde bir adımı atması gerekiyordu.

Konferansımız, kendi örgüt gerçekliğimiz ve bundan kaynaklanan sorunların kavranması, tanımlanması ve çözüm yolları konusunda bazı ilk sonuçlar çıkarmıştır. Önünü tıkayan anlayışla yolunu ayırmıştır. Genelde sol harekette özelde bizde boy veren tasfiyeci-liberal eğilimle arasına kalın sınır çizgileri çekmiştir.

Örgütümüzün, içindeki kimi unsurlarla ayrıştığı, yolunu ayırdığı, kan kaybediyormuş gibi göründüğü bu dönem örgüt kadroları tarafından doğru değerlendirilmelidir. Evet biz kan kaybettik, ama bu bir pis kandır. Daha bilimsel deyimle, oksijenini kaybetmiş kirli kan. Yolumuzu ayırdıklarımız da devrim ve sosyalizm davası yolunda içlerini boşaltmış, inançlarını kaybetmiş unsurlardır. EKİM'de devrim ve sosyalizm davasına bu proleter sosyalist ideolojik cepheden bir bağlılık oldukça, iliklerimiz yeni kan üretmek konusunda hiç duraksamayacaktır.

Devrim ve sosyalizm yürüyüşü, zor dönemlerin komünistleri ile kolaycılığı seçen korkak oportünistleri birbirinden ayırmaktadır. Bu ayrım işinin, yürüyüşün zor dönemlerine rastlıyor olması tesadüfi değildir. Bu ayrım, önümüzdeki süreçte de böylesi dönemeçlerde en acımasız biçimiyle sürecektir, sürmelidir. Örgütümüzün, partiyi ve devrimi örgütleyecek uzun soluklu dava adamlarına ihtiyacı vardır. Örgüt ve önderliğimiz yeni dönemde tüm bunları gözönünde bulundurmak zorundadır. EKİM, örgütsel inşasını, yeni bir tasfiyeci-liberal vb. eğilim ya da eğilimlerin uçlanıp boyvermesine imkan vermeyecek bir düzlemde kurmalıdır.

Bizde ortaya çıkan tasfiyeci eğilimin bir yönü, farklı bir ideolojik platforma savrulma, kendi gücüne güvenmeme, sağlıksız birlik arayışları, sınıf hareketine yabancılaşma ise, bu eğilimin boy verip gelişmesinde uygun koşulları sağlayan bir diğer yönü de, örgüt teorimizin anlaşılamaması ve bunun pratik hayata yanlış uygulanmasıydı. Bu konuda önderlik düzeyindeki kimi kadrolarda bile bir kavrayışsızlık ve net olamama durumu vardı. Örgüt sorununa yaklaşımdaki bu anarşizm; herkesin herşeyi söylediği, her kafadan bir sesin çıktığı bir ortamda, böylesi eğilimlerin ortaya çıkması bir yönüyle doğal da karşılanmalı.

Yeni dönemde, önderliğin kadrolara bu yönüyle yaklaşması hem ideolojik düzlemde, hem de bunun örgüt ve politika boyutunda anlaşmış, kaynaşmış, tam bir örgüt disipliniyle çalışan kadrolarla birlikte yürümesi gerekir. Farklılıkların ve kişiye özgü yaklaşımların, çeşitli örgüt platformlarında tartışılması gerekir. Farklılıkların üzeri örtülmemelidir. Geçmiş dönemde bu konuda sıkça hatalara düşüldü. Farklılığı olan bireyin ancak düşünceleri evrimini sonlandırıp bizden uzaklaştığında sorunu görebildik. Marksist-leninist bir örgütte bunlara tahammül edilmemelidir.

Bizde bu konuda demokrasi fazlasıyla işletildi. Sınıfı örgütlemek doğrultusunda öncü bir çekirdek olarak çıkan komünist bir örgüt başlangıçta dar ve küçüktür. Bu dönemde ilkeler ve ideolojik platformun savunusunda zerrece taviz verilmemelidir. Başlangıçta gerçekten her konuda anlaşmış kadrolarla işe başlanmalıdır. Örgütümüz ne zaman ki sınıfın içinden güçler kazanır, onun bağrında dallanıp budaklanır ve kendisinin gerçek zemini olan fabrika hücrelerine oturur, partiyi inşa ederse, esneme ve kendi dışındaki güçleri kucaklama sorunu bizim için daha kolay ve bize zarar vermeden, içimizde zararlı eğilimlerin boyvermesini gerçekleştirmeden olur. Birlik sorununda, bu tam da yukarda söylediğim gibi gerçekleşti. Örgüt kendi dışındaki bir çevreyle birleşmek için ilkelerinden taviz vermeden esnediği halde, örgütün

(Devamı s.39'da)

EKİM Olağanüstü Konferansı Tutanakları

Siyasal gelişmeler, sol hareket, EKİM

Metin yoldaşın konuşmasından...

Yoldaşlar, özellikle Cihan yoldaşın formüle ettiği biçimiyle gündemin birinci maddesi önemli ve hayli kapsamlı. Aslında bu konuda ilk konuşmayı yapmak istemezdim. Daha çok etraflı değerlendirmeler dinlemek isterdim. Ama bir sessizlik ortamı oldu, ilk konuşma yapmak da bana düştü. Bu nedenle istediğim gibi bir değerlendirme yapamayabilirim, ama düşüncelerimi kısaca belirtmek istiyorum.

En önem verdiğim mesele burda yöntem sorunu. Cihan yoldaşın koyduğu şekliyle yöntem sorunu. Her meselede böyle zaten. EKİM'in üstünlüğü de yakaladığı bu yöntem meselesindedir. Yöntemi doğru bir tarzda kullanmasıdır. Hiçbir sorun, en küçük bir pratik-siyasal ya da örgütsel sorun, ya da bir devrimcinin kişisel bunalımı, asla tekil bir sorun değildir. Yani kendi içinde bir sorun değildir. Çok yönlü problemlerle içiçe karmaşık diyalektik bir sorundur siyasal sorunlar, örgütsel sorunlar ya da tek tek devrimcilerin içine düştükleri zorluklar, bunalımlar. Marksistler her zaman bu doğru yöntemi kullanmışlar. Çelişkileri öncelikle bir bütün olarak tahlil etmişler. Avuçlarının içine almışlar dünyayı. Neler oluyor bu gökkubbenin altında? Çelişkileri nedir? Muhtemel gelişmeler nedir? Nereye gidiyor? Bu noktada marksistlere düşen görev, yani istendik değişikliklerin yapılması için bize düşen görev nedir diye sormuşlar, görevleri saptamışlar ve işe koyulmuşlar o görevler doğrultusunda. Yani politik mücadeleye girmişler. Buna uygun örgüt yaratmışlar. Bir pratik faaliyet içine girmişler.

Bu marksist yöntemi kullanarak, onun ışığında, o yöntemi temel alarak çıkmıştır EKİM. Tam da 12 Eylül döneminin karmaşık bunalımlı sorunlarının içinden çıkmıştır. Zaten hep böyle olur. Bunalım dönemleri, çelişkileri net bir şekilde yakalamak için bir laboratuvar durumundadır. Görmek için açığa çıkarıyor bir takım sıkıntıları, zorlukları. Çözüm olanaklarını ortaya koyuyor. Ama çözüm yolları tek değil elbetteki. Herkes, her sınıf kendine göre, kendi sınıf konumuna göre farklı çözüm yolları, farklı çözüm önerileri ortaya koyuyor, belli bir bunalım döneminde. Bu da başlı başına bir ayrışmayı, bir saflaşmayı yeniden saflaşmayı doğuruyor. Böyle bir ayrışma, saflaşma döneminden çıktı EKİM. 1986-87 yıllarında sadece bizim içinden çıktığımız TDKP ve ona benzer örgütlerde değil, sol hareketin bütününde bir ayrışma ve yeniden saflaşma süreci yaşanıyordu. Temel karakteristikleri şöyleydi: Bir tarafta reformizme, liberalizme gidenler vardı. Bir tarafta, mevcut küçük burjuva devrimciliği, küçük burjuva sosyalizmi konumunda ısrar edenler vardı. Bir de geçmişini ileriye doğru aşmak ve proleter sosyalist bir perspektifle yoluna devam etmek doğrultusunda bir ayrışma yaşandı. Biz elbetteki doğal olarak bu üçüncüsünün temsilcisiydik.

Zor bir dönemden ve yoğun bir çalışmadan sonra, karmaşık sıkıntılı bir çalışma döneminden sonra, EKİM, I. Genel Konferansını gerçekleştirmeyi başardı. I Genel Konferansa kadar olan süreci, sadece sıkıntılı ve zor dönem olarak değerlendirebiliyorum. Ama şimdi konferansı, şimdi konferans dönemini değerlendirirken, o ilk döneme, konferansa kadarki döneme bazı atıflarda bulunmak istiyorum. Çünkü benzer özellikleri var bunalımların. Sadece bu dönemde yaşanmamıştır. Özellikle MK düzeyindeki bunalım sadece şimdi yaşanmadı EKİM'de. Daha önce de yaşandı. Aynı biçimde değil, ama benzer özellikleri var.

EKİM konferansı dünya konjonktüründe çok önemli bir dönemeçte yapıldı. Bu ciddi bir rastlantıdır aslında, fakat önemlidir. Önemli bir rastlantıdır. Bizim açımızdan bir takım avantajları da taşıyor elbetteki. O çelişkiler yumağından oluşan karmaşık sürecin içinde, bir marksist örgüt bir konferans toplayabiliyor. Ve o dönemi, o dönemin çelişkilerini toplam olarak değerlendirebiliyor. Uluslararası boyutta ve Türkiye'de, Türkiye sol hareketi içinde. Ve kendine bundan sonra da, kendine düşen görevleri bir bütün olarak saptayabiliyor. Tam da bu karmaşıklıklar ve çelişkiler yumağının içinde.

Ben I. Genel Konferansımızı, özellikle kendi gerçeğimiz olan Türkiye devrimci hareketi açısından değerlendiriyorum. Benzeri görülmemiş derecede kapsamlı bir konferans olduğunu, hiç de birilerinin birilerine "seminer" verdiği bir konferans olmadığını, tam tersine, bir ilgi yoğunlaşması, bir fikir yoğunlaşması şeklinde geliştiğini, vurgulamak isterim. Ebetteki bütün konferans delegelerinin aynı düzeyde, aynı biçimde, aynı yoğunlukta kendilerini

ortaya koymaları beklenemezdi. Eşitsiz gelişme yasasının da temel bir özelliği olarak, bir takım yoldaşlar elbetteki meselelere daha hakim olarak, onları daha kapsamlı, daha detaylı ortaya koyabildiler. Öğretici ve yolgösterici olabildiler. Ama onda bile bu örgütün devrimci dinamikleri, ham halde de olsa, çok gelişmiş düzeyde çok sistemli olmasa bile, tek tek tüm delegelerin ortaya koyduğu düşünceler, o en ileri düzeydeki yoldaşların meselelere hakim olmasını olumlu bir biçimde desteklemiştir. Yani bunlar arasında bir ilgi, bir organik bütünlük vardır. O süreçte çok ciddi çelişkiler yoktu konferans delegeleri açısından. Söylenenlerde genel hatları itibariyle bir birlik ve bir paralellik vardı. Ama bugünden bakarak derinlemesine incelendiğinde, gerçekten örtülü kalan ve sonradan açığa çıkan çelişkilerin de aslında o konferansın içinde saklı olduğu, konferans tutanaklarının içinde saklı olduğu da bir gerçek. Bugünden bakıldığında daha iyi görülebilen bir gerçek bu.

Evet, tam da körfez krizi gibi bir dönemde, EKİM I. Genel Konferansı yapıldı. Bir taraftan savaş haberleri dinliyorduk, aralarda. ABD emperyalizmi artık göründüğü kadarıyla da temel problemi olan diğer bir süper gücün etkisini kırmıştır. Dünyada kendi egemenliğini ilan etmiştir ve bu ilan edişin ilk örneğini de, Ortadoğu'ya direk olarak asker çıkartarak, oraya bir kazık çakarak göstermiştir.

Bu önemli bir dönemeçtir dünya konjonktüründe. Onun bir sürü çelişkiyle kendi içinde çözümlemiştir. Çözme olanakları, yeni çelişkiler doğurmakla birlikte, bilinen eski klasik çelişkileri de çözümlemiştir bir biçimde. Örneğin Sovyetler Birliği'yle ilgili sosyalist görünüm ve o doğrultudaki beklentiler, artık tamamen ortadan kalkmıştır. Dünyadaki tüm çelişkilerin, tüm pisliklerin, o süreçten sonra kapitalizmin hanesine açık ve net bir biçimde yazılması olanağı vermiştir.

Ortadoğu'daki bu ABD çıkartmasında aktif bir rol oynamıştır Türk burjuvazisi. Savaşta jandarmalık rolü üstlenmiştir. Ülke toprakları emperyalistlerin silahlarına, askeri saldırılarına açık hale getirilmiştir. Rahat bir şekilde kullanmıştır. Buna karşı çok ciddi muhalefet olmamıştır ülkede. Orada bir zayıflık vardır. Olan, varolduğu kadarıyla da muhalefet, gerici-dinci bir temeldedir. Türkiye sol hareketi bu emperyalist saldırı karşısında çaresizdir. Kendi problemlerini aşamamıştır. Bunun çözümleme olanakları bile yoktur. Orada ciddi bir zayıflık vardır. İşçi sınıfı haraketinde yine tam bir hazırlıksızlık ve ciddi bir zayıflık vardır. En küçük bir tavır bile alınamıştır. Tam da bu dönemde yine ülke içinde, bu yoğun emperyalist saldırıları fırsat bilerek, bunun yaratmış olduğu ekonomik sıkıntıları gerekçe sayarak, burjuvazi, ikiyüzbinin üzerinde işçiyi birden sokağa dökebilmiştir. Buna rağmen işçi sınıfında beklenen gelişmeler, beklenen mücadele olmamıştır. Onun da çok önemli nedenleri, köklü nedenleri vardır. Yine aynı süreçte Zonguldak işçileri Ankara yollarında yürürken, bu savaş atmosferi içinde onların etkisi de kırılmıştır. Yine bu savaş atmosferi içinde, sol harekette bir çaresizlik ve dağılma, bir yabancılaşma ve yozlaşma vardır.

Yine çok önemli ve birbirine benzer özelliklerden bir tanesi de, özellikle bizim sol hareketin gerçeğinde, her bunalım dönemi, birilerini hem ideolojik ve hem de çalışma yöntemleri anlamında düzenin kucağına itmektedir. Bu sıkıntı ve bunalım ortamında, özellikle "demokratikleşme" görüntüsü yaratabilen burjuvazinin etkisi altına girme eğilimi ve sürecine yolaçmıştır sol harekette. Reformculaşma, legalist çalışma yöntemleri, legal parti faaliyetleri bu zeminde gerçekleşmiştir.

Yine aynı dönemde ve bu zeminde, liberal birlik anlayışları gelişmiştir. Yani devrimci bir atılımın ürünü, gelişmenin ürünü değil, tersine, gerilemenin, sıkıntının ve yokolmanın sorunlarını geçici bir biçimde engellemek için birbirine sarılma vardır o birlik arayışlarında, girişimlerinde. Fakat bu zayıflık nedeniyledir ki tümü de hüsranla sonuçlanmıştır. Bakıyoruz, her bir birlik girişiminin ardından, bu ilkesiz, bu perspektifsiz birlik girişimlerinin ardından, yeni yeni bölünmeler, yeni yeni bunalımlar ortaya çıkmıştır.

Bütün bunlar doğal olarak EKİM'i de bir biçimde etkilemiştir. Etkilememesi de mümkün değildir. Zaten 6. yıl başyazısında bu konuda çok kapsamlı bir değerlendirme de yapılmıştır bugün. Ve EKİM'de de bu tasfiyeci legalist baskı, yine Cihan yoldaşın konuşmalarının içinde geçtiği gibi, zayıf unsurlarda, ona açık unsurlarda kendisini göstermiştir. Anlayış olarak da, pratik şahsiyetler olarak da. Zaten böyle olur. İdeolojik bakımdan zayıf olan devrimciler, bunalım dönemlerinde en kolay çözüm yöntemlerine başvururlar. Bunlar da legal çalışma alanlarını aramaktır, yönelmektir. Sağlıksız birlik arayışlarına girmektir. Yine şimdi atıfta bulunmak zamanı gelmiştir. Bu arayış, legal çalışma arayışı, legalist eğilimler, EKİM saflarında ilk değildir. MK'nın yeni kurulduğu ve işe koyulduğu 1988 döneminde, tam ay olarak hatırlayamıyorum ama, yani ilk MK döneminde de, benzer bir bunalım bazı zayıf unsurlar şahsında benzer çözüm önerileriyle aşılmaya çalışılmıştır. Yani illegal çalışma yöntemleri, sınıfa dayalı bir ihtilalci örgüt yaratma, illegal ihtilalci bir sınıf örgütü yaratma konusunda bir zorlanma karşısında, belki dönemi

kurtarmak için, belki kısa yoldan gelişme olanakları aramak için, bazı MK üyelerinde (özellikle Okan'da) ilk akla gelen şey, popüler bir yasal yayın organıyla işçi sınıfı kitlelerine seslenme teklifi olmuştur. Çünkü denmiştir; *Ekim* illegal bir yayın organıdır. Nihayet üçyüz beşyüz işçiye ulaşabilir en kabadayısından. Yani ihtilalci bir örgütü *Ekim* gibi illegal bir gazete tarafından yaratmak mümkün değildir. Olsa olsa dar bir çevre örgütü yaratabilir. Çünkü sınırlı insanın, sınırlı işçinin eline gidebilmektedir *Ekim*.

Bu ikilem, yani siyasal bir legal yayın organı çok sayıda işçinin eline gidebiliyor da, *Ekim* gibi illegal bir yayın organının gitme olanağı yoktur gibi bir ikilem, sakat bir ikilemdir. Tam da tersine, o dönemde o legalist tasfiyeci ortamda, EKİM illegal çalışma yöntemlerine dayalı illegal bir gazete vasıtasıyla eğitici, örgütleyici, propagandacı bir illegal gazete vasıtasıyla, işçilere gidebilmeliydi. Bu konuda sağlam bir perspektif vardı. Ve o sağlam perspektif sayesinde de bu tasfiyeci arayışlar boşa çıktı. Yani legal yayın organı vasıtasıyla işçi kitlelerine gitmek teklifi, düşünceleri boşa çıktı. O düşüncelerle birlikte düşüncelerin sahipleri de bir noktada mücadele alanını terketmiş oldular. Yani herhangi birileri kovalamadı. Ama burada bir sıkıntı vardı. İllegal çalışma yöntemleri, çalışma tarzı onlara sıkıntı veriyordu. Bu yöntemlerle gelişmek mümkün değildir, diyorlardı. Şimdi bu dönemde de, yani hala baktığımızda, gerçekten, *Ekim* neredeyse ancak o günlerdeki, '88'lerdeki sayısı kadar dağıtılabiliyor işçilere. Ne yazık ki diyebilirim. Ama kadrolarına bakıyorsunuz. Belki kadroları onayirmiye katlanmış. (...)

İlk çıkış dönemlerinde çok sınırlı sayıda devrimci bugünkü kadarıyla bile örgütlü olamadığı bir dönemde, ama daha heyecanla, daha şevkle daha ufuklu bir görev perspektifiyle kendi gücünün üzerinde dağıtım yapabiliyordu. Ama şimdi hem bu konuda bir gelişme var, nicel olarak bir gelişme var, hem bizim gazetemizin sayısı hala sınırlı. (...)

Ekim niye fazla dağıtılamıyor fazla? Hantaldır deniyordu. Sayfa sayısı çoktur, taşıma zorluğu vardır. Ve 28 sayfaya düşmüştür bir dönem. Hatta o 28 sayfaya düşürüldüğü sayının içinde de, artık bundan sonra daha fazla dağıtım olanağı olacaktır deniliyor. Yani gerekçelerinden bir tanesi budur. Ama 28 sayfaya düşmesiyle birlikte herhangi bir artış sözkonusu değildir. Şimdi burada ciddi bir tıkanıklık var, bir sıkıntı var. Açılım gerekiyor, ileri çıkmak gerekiyor. Bir bent var, tıkanmış. O zaman yeni yeni arayışlar var. Nasıl aşacağız burada? Nasıl çıkacağız? Evet, birinci bunalımın aynısı öneriler bakın. Birinci bunalımda bir takım yoldaşlar sendikal bir yayın organıyla *Ekim* dışında işçilere gidelim, hiç değilse rahat propangada yapabilelim; illegal çalışma yöntemleriyle, illegal çalışmayla olmuyor bu işler, diyordu. Şimdi de hemen benzer teklifler farklı biçimde, farklı özelliklerde ortaya çıkmıştır, çıkabiliyor.

Evet, bu süreçte bizi sıkıntıya sokan ve artık EKİM'de birlikte yol yürümenin mümkün olmadığı aynı anlayışlar devam ettiği müddetçe, aynı kafalar devam ettiği müddetçe, bir tasfiyeci yönelim ve çizgi açık ve net bir şekilde ortaya çıkmıştır. Temel özellikleri, bunalım konusundaki tanımlamalar farklıdır ama, bunalımdan çıkış yolları onlar açısından hep düzene açılma, kolay yollardan güç kazanma olmuştur. Fakat bu konuda EKİM kendi perspektifleri doğrultusunda, kendi doğru yolunda yürümeye devam edecektir, etmelidir.

EKİM'in, ilk çıkıştaki devrimci coşkusunu, şimdi ortaya çıkan tasfiyeci mantığa, anlayışlara ve kişilere karşı, mücadele içinde o eski coşkusunu, o ilk çıkış coşkusunu yeniden yakalayacağına inanıyorum. Ve çok kısa süre içinde de, hem ideolojik olarak bir sıçrama yapma olanağını bulacağını, hem de işçi sınıfıyla ve onun ileri unsurlarıyla bütünleşmek noktasında önemli başarılar elde edeceğine, bu yeni sorunların ve tartışmaların ışığında, ileri perspektifler kazanacağımıza inanıyorum. Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar.

Hüseyin yoldaşın konuşmasından...

Birincisi, ben çok fazla ayrıntısına girmeden, daha öncesi dönemlere de genel çizgiler halinde de olsa değinmek gereğini duyuyorum. Yani '91 yılını sonrası dönemle başlayıp onunla biten değil, onun öncesine de değinmek gerekiyor. Sorunun daha iyi anlaşılabilmesi ve bu bunalımı hazırlayan ve öncesi dönemlerde saklı olan etkenleri de anlayabilmek açısından, gerekli görüyorum bunu. Daha anlaşılır hale geleceği düşüncesindeyim böylece.

Ancak buna geçmeden önce kısaca şunu da vurgulamayı yararlı görüyorum. Ben sabahki oturumda Cihan yoldaşın EKİM'in temel karakteristik üstünlüğü diye ifade ettiği yöntem sorununun, son derece hayati bir sorun olduğunu düşünüyorum. Bizi bugünlere taşıyan bir üstünlüktür bu. Bundan sonra da ileriye götürebilecek, hangi güçlüklerle karşılaşılsa karşılaşılsın, bu yöntem EKİM tarafından kullanıldığı ölçüde, her türlü bunalımın üstesinden gelme olanağı verecektir bize. Bu açıdan son derece hayati bir yere sahiptir bizim açımızdan. Ve bence

EKİM'i karakterize eden de, diğer bütün şeyler anlamlı olmakla birlikte, EKİM'in özü, esası, ruhu bütünüyle budur. İster EKİM'in geneli hareket düzeyinde olsun, isterse tek tek kişiler düzeyinde olsun, anlamak ve aşmak, ileriye gitmek, ancak bu yöntemin sağlam bir şekilde kullanı-labilmesiyle mümkündür. EKİM önderliğinin içine düştüğü ve bizim konferans sonrası dönemde bir "beyin duruşu", bir ideolojik dağılma olarak ifade ettiğimiz şeyi anlamak da ancak bununla mümkün-dür. EKİM hep bu silahını iyi kullandığı ölçüde ileriye gidebilmiştir. Bunu kullanmak konusunda zayıflık gösterdiği ölçüde ise, tek tek unsurlarının şahsında ve bir ideolojik zayıflık temeli üzerinde, bir ideolojik dağılma yaşanabilmiştir. Bu geçmişte tek tek kişilerin şahsındaydı. Ama konferans sonrası dönemde önderlik içerisinde çoğunluk olabilecek ölçüde ve giderek örgütün üzerinde bir ağırlık olup bütün örgütte yansıyabilecek düzeyde bir soruna da dönüşebilmiştir. Önderlik düzeyinde (gerek öncesinde gerek sonrasında) görev alanların bence en büyük zayıflıklarının (ki bu bir ideolojik zayıflık temelidir) ve dağılmalarının bununla doğrudan bir ilişkisi vardır. Her meselede bu yansımıştır.

Bu sağlam yöntemin ona söylettirdiği şey her zaman şu olmuştur:EKİM her zaman içinde geçilmekte olan tarihsel-toplumsal ve siyasal süreçleri tahlille yola çıkmıştır. Kendisini genel devrimci hareketin bir parçası olarak tanımlamıştır. Sözkonusu herhangi bir bunalımın ele alınması sırasında da ya da sorunların ele alınması sırasında da hep aynı bağlantıyı kurmuştur. Devrimci hareketin sorunları EKİM'in sorunları olarak tanımlanmıştır.

Devrimci hareketin bunalımı EKİM'le ilişkilendirilmiştir. Ve bununla bağlantısı içerisinde açıklanmaya çalışılmıştır. Üstünlüğünü de bu alanda ortaya koyabilmiştir. Bu açıdan bu tayin edici bir yere sahiptir. 6. Yıl başyazısının başarısı da buradadır. EKİM'de bugün yaşanan krizin dış koşullarını ve bununla EKİM'in kendi içindeki yankının nedenlerini anlayabilmek için, bu yöntemin kazandırdığı avantajla, ancak sorunlar anlaşılabilir. Konferans sonrasında ideolojik zayıflık temeli üzerinde yaşanan ideolojik dağılma ve bunun ürünü ve ifadesi olan tüm öteki şeyler ,ancak böyle bir yaklaşımla aydınlatılabilir. Ve genel olarak Türkiye sol hareketinin bunalımı, onun yaşadığı ideolojik dağılma ve bunun ürünü ve ifadesi olan tüm politik sonuçlar da ancak bununla açıklanabilir. Hiç de bugün bizim EKİM içerisinde tartıştığımız sorunlar, devrimci hareketin kendi içerisinde çeşitli biçimlerde kendisini ifade eden şeylerden farklı değildir. Formüle ediliş biçimleri de tıpa tıp aynısıdır. Bizim içimizdeki yankılardır çünkü bunlar.

Buradan şuna geçmek istiyorum. EKİM daha ilk yola çıktığı zaman durum şuydu. '75-80 arasında bir yükseliş dönemi yaşamıştı. Her alanda bir yükseliş dönemiydi. Ama Türkiye devrimci hareketi '80'lere gelindiğinde artık bunun doruğuna ulaşmıştı. Gerek işçi hareketi, gerek genel halk hareketinde artık bir tıkanma vardı. 12 Eylül darbesi ve karşı devrimin baskısı bu koşullarda gündeme girmiştir. Bu konuya ilişkin tahlillerinde EKİM şunu söylüyordu: Dönem ('80) ileriye çıkma ya da oportünizm halinde yozlaşma dönemiydi. Devrimci hareket ya ileriye çıkacak ya da oportünizm halinde yozlaşacaktı. Ve 12 Eylül'ü tahlil edip sonuçlarını açıklarken EKİM, 12 Eylül dönemini ideolojik, politik örgütsel bir dağılma dönemi, sadece örgütlerin fiziki olarak tasfiye edilmesiyle sınırlı bir dağılmayı, bir tecrit olmayı değil, ideolojik, politik, örgütsel ve manevi bakımdan bir dağılmayı, bir çöküşü yaşadığını ifade ediyordu. Bu dağılma ve tasfiye olma sürecinin de, doğrudan 12 Eylül şahsında ifadesini bulan karşı devrimin baskısı altında, küçük burjuvazinin parçalanması ve dağılması temeli üzerinde gerçekleştiğini ileri sürüyordu.

Şimdi bunun belirtileri, çeşitli belirtileri vardı. Karşı devrimin baskısı, küçük burjuvazinin dağılması ve kaçışı, en somut biçimde sözgelimi şurada ifadesini bulmuştur. Türkiye devrimci hareketi, tarihinin en kitlesel mültecileşme dönemine girdi. Bütünüyle yurtdışı örgütleri haline gelme, bir mültecileşme ve yozlaşma dönemine girmişti. Genel olarak dünyada yaşanan liberal dalganın etkisi ve Türkiye'deki karşı devrimin baskısı koşullarında, devrimci hareketi devrimden, Türkiye'nin toprağından bir kaçışa, kitlesel olarak mülteciliğe, ideolojik, politik ve örgütsel olarak bir dağılmaya gidiyordu. Güçlü liberal ve tasfiyeci eğilimler başgöstermişti. Bu durum yaklaşık olarak '87 yılına kadar süren bir şeydir bir yönüyle. Benzer şeyler o zamanlarda da kendisini ifade etti. Örneğin yine M. Ali Aybar, D.Perinçek ve benzerlerinin de katıldığı panellerin şahsında, sosyalistlerin birliği, sol harekette birlik vb. tartışmalar vardır. Kendisini ülke toprağında üretmek, sınıf mücadelesine sarılmak vb. bir platformda yeniden üretmek yönünde belirgin bir çaba henüz yoktur. Örneğin SHP içerisinde çalışma gibi şeyler vardır. Ya da çok daha gevşek yerlerde halkevleri çalışmaları vardır. Ülkede tam bir yoksunluk liberal ve ilkeden yoksun birlik tartışmaları, ilkeden tam bir yoksunlukla şurada veya burada SHP içerisinde çalışma yapma da değil, düpedüz SHP'lileşme gibi şeyler vardır. Bu dönemde işçi hareketinde belirli hoşnutsuzluklar ve kıpırdanmalar olmakla birlikte, henüz kendisini bütünüyle hissettirmemiştir. Şimdi bir yanı budur.

Ama öte yandan, tüm bunlara rağmen, 12 Eylül döneminin yaşandığı dönemde bile, ya da onun büyük baskısının olduğu dönemde bile, bir başka yönünde de hala bir devrimci ruh hali de yine yaşanabilmiştir. Bütünüyle bir yokoluş, bir çöküş yoktur henüz. Tüm sağlıksız arayışlara rağmen, bir sağlıklı arayışın da bu dönemde sözünü edebiliriz.

'87 bir başka dönemdir. '84'lerdeki Eruh ve Şemdinli baskınıyla başlayan Kürt ulusal hareketindeki patlama sözkonusudur. PKK'nın şahsındaki Kürt ulusal hareketinde canlanma ve kendisini gündeme koyma durumu vardır. Bu bir umuttur, bir heyecandır. Bu sadece devrimci hareketi etkilemekle sınırlı kalmamıştır. D.Perinçek gibi bir liberali dahi, "Türkiye'nin dağlarında gerilla var, umutsuz olmaya gerek yoktur", deyip, bunun üzerine politika yapma zorunluluğunu hissettirebilecek kadar bir heyecan ve bir umut vesilesi olarak ortaya çıkmıştır. Keza işçi hareketi, hoşnutsuzluklarını artık çok çeşitli biçimlerde kendisini ifade eden bir genel hareketlilik olarak ortaya koymaya başlamıştır. Bir Netaş greviyle birlikte. Artık işçi hareketi Türkiye'deki sosyal hareketliliğin merkezindedir. Bir yükseliş eğilimi içerisine girmiştir. Bundan, bu iki şeyden özellikle umut alan devrimci hareket, tam da bu dönemde bir toparlanma sürecine girmiştir.

Keza artık yurtdışındaki mülteciliğe karşı bir tepki vardır. Çeşitli çıkışlar vardır. Ülkede kendini yeniden üretme eğilimleri yavaş yavaş gelişmeye ve egemen konuma çıkmaya başlamıştır. Bizim kendi pratiğimizden bile biliyoruz. Bir "SHP Solculuğu" eleştirisi ve *Devrimci Harekette Reformist Eğilim* broşüründe ifadesini bulan çabalar bile çok anlamlı çabalardır bu dönemde. SHP'leşmeye bir saldırı yavaş yavaş başlamıştır. Devrimci militanlarda buna bir tepki ve kendi kanalına dönme, orada kendini üretme, yeniden toparlanma o dağınıklığı giderme çabaları yoğunlaşmıştır.

İşçi hareketi bir umut olmuştur ve devrimci hareket kendiliğinden bir biçimde işçi hareketine yönelmiştir. İdeolojik bir yenilenmeyle birleşmese de, kendiliğinden işçi hareketine yönelmiştir. Onun o sosyal hareketliliği, onu kendiliğinden bir biçimde kendisine çekmiştir. Çünkü dağılan küçük burjuvazinin bir hareketliliği sözkonusu değildir. Bunlar hep EKİM tarafından o zaman ifade edilen şeylerdir. Bu öyle bir noktaya varmıştır ki, '87'den itibaren legal parti tartışmaları çaptan düşmüştür, gerilemiştir.

Somut bir örnek vermek istiyorum. Bu konuda en atak olan kesimler öyle bir noktaya gelmişlerdir ki, kendi geçmiş konumlarını artık mahkum etme durumuyla karşı karşıya gelmişlerdir. M.Çulhaoğlu ve ekibi bir ara; devrimci damar bizim olduğumuz "geleneksel sol" kesimde değil devrimci-demokrasi kanalındadır; bizim taraf artık iflas etmiştir; ileriye çıkışlar, proleter sosyalizmine doğru ilerlemeler, ancak öteki kanaldan olabilir diyebilmiştir. Legal bir parti ya da legal bir sosyalist parti tümüyle gündemimizden çıkmasa bile bugün taraftar bulamamaktadır ve biz artık geçici olarak bunu geri almak durumundayız diyebilmiştir. Kuruçeşmede başlayan bu tartışma onların oradan çekilmesine ve sonuçta bu konudaki atak girişimlerinin dağılmasına kadar varabilmiştir.

Bu neden olabilmiştir? Bir yükseliş vardır. Kürt ulusal hareketi, işçi hareketi, devrimci hareketteki kıpırdanma ve yönelişler; umut, geleceğe ilişkin iyimserlik, daha büyük dalgaların gelebileceği yönünde bir takım somut beklentiler; hep bu dönemin bu koşullarıyla doğrudan ilişkilidir. EKİM bunları çok net bir şekilde tahlil etmiştir. Hep işaret etmiştir ve tahlil etmiştir. Ve zaten EKİM'in kendisi de, bunu bilince çıkaran, bunun ifadesi olan bir hareket olarak, yeni dönemin yeni bir hareketi olarak, doğmuştur burada. Bir nesnelliğe oturdu. Bir boşluğa değil bir nesnelliğe oturdu. Küçük burjuva oportünizmi halinde yozlaşmaya karşı mücadelede de önemli rolü olan bir hareket olarak kendisini siyasal areneya çıkarmıştır. EKİM'in 12 Eylül ve sonrası dönemde ileriye doğru, sözde ileriye doğru anlayışlar adına yola çıkıp devrimci demokrasiden farklı, sözgelimi sosyalist devrim programı vb,. bu anlamda yeni bir konumu ifade ettiğini söyleyen, ama özünde ve esasında liberal ve tasfiyeci konumda olan hareketlerin akibetiyle karşılaşmaması dikkate değer bir olgudur. EKİM sadece bu dönemi tahlil edip bunun sonuçlarını göstermekle yetinmemiştir. Tam da burada şunu söylemiştir. Devrimci hareket toparlanıp yeniden biraz kanatlanınca, bunun iyi birşey olduğunu, bir ilerleme olduğunu, sevindirici olduğunu söylemiş, fakat geçmiş köklü bir biçimde aşılamadığı sürece bunun sonuçsuz kalacağını eklemiştir. *Devrimci Harekette Reformist Eğilim* kitabının özü, esası şudur. Devrimci hareketin, sol hareketin yaşadığı bunalım yapısal bir bunalımdır.

Bu, yeni dönemin yeni bir hareketi olarak kendisini ifade edişle birleşmediği sürece, bu dalgalanma, bu ileriye doğru gibi görünen toparlanmalar sonuçsuz kalacaktır ve başka koşullar oluştuğunda devrimci hareket yeniden oportünizm halinde yozlaşma, yeniden ideolojik dağılma, örgütsel dağılma ve tasfiye olmayla karşı karşıya kalacaktır.

1991 yılına devrederken Türkiye tarihi kendisini, o tarihten sonra yaşanan şeylere, bugün yaşadığımız şeylere, gerek devrimci hareketin şahsında yaşadığı bunalım ve bunun sonuçlarına, gerekse EKİM'in içindeki yankılarına baktığımız

zaman, *Devrimci Harekette Reformist Eğilim* kitabında ya da başka vesilelerle ifade edilen görüşlerin bugün tam bir gerçekleşmesinin sözkonusu olduğunu görüyoruz. Nasıl yerli yerine oturduğunu, o zaman yapılan tahlillerin ne kadar isabetli olduğunu görüyoruz. '91 yılına geldiğimizde şöyle bir durum vardır. İşçi hareketi yükselerek doruğuna varmıştır. Zonguldak grevcilerinin eylemi bunu ifade etmektedir. Büyük heyecanlar yaratmıştır, büyük umutlar yaratmıştır. (...) Ama Zonguldak eylemi Mengen barikatından geri döndü. Bu sadece Mengen barikatında geri, istemeye istemeye geri dönen işçilerin üzerinde etkili olmadı, bu aynı zamanda işçi hareketinin, devrimci hareketin, bizlerin üzerinde de etkili oldu. Arkasından Körfez krizi ve yeni dünya düzeni stratejisi çerçevesinde emperyalizmin korkunç bir saldırısı var.

Hem de devrimin gerçekleşeceği coğrafyaya bir saldırı sözkonusudur. Ve dahası hemen konferansın gerçekleştiği ve sonrası kısa dönem içinde Doğu Bloku ve Sovyetler Birliği'ndeki çözülüş, Arnavut'luğun çöküşü, Mengen barikatı, Körfez krizindeki karşı devrimin baskısı ve emperyalist karşı devrimin baskısı, bütün bunların karşısında etkilenmemek, bunların belirli sonuçlar vermemesi düşünülemezdi. Bunun sonrasında yaşanan süreç ise, '87'den başlayıp '91 yılına gelene kadarki sürecin tersi yönde işlemeye başladı. Nedir bunun göstergeleri? İşçi hareketinde düşüş ve nispi bir durgunluk içerisine girmesi. '87-'90 dönemi arasında gelişen ve Zonguldak'ta doruğuna varan hareket artık gerilemiştir. Nispi bir durgunluk sürecine girmiştir. Artık umut veren, heyecan yaratan bir hareket olmaktan giderek çıkmıştır. Mevzi bir takım direnişler bunu değiştirmemektedir. Bir tek Kürt ulusal hareketindeki yükseliş devam etmektedir. Devrimci harekette bir gerileme başlamıştır. Giderek tarihinin en zayıf, en güçsüz dönemine, varolma hakkı için mücadele sınırını bile kaybeden bir pozisyona doğru gitme sürecine girmiştir. Bunu devrimci hareketin en militan kesimleri bile hissetmiştir. Artık devrimci harekette, EKİM'in bir başyazısına başlığını attığı gibi, "bir ters akıntı" başlamıştır her bir meselede.

'91 yılı ve sonrası dönem, Türkiye devrimci hareketinde ideolojik dağılma dönemidir. Ve aynı zamanda bununla birleşen oportünizm halinde yozlaşma, bir politik yozlaşma dönemidir. Aynı zamanda örgütsel olarak tasfiye olma dönemidir. Bu bir ters akıntının ifadesidir. Bu dönemde liberal ve ilkesiz birlik tartışmaları yeniden gündeme girmiştir. Legal parti tartışmaları yeniden gündeme girmiştir. *Gelenek* atak bir biçimde yeniden legal parti ve tartışmalarını başlatmış, bugün işte kurduğu parti noktasına kadar gelebilmiştir.

"HEP'te birlik!", "Hep beraber HEP'e!" çağrılarının yankı bulduğu, karşılık bulduğu bir döneme girilmiştir. Sosyalist Parti'nin seçimlerdeki aktivitesi yankı bulmaya başlamıştır. Bir diğer şey PKK'nın şahsında Kürt hareketindeki yükseliş devam etmektedir. Ama bir '84-'87 ve '90 yılı dönemindeki gibi olumlu yönde (egemen yönüyle diyorum) bir etkiden çok, bu sefer ters taraftan, devrimci hareketi gerileten, ideolojik sonuçları da olabilecek bir gerilemeye yolaçabilen bir basınca, bir cereyana dönüşebilmiştir. Devrimci hareketin çeşitli kesimleri içerisinde kendi yankılarını bulmaya başlamış ve HEP'e, HEP'le birlik ya da onu dönüştürme gibi tartışmaları başlatan, buna taraftar bulan bir baskıya dönüşmüştür. Türkiye devrim partisi ya da devrimci halk partisi projelerinin, bu güdümlü parti projelerinin cazip hale getirilmesi sonucuna varabilecek kadar bir basınca dönüşebilmiştir. Ve dahası, seçimler ve SHP-DYP koalisyonu, devrimci hareketin çeşitli kesimleri içerisinde bir süre için çok geri eğilimlerin, liberal oportünist eğilimlerin ya da beklentilerin nedeni olabilmiştir.

Şimdi bütün bunları, genel çizgileriyle verdiğim bu dış koşulların gerçekleştiği bir ortamda, EKİM'in, devrimci bir hareketin parçası olan EKİM'in, bundan etkilenmemesi mümkün değildi. EKİM bunun bir parçasıydı, bu coğrafyada, bu toprakta yaşıyordu. Bundan etkilenecekti. Yankılarını da bulmuştur. Liberal ve oportünist eğilimlerin bizim şahsımızda ("pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" şahsında) kendisini ifade etmesi, giderek bir ideolojik zayıflık temeli üzerinde bir ideolojik dağılma olarak kendisini ifade etmesi zaten bunun ifadesiydi. EKİM'in ideolojik, politik, örgütsel platformundan giderek uzaklaşma, ondan kopuş ve giderek onunla karşı karşıya gelme, bir başka şekilde liberal ve oportünist eğilimler olarak gelişip sonra tasfiyeci bir karaktere bürünmesi bunun ifadesidir. Ama bu sürecin bir başka yönü, bir özgünlüğü de vardır. Bunlar EKİM'in içerisinde bir yankı bulmuştur ama, EKİM buna karşı başından itibaren ve bizzat önderlik düzeyinde direnebilmiştir de. Önderlik içerisindeki liberal oportünist eğilimlerin belirtileri kadrolara yansıdığı ölçüde, buna karşı EKİM'in saflarında da bir refleks, bir direniş olmuştur. EKİM'in çizgisi, tüm liberal ve oportünist eğilimler, EKİM'i önce liberal yoruma tabi tutup onu deforme, sonra da tasfiye etmeye çalışan eğilimler karşısıda kesin bir başarı elde etmiştir. EKİM kendi ideolojik konumunu ve örgütsel gücünü koruyabilmiştir. İdeolojik konumunu koruyabilmiş olmasının en somut örneği, *'91 Girerken* başlıklı başyazıyla başlayıp, burada bir tomar halinde tüm konferans delegelerine sunulan başyazılar toplamında görülebilir.

İç yazışmalar/İç çatışmalar

*Bazı unsurlar şahsında tasfiyeci bir yozlaşmayla sonuçlanan sürecin başlangıcı, **EKİM Olağanüstü Konferansı Bildirisi**'nde, şöyle özetlenmektedir.*

"Bu adım ilk sonuçlarını, örgütün merkezi önderlik sorumluluklarını bir yana itmek, hareketin önündeki görevlere ve elindeki güçlere sırtını dönmek, gözünü dışarıya dikmek ve bu çerçevede kendi sorumluluklarını birlik politikasına ihale etmek olmuştur. Başlangıçta bunun için masum bir alan seçilmiş, konferansın ayrıntılarıyla tartıştığı ve dayatılan koşullar nedeniyle kesin bir biçimde reddettiği "Kurtuluş Hareketi" çevresiyle birlik gündeme alınmıştır. İlgili MK bölümü sayesinde örgütümüzün bir yılını meşgul eden ve sonunda kaba bir iflasla noktalanan bu özel olayın sembolik anlamı şuradadır: İdeolojik bakımdan belirsiz ve kaypak, örgüt kimliğinden yoksun bu çevreyle, ancak onların EKİM çizgisinde, EKİM çatısı altında ve EKİM örgütü içinde özümsenmeleri temelinde birlik yapılabilinirdi. Konferansın çizdiği çerçeve özü itibarıyla bunu emrediyor ve eşit koşullarda bir birliği net bir biçimde reddediyordu. Bunun gerisinde kalan her birleşme formülü EKİM'in ideolojik platformunu, kimliğini ve misyonunu tartışmalı hale getirmek olacaktı. Nitekim MK'nın ilgili bölümünün KH çevresi ile birlik girişiminin kendileri için sonucu bu olmuştur."

Bu sayımızda bu sürece ve ilişkilere ışık tutan bir dizi belge yayınlıyruz. Bunlardan ilki, I. Genel Konferansımızın "KH" çevresi ile birlik sorununun çevçevesine ilişkin kararıdır. Sonuncusu ise, bazı MK üyelerinin kendi başlarına ve yetkisiz olarak X ile yaptıkları görüşmelerde ortaya çıkardıkları sözde birlik protokolüdür. Bu ilk ve son iki belgeyi bir arada incelemek bile kendi başına oldukça açıklayıcı olacaktır.

Bu sürecin ve sorunun değerlendirilmesine burada girmiyoruz. Zira Olağanüstü Konferansımızın en başından alarak birlik sorununa ve süreçlerine ilişkin tüm yazı ve belgelerimizi bir arada yayınlamak kararı vardır. Soruna ilişkin toplu bir değerlendirme de bu yayın vesilesi ile yapılacaktır.

EKİM I. Genel Konferansı tutanaklarından

KH çevresi adına X'in gönderdiği mektup üzerine tartışmanın sonuç bölümü

Cihan: ... Ben sorunu şöyle özetliyorum. EKİM ile „Kurtuluş Hareketi" denilen çevre arasında ideolojik yakınlaşmadan doğan bir birlik olanağı doğmuştur, bir. İki; ama EKİM ile „Kurtuluş Hareketi" çevresinin konumları aynı değildir. Siyasal ve örgütsel konumları hiç aynı değildir. Siyasal ve örgütsel konumlardaki bu farklılığın ideolojik bir mantığı, kullanılan bir deyimle, bir ideolojik arkaplanı vardır. Üç; tam da bundan dolayı, birlik eşit koşullarda gerçekleşemez. Birlik, „Kurtuluş Hareketi" çevresinin bugünkü haliyle kendini EKİM'e göre şekillendirmesi temelinde, demek oluyor ki EKİM'e katılım temeli üzerinde gerçekleşebilir. Bunun ideolojik yakınlaşma temeli üzerinde bir birleşme olarak tanımlanmasında bir sakınca yoktur. Ama bir çevreyle bir hareketin birleşmesi, ya da iki hareketin birleşmesi esas olarak politik ve örgütsel birleşme olacağına göre, „Kurtuluş Hareketi" çevresi de politik ve örgütsel olarak bir şey ifade etmediğine göre, kendi ideolojik potansiyeline ancak EKİM zemini üzerinde, EKİM'in politik ve örgütsel zemini üzerinde bir ifade kazandırabileceğine göre, bu bir yönüyle de bir katılmadır. Dolayısıyla bundan çıkan özlü sonuç şudur: Bu mektupta önerildiği biçimiyle bir birleşme ilke ve politik bakımdan olanaklı

değildir. Ve hareketin çıkarlarına da aykırıdır. Harekete bir şeyler kazandırmamakta, tersine hareketi bulandırmaktadır. Anlamsız bir dayatmadır bu. Bundan dolayı da sonuç olarak bu reddedilmelidir. Ama bu red, bu arkadaşlarla birleşmek çabasıyla da birleştirilmelidir. Bugünkü durum, birliğin yalnızca bugünkü biçimiyle, bugünkü aşamasında sonuçlanamadığı, gerçekleşemediğinin göstergesidir. Böyle kabul edilmelidir. Ama bu devrimci çevre, bu yoldaş çevresini kazanmak için gerekli çaba da harcanmalıdır.

Divan: Cihan yoldaşın sunduğu Karar Tasarısını okuyorum:

1- EKİM ve „Kurtuluş Hareketi" çevresi arasında ideolojik yakınlaşma temeli üzerinde bir birlik olanağı doğmuştur.

2- Fakat EKİM ile „Kurtuluş Hareketi" çevresi politik ve örgütsel bakımdan eşit konumda değildirler ve bu eşitsizlik „Kurtuluş Hareketi" çevresinin ideolojik zayıflıklarıyla bağlantılıdır.

3- Birleşme sorunu bu çerçeve içinde ele alındığında, eşit koşullarda bir birleşme ilkesel ve politik bakımdan olanaksızdır.

4- Bu nedenle Mektup'ta ifadesini bulan öneri reddedilmelidir.

5- Fakat bu arkadaşlarla birleşme çabası sürdürülmelidir.

Divan: Cihan yoldaşın verdiği Karar Önergesi Nadir yoldaş hariç bütün Konferans bileşimi tarafından kabul edilmiş, Konferans kararı olarak benimsenmiştir.

26 Ocak '91

Cihan'dan MK'ya

2 Mayıs '91 tarihli mektuptan...

Bir süre önce Hüseyin yoldaş burda X ile görüşmüştü. Görüşmenin sonuçları hakkında özetle söylenen şuydu: X, Konferansımıza koşul dayatmakla yanlış yapmış olduğunu, biraz da yanlış anlaşıldığını, şimdi artık herhangi bir koşulu olmadığını, ortada bir temel ideolojik sorun da görmediğini, her ne kadar yeni bir yola girilmişse de vaktin geçmiş olmadığını, şu an bile birleşmenin olanaklı olduğunu düşünüyor. Bir süre sonra Hüseyin ile Mesut yoldaşlar birlikte görüştüler. Bana uzaktan ve özetle verilen bilgiden anlaşıldığı kadarıyla, X eski tutumunu değiştirmişti ve bizim Konferans değerlendirmemize hayli yaklaşmıştı. Bizden beklediği iki şey vardı. 1) Kendileriyle birliğimizi „anlamlı bir adım" olarak tanımlamak, 2) İlerde yapılacak yeni bir **EKİM Konferansında** yeni bir ismi, „esas olarak KH ile birleşme nedeniyle değil" de, kuşkusuz bunu da kapsamak üzere ama daha genel bir perspektif çerçevesinde, birlik ve parti hedefi çerçevesinde benimsemek. Bu iki şartla, X ve arkadaşları herhangi bir Konferansı beklemeden, **hemen** gelip EKİM'le birleşeceklerdi. İnanmakta hayli zorlansam da, sorun çözülmüş görünüyordu. Mesut yoldaş geldi, durumu ayrıntılı anlattı, sonuç farklı değildi. Hemen X'ten randevu istedik ve ertesi sabaha sözleştik. Yola çıkmadan, yapılan formülasyonları, buradan ayrılmak üzere olan Hüseyin yoldaşa yeniden sorduk. Onayladı. Az sonra bu kez kendisi aradı, X'i aramış, üzerinde daha önce anlaşılmış bulunulan formülasyonları ona tekrarlamış, o ise evet öyle demiş, bunlar bize aktarıldı.

Nihayet görüştük. Sonuç, tam bir ciddiyetsizlik örneği, dahası denebilir ki bir komedi! Buna çok şaşırdığımı söyleyemem; zira X'i bir süredir iyi kötü tanıyorum, kuşkularımı önden ve açık olarak Mesut yoldaşa ifade de etmiştim. Görüşmede 5 Ocak 1991 tarihli toplantıda „güven bunalımı"ndan sözetmemi gerektiren duruma benzer bir durum çıktı ortaya. Bir kez daha „yanlış anlamalar"! Bir kez daha taraflardan birini bir bakıma „yalancı" saymayı kaçınılmaz kılan zıt iddialar!

X'in özetle söylediği şuydu: Benim yaklaşımımda değişen bir şey yok. Geçen görüşmemizde Mesut ve Hüseyin yoldaşlar sizin eski tutumunuzu değiştirdiğinizi gösterir açıklamlar yapınca, birlikte birlik olanağı doğdu sonucuna vardık. Görebildiğim kadarıyla birliğin iki önemli engeli vardı. Birincisi, siz benim mektubumdan KH'nın „ideolojik üstünlük" iddiasında olduğu gibi bir sonuç çıkartmışsınız. Bunun böyle olmadığını geçen toplantıda ortaya koydum ve bu „engeli" aşmış olduk. İkincisi, yine siz benim mektubumdan ve o zamanki tartışmalarımızdan EKİM ile KH'nın birliğini parti olarak tanımlamak gerektiği sonucu çıkarmışsınız. Bu da yanlış bir anlama, ben bu birliğin parti olarak değil de, partiye doğru bir adım olarak

tanımlanması görüşündeyim. Bu iki „engel" giderildiğine göre, birliğin önünde bir engel kalmış değil. Mesut ve Hüseyin yoldaşlarla yaptığımız toplantının esas sonucu buydu...

Toplantıyı Mesut yoldaş bir önceki görüşmenin gerçek muhtevasını özetleyerek açmıştı ve sorunu bütünüyle farklı özetlemişti. X, „düzeltici" bir konuşma yapmak istediğini belirterek sözü aldı, fakat „düzeltme" yerine bütünüyle başka olan bir görüşme tablosu çizdi. Artık iyi bildiğimiz ve iç bunaltısı duyduğumuz „politikacı" yeteneği ile Mesut yoldaşın özetlediklerine aşağı yukarı hiç değinmeden atladı ve bir karta hazırladığı şu platformu sundu (karttan aynen alınmıştır):

1) EKİM ile KH arasında ideolojik-siyasal yakınlaşma temelinde bir birlik olanağı doğmuştur.

2) Tarafların ideolojik konumları, kopuş ve oluşum süreçleri ve örgütsel durumları ile ilgili farklılıklar örgütsel birliğe engel olacak bir nitelik taşımamaktadır.

3) İki hareketin birleşmesi, birleşik hareketi ihtilalci partiye yakınlaştıran bir adımdır; henüz partinin kendisi değildir.

4) İki hareket arasında birlik, taraflardan birinin ötekine katılması yöntemiyle değil, birleşme yöntemiyle gerçekleştirilecektir.

5) Birleşmenin örgütsel ve biçimsel yönleri, rahat ve yoldaşça bir ortamda birlikte kararlaştırılacaktır.

Böylece, X eski bir TKP'li ve iyi bir „politikacı" olduğunu bu sözde „birlik platformu"yla, bir kez daha kanıtlanmış oldu.

KH ile birleşmemizi engelleyen asıl sorun gözetildiğinde, X'in ilk üç maddesi hiç bir şey anlatmıyor. Zira X **sorunu değil sorun olmayanı** formüle etmiş bulunuyor. Basit bir „politikacı kurnazlığı"! Dördüncü madde X'in muradını anlatıyor. Bu formülasyonun Konferansa gönderilen mektuba ve Şubat görüşmesine göre temel bir yenilik taşıdığına dikkat ediniz. O zamanlar yalnızca isim sorununda ve yeni bir isme razı olmamız kaydıyla X ve arkadaşları gelip fiilen bize **katılacaklardı.** X'in kendinden ve belki Türkiye'den bir iki arkadaşından başka bize üye olarak önerecek kimsesi bile yoktu. (O zamanki kendi beyanı.) Zira „Ekim'in üyelik konusunda yüksek normlarını biliyor" ve destekliyordu! Oysa şimdi iki hareket birleşmekle kalmayacak, birlik somut olarak da „birleşme yöntemiyle" gerçekleştirilecektir!

Bu bir zorlama yorum değil. Kendi içinde ve yaptığımız tartışmada yeterince açık olmakla birlikte, ek kanıtları da var. X bir yanlışlık sonucu yukarıdaki 5 maddeyi içeren kart yerine, bir başka kart vermişti bana ve ben örneğini çıkarıyordum. Üçüncü maddeye yeni geçmiştim ki Mesut yodaş bir ihtiyaç üzerine kartı elimden aldı, okudu. Okuması daha bitmemişti ki bize daha önce okunan maddeleri içeren kartın bu olmadığı ortaya çıktı ve X kartı kapıp aldı. „İlk karttaki maddelerde anlaşamadığımıza göre, bu ikinci karta geçemeyiz", dedi. Neticede, iki maddesini olduğu gibi yazdığım, diğer iki maddesini Mesut yoldaşın okuduklarından mealen aktardığı, 5. maddesinden ise yoksun kaldığımız „ II. kademe birlik platformu" şöyle:

1) Üzerinde anlaşılan noktalar derhal iki örgüt tarafından üyelerine iletilecek ve birliğin yeniden somut-pratik bir sorun durumuna geldiği açıklanacaktır.

(İmkan olan yer ve durumlarda ortak sözlü açıklamaların yapılması düşünülebilir.)—> Avrupa

2) Birliğin resmen ve fiilen gerçekleşmesine kadar iki örgüt daha önce kararlaştırdıkları, yürütülmesine başlanmış işlerini ve örgüt çalışmalarını sürdüreceklerdir.

3) Birlik ve Birlik Konferansına ilişkin işleri planlayacak, düzenleyecek ortak kurullar oluşturulacak. (Konferans'ın yeri, zamanı, delege sistemi, gündemi ve biçimini vb. tüm sorunları bu kurullar sonuca bağlayacak.)

4) Birleşme bir konferansta gerçekleştirilecek, bu konferansta birliğin kendisi yeni bir isimle sonuçlandırılacaktır.

Sanırım artık bir zorlama yorum değil, apaçık bir ciddiyetsizlik örneği ile yüzyüze olduğumuz anlaşılmıştır. Tabloyu tamamlamak için eklemem gerekenler var: X'in açıklamasına göre Şubat ayında 20 kişilik bir toplantı yapmışlar. Bu kendileri için bir **konferans** (aynen böyle!) sayılırmış. Bu konferanstan 9 kişilik daha dar bir kurul çıkmış (MK olmalı). Bu KH'nın yeni dönemini, görev ve hedeflerini planlamış ve uygulamaya geçmiş. Türkiye'den getirilen ve hiç bir örgüt deneyimi olmayan iki, taş çatlasa üç devrimciyle takviye edilen 20 kişilik **bir yurtdışı mülteci topluluğu**, örgüt ve kadro sorununda „titiz normları" sözde iyi bilinen EKİM'e bir **konferans** olarak sunulabiliyor. Bunlarla yapılan bir **yurtdışı düzenlemesi**, Kurtuluş örgütü oluyor ve artık bir örgüt olunduğuna göre de EKİM'le eşitlik sağlanmış, „engeller" aşılmış oluyor! Birliği, fiilen ise EKİM'in kaderini bu yurtdışı „kadroları"yla konuşmamak için bir neden kalmıyor!

Geçmişte güven bunalımından sözetmiştim, şimdi buna bir de ciddiyet bunalımı eklemem gerekiyor. Kendi payıma bu tür ciddiyetsizliklere bir daha alet olacağımı sanmıyorum. Hiç bir yoldaşımın da alet olmasını temenni etmiyorum. Zira bu bir yoldaş olarak beni de dolaysız olarak incitiyor. (Toplantıda X'e M yoldaşın kendisiyle görüşmelerinden aldığı bazı bilgileri aktardım ve sordum. Cevap kabaca şöyle: Bazı arkadaşlar doğal olarak birliği daha çok istiyorlar. Bu istek onları kendi düşünce ve eğilimlerini başkalarına malederek sunmak şeklindeki masum davranışlara itiyor olabilir, fakat bu beni bağlamaz. Buna hafif müstehzi bir gülüşün, bazı anlamlı imaların eşlik ettiğini de ekleyeyim. Mesut yoldaş X'in bu tutumu „çirkin" olarak tanımlıyor; ben ise buna hakkı olduğuna, Hüseyin yoldaşın ikili ince ve gizli diplomasiye olan aşırı eğilimi ile bunu hakettiğine inanıyorum.)

Son olarak ekleyeyim. X arkadaşımızın asıl derdi şu: Y'den kopmasında EKİM'le birleşmek sorunu özel bir yer tutuyordu. Bu birlik neticede gerçekleşmedi. Bu onu hem dışa hem içe karşı sıkıntıya sokmuş bulunuyor, zira şimdiki varoluş biçimi haklı görülmüyor. Bu sıkıntıyı, EKİM'le birlik çabaları **bir sürece yayılmış olarak sürüyor** gibi bir görüntüyle gidermek, hiç değilse hafifletmek istiyor. (Bu „ihtiyaç" görüşmede açıkça ortaya çıktı.) Bu tür ilişkilerle bu görüntüyü acilen ve özellikle „içe" karşı yaratmak istiyor. Bu biçimde 5-6 ay dayanabilirse, sonrasında bu kez artık „örgütsel eşitliği" daha iddialı bir tarzda sağlamış olacak ve birliğin önünde bir engel de kalmayacak! Bu çerçevede, görüşme diplomasisinde bize bu kadar çektirmiş bu arkadaşın bizden bir de temennisi var: Kamuoyu önünde açık tartışmaya girmemek!

Ben ise Lenin'i tekrarlamak yanlısıyım; Işık, daha çok ışık!

Bu son görüşmede bu arkadaşı ikna etmek için özel bir çaba harcandığını, sağduyusuna ve sorumluluğuna yeniden seslenildiğini eklememe gerek var mı bilmiyorum. Gel, bu hareketin beyninde yer al ve beynini etkile, onu sözünü ettiğin „yanlışlar"dan, „kasılmalar"dan koru, dendi. Cevap aynen şöyle: Birlik EKİM zemini üzerinde gerçekleşirse, bu benim hareket içindeki ideolojik gücümü ve etkinliğimi peşinen sınırlar.

Bu itiraf benim son MK toplantısında yaptığım yorumun tamıtamına bir doğrulanmasıdır. Kendisine, kendisinin bu bakışıyla, ideolojik sorunlarda biçimsel bürokratik güvenceler ve avantajlar peşinde olmak ve fikir gücüne güvenmemek anlamında, iyi bir eski TKP'li olduğunu gösterdiğini hatırlatmakla yetindim.

Düşüncelerimi özetliyorum. Bugün Kurtuluş Hareketi çevresiyle „birlik" çabalarını artık daha fazla zorlamak artık yalnızca ilişkilerde bir çürümeyi hızlandırmaktan, X ile ilişkilerimizi ise onarılmaz biçimde yıpratmaktan başka bir yarar sağlamaz. Önden (K) deneyi, ardından KH çevresi ile ilişkiler, birlik sorununda „görüşme diplomasisi"ne dayalı yöntemlerin bir sonuç yaratmayacağını bir kez daha göstermiştir. Bundan böyle tüm birlik çabalarında açık tartışma ve mücedeleden, mücadele ve sınıf hareketiyle birleşme çabası içinde birlikten şaşılmamalıdır. Aydın yetenekleri ya da mücadele deneyimleri bakımından kazanılması önemli ya da anlamlı olacak bireyleri kazanabilmenin de, bu biraz gecikerek de olsa, biricik güvenceli yolu budur. Kolay yol, gerçekte her zaman en zor yoldur. KH ile kolay birlik denedik, sonucu hep birlikte görüyoruz. Bunlar sorunun yöntemsel yanları. İşin öze ilişkin yanına gelince, gerek son toplantıda çıtlattıkları, gerekse ideolojik konumu için biçimsel güvenceler arama eğilimi gözönüne alındığında, eğer bunlar bireysel zaafların bir yansıması değilse, KH ile aramızda „ideolojik birlik" olduğu düşüncesi biraz tartışma götürür. Tarihsel konjonktür ideolojik sorunlarda bir „rahatlık" gerektiriyor olsa bile, ipin ucunu kaçırmamaya yine de özen gösterilmelidir. Varolan ideolojik farklılıkları birliğin önünde engel görmemek başka şeydir, ama ancak tartışmanın hararetlendiği anlarda yapılan anlamlı imalar ya da bazı açık hatırlatmalar dışında **bu farklılıkların neler olduğunu** özenle geçiştirmek ise başka bir şey. Bu arada, (K)'dan kopuş altı ayı bulmuş olmasına rağmen yaşanan kopuşun ideolojik platformu henüz bir „Likidasyon'a Hayır" çağrısının ötesine geçebilmiş değil. Burdaki gönülsüzlüğü ya da zayıflığı nasıl anlamak gerekiyor?

Öte yandan, pazarlıklara ve avantajlara dayalı „ortaklık" arayışları ile, komünistlerin devrim yolunda ve parti için kafalarını ve yüreklerini birleştirme devrimci ihtiyacını birbirine karıştırmamak gerekir. Sonuç olarak ve benim için KH çevresiyle kapalı ve „görüşme diplomasisi"ne dayalı birlik arayışları dönemi bitmiş, açık ideolojik mücadele ve pratik çaba ile birliği sağlamak dönemi başlamıştır. Eğer hala da olanaklıysa, birliği sağlamanın bundan başka bir yolu yoktur. (...)

Cihan

MK'nın dört üyesinden Cihan ve Mesut'a

10 Mayıs 1991 tarihli mektuptan...

9) X ile birlik konusunda yazdıklarınıza Adil yoldaş katılıyor.

Hüseyin, Nesimi ve Nadir yoldaşlar ise farklı düşünüyorlar. Düşünceleri özetle şöyledir.

* Cihan yoldaşın X ile ideolojik ayrılıklar arama çabasını doğru bulmuyoruz. Zorlama olarak görüyoruz.

* X ile hem ülke ve hem de evrensel sorunlarda, politika ve örgüt boyutu da dahil birleşmenin önünde engel olabilecek ayrılıklar görmüyoruz.

* Birleşmenin gereğine inanıyoruz. Bunun olanaklı olduğunu düşünüyoruz.

* Bugüne dek birleşememede, Cihan yoldaşın X yoldaşa ilişkin kimi eleştirileri haklı olmak ve rol oynamakla birlikte, bizi de kusurlu buluyoruz. Şöyle ki,

* Özellikle Cihan yoldaşın yaklaşımlarını kusurları ve varsa bazı ayrılıkları abartıcı, zorlayıcı olarak görüyoruz.

* Cihan yoldaş birleşmeyi değil, katılmayı hedefliyor. Bu doğru değil.

* İdeolojik ve ilkesel ayrılık yoksa ne yapıp yapıp birleşmek gerekir. O yanlış biçimler önerse bile, biz uygun biçimler önerip, X yoldaşı ikna etmeliyiz. Görev esasta bize düşüyor.

* Birliği engelleyici, gereksiz zorlamalara girip tahrip edeci ilişki ve tartışmalardan kaçınmak gerektiğine biz de inanıyoruz. İlişkiler mümkün olduğunca dostça ve yoldaşça bir sıcaklıkta tutulup yeni toplantıda kesin olarak ele alınmak üzere beklenmelidir.

* Ve bu sorun yeni toplantıda kesin olarak karara bağlanmalı ve bitirilmelidir.

* Parantez içinde -mektubunuza yazdığınız X'in birinci karttaki yaklaşımını sakıncalı ve yanlış bulmuyoruz. Cihan yoldaşın „X... muradına eriyor" sözünü de anlamsız buluyoruz. Daha doğrusu bir anlam veremedik.

Adil, Hüseyin, Nesimi, Nadir

*** 10 Mayıs '91 tarihli mektuba Nesimi ve Nadir'in ortak notu:**

M toplantısının burada yapılması önerimizi geri alıyoruz. Toplantının orada yapılmasını daha doğru buluyoruz. Gerekçemiz şu: Toplantımızın en önemli konularından biri X ile birlik konusu olacak. Bu işi daha fazla uzatmanın bir anlamı yok. X'in katılmasını beklemek kendi payımıza doğru bir tutum olmaz. Oysaki bugüne kadarki pratik tutumumuz daha çok bu çerçevede idi. Birlik yapacağız. Bunun için de tıkanıklığı gidermek ve gerekli adımları atarak ilerletici olmak bize düşüyor. Bu hem bizi güçlendirecektir. Hem de devrimci hareketteki etkisi açısından kendisinden öte anlamı olacaktır.

Mesut'tan MK'nın dört üyesine

17 Haziran 1991 tarihli mektuptan...

(...)

X ile birlik konusunda yazdıklarınıza ilkesel düzeyde itirazlarım olacak. Yoldaşlar X ile birliğin gerçekleşmemesinden Cihan yoldaşın katı ve „ideolojik ayrılıklar yaratmaya" yönelik tutumuna bağlamanız hiç doğru değil.

Yoldaşlar, X ile birlik nasıl gerçekleşecek? „O yanlış biçimleri önerse bile biz doğru biçimler önerip onu ikna etmeliyiz" diyorsunuz.

Hüseyin yoldaşla birlikte, X ile görüştüğümüz toplantıda önerdiğimiz biçimden daha ileri, daha ikna edici biçim ne olabilir?

Hüseyin yoldaş gayet iyi hatırlıyor olmalıdır ki, biz bu toplantıda X'e kendi bakışımızı bir kez daha ve tereddüte yer vermeyecek biçimde açıkladık. X'in isim değişikliği önerisini dar bir bakıştan dolayı değil, aksine sorunlara geniş bakışımızdan dolayı kabul edemeyeceğimizi anlattık. Kendisine gayet açık ve net olarak şunları söyledik;

* EKİM isim değişikliğini KH ile birliğe bağlı olarak gerçekleştiremez, çünkü isim değişikliği ancak bizim parti anlayışımıza bağlı olarak gündeme gelebilir. Sizinle birlik yalnızca bunda bir adım olabilir. Kendi başına çok önemli de değildir, önemi bir ilk adım olmasından kaynaklanır ve bununla sınırlanır

* KH'ya henüz politik bir misyon atfedilemez. Biz bunu KH ile birlik olarak sunmaya hazırız ama gerçeklikte ise biz X ve (belki de bir kaç yoldaşla) birleşmiş olacağız. Bu nedenle EKİM, bu birleşmeyle özdeşleştirilecek bir isim değişikliğini kendi politik misyonu açısından doğru bulmamaktadır.

* Biz önümüzdeki partileşme sürecini bir birlik süreci olarak da tanımlıyoruz. Çok geniş çevrelerle, gruplarla birleşmek bizim perspektifimiz içerisindedir. Bunların önemli bir kısmı da çeşitli gruplerden kopan çevreler olacak, bu nedenle her yeni birleşmenin bir isim değişikliği dayatmasıyla birlikte gündeme getirilmesinin yolunu açmak istemiyoruz.

(Bu noktada Hüseyin yoldaş X'e bizim bu kaygılarımızı somut olarak açıkladı. X „tabi ki sık sık isim

değişikliğinin gündeme gelmesini önlemek gerekir" dedi. Daha sonrakı toplantıda ise KH ile EKİM birleştikten sonra yeni bir isim değişikliği önerilerine karşı kapalı olmak (kendi deyimiyle „piçleştirmemek") gerektiğini ifade etti.)

Hüseyin yoldaşla yaptığımız görüşme olumlu bir havada sona erdi ve toplantının sonunda şu çerçevede anlaştığımız sonucuna vardık.

- KH ile birliği anlamlı bir adım olarak tanımlamak,

- İlerde yapılacak EKİM konferansında, parti anlayışımızı simgeleyen yeni bir isim almak ve bunu kamuoyuna duyururken KH ile birliği bu yolda anlamlı bir ilk adım olarak değerlendirmek. Bu kayıtlarla X birliğin hemen gerçekleşeceğini, çünkü meselenin aslında isimden öte EKİM'in bu geniş bakışa sahip olması olduğunu belirtti. „Makul" bir çözüme ulaşılmış gibi gözüküyordu. Gözüküyordu diyorum, diğer toplantıda bunun pek de böyle olmadığı ortaya çıktı. Sonraki toplantıda X bu formülasyonu anmadı bile ve ısrarla isim sorununu KH ile EKİM'in birliğine bağlayan formülasyonlar yaptı. Daha önce hem de bizzat kendisi tarafından ifade edilen birlik için Konferansı beklemeye gerek olmadığı, bu şartlarda birleşmenin hemen gerçekleşeceği yönündeki uzlaşma noktasından da sonraki toplantıda kesin bir dönüş yaptı.

Bu noktada sizin, birliği Cihan yoldaşın tavırları nedeniyle gerçekleşmediğini ima eden ve Temmuz-Ağustos aylarında buraya gelerek bizzat birlik işini halledeceğinizi belirten (Nadir ve Nesimi yoldaşların mektup notu) tavrınız, MK'nın daha önceki tutumundan derin bir farklılık taşıdığı gibi, dahası Konferans kararlarına da aykırılık taşımaktadır. Hangi yeni durum ve hangi yeni bilgi üzerine bu tavrı alıyorsunuz? Bu tavrınızın buradaki yoldaşlara karşı derin bir güvensizliği ifade ettiğinin herhalde farkındasınızdır. Bu yazdıklarınızın açık anlamı şu değil midir? „Birlik artık pratik bir sorun haline gelmiştir. Cihan ve Mesut yoldaşlar ise birliğin önündeki temel engellerdir. Bu yüzden bizim bizzat olaya müdahale ederek çözüme kavuşturmamız gerekmektedir."

Nadir yoldaş açısından ciddi bazı kayıtlarla anlaşılabilir olan bu tutum, özellikle Nesimi yoldaş başta olmak üzere Nesimi ve Hüseyin yoldaşlar açısından ise asla kabul edilemez. Çünkü bu yoldaşlar bizzat Konferansta KH ile birlik sorununda karara ortak olmuşlardır. Kendilerinin de ortak oldukları kararın geçersizleşmesi için hiç bir neden yokken, ortaya çıkan bu tavır değişikliğini nasıl yorumlamalı?

Sanıyorum pratik boyutlarıyla beraber birlik politikamızın aramızda yeniden ve geniş olarak tartışılması gerekiyor. Özellikle bu konudaki perspektifimizin pratik politikadaki uygulanış tarzı konusunda yoldaşların Konferansta ve daha sonraki MK toplantısında yapılan tartışmalarda bazı yoldaşların ikna olmadıkları ve bir netlik kazanamadıkları, son gelişmelerin gösterdiği bir olgudur.

Öte yandan birlik sürecinin doğrudan bizim örgütsel ilişkilerimizle ilgili bir diğer önemli sonucunu yinelemek istiyorum. Güvensizlik sorunu. Bu güvensizlik kendini, bazı yoldaşların bizlerin değil de, X'in verdiği bilgileri referans kabul ederek, birlik politikasında tavır belirlemeleri ve daha ötesi bizleri yargılamaları biçiminde göstermiş bulunmaktadır.

Bu durumda sizlerin birlik politikamıza ilişkin görüşleriniz iki noktadan birine tekabül etmektedir;

Ya, Konferans kararlarını geçersiz sayıyorsunuz;

Ya da; Konferans kararlarının izin verdiği çerçevede X ile birleşmenin artık mümkün hale geldiğini düşünüyorsunuz. Cihan yoldaş tarafından aktarılan bilgilerden bu sonuca ulaşmak mümkün olmadığına göre, bu durumda X'nin verdiği bilgileri referans kabul ettiğiniz gibi bir sonuç ortaya çıkıyor.

İki olasılıktan hangisi örgüt yaşantısı için daha tehlikelidir sorusuna yanıt bulmanın hiç de zor olduğunu sanmıyorum. Yalnızca bir ilk düşünüş bile gelinen noktanın vahimliği konusunda insanı ikna edebiliyor.

Aşağı düşeni tutmaktansa, yukarı çıkanı çekmenin bir örgüt açısından kesin tercih edilir bir durum olduğunu düşünüyorum.

Bu sürecin kritik bir noktası var. Aşağı düşen ile yukarı çıkanın birbirine teğet geçtiği nokta. Bu noktada kendilerini ortak bir sürecin ürünü olarak görebiliyorlar ve aşağı düşen yukarı çıkanı engelleyebiliyor.

Azad, X'i engellemiştir. X EKİM'le birlik sürecinde Azad'ın referanslarını veri kabul edip, bu doğrultuda hareket ettiği müddetçe EKİM'e ulaşamamıştır. Bunu en çok Hüseyin yoldaşın anlattıklarından çıkarıyorum. (Hüseyin yoldaş Konferansta gündem aralarında sık sık Azad'ın X'e EKİM hakkında yanıltıcı ve zayıf gösteren telkinlerde bulunduğunu, bunun birleşmenin önünde çok önemli bir engel olduğunu söylüyordu.)

Peki Hüseyin yoldaş ne yapmıştır? X'i kolundan çekmek yerine, sırtlayarak getirmeyi tercih etmiştir.

Bu tutum, birinci olarak X'in EKİM'le birleşmesini daha da zorlaştırmıştır. Neden?

X, EKİM"le birleşmesi sorununun EKİM'in MK'sı içinde tarafların oluşmasına neden olduğu yönünde

güçlü ve pek de isabetsiz olmayan mesajlar almıştır. Bu onun pazarlıkçı tutumunu tazyik etmektedir. Dahası, bu durum, X'in TKP mirası „kötü politikacı" damarının kabarmasına neden olmuş, çatlağın arasına sızarak (mazur görün) „entrika" politikasıyla, pazarlak gücünü artırmak, ötesi çatlağı daha da derinleştirmek çabasına sevketmiştir.

Böyle yazabiliyorum, çünkü; X, birleşmek için hiç bir dayatmalarının olmadığını söyler, her ikimizin katıldığı toplantıda bu iş pratik şeklide bir karara bağlanır, ama artık „işi resmileştirmek" için yapılmış toplantıda bizi resmen „yalancı" konumuna düşürür. Bu kadarla kalsa iyi, şimdilerde ise sağda solda „Biz yalnızca çıkarılacak teorik derginin adını ortak saptayalım dedik, bu kadarını bile kabul etmediler" biçiminde spekülasyon yayarak bu çatlağı genişletme politikasını sürdürüyor. Kendisini arayan Hüseyin yoldaşa „ellerimizi kaldırıp teslim olduk, yine de bu iş olmadı" diyerek kafaların iyice karışmasını sağlamaya çalışıyor.

İkincisi; X, Cihan yoldaşı gerileterek ve tabir uygunsa „politik bir mağlubiyete" uğratarak birleşmek gibi sağlıksız bir eğilime sürüklenmiştir. Bu eğilimin oluşmasında Azad'ın ve bazı yoldaşların „Cihan yoldaşı muhakkak surette dizginlemek gerekir" inancını X'de uyandırmış olmasının doğrudan biri payı olduğunu düşünüyorum. Her ne kadar izlediği yöntem „çirkin" olsa da sizlerin gönderdiği son mektup, içimizdeki bazı rahatsızlıkları saptayıp, istismar etmede X'in pek de başarısız olmadığını göstermektedir. Öyle ya, yoldaşlar X'in bu çirkin politikacı tavrını hiç sorgulamaksızın, birliğin Cihan yoldaşın „huysuzluğu" yüzünden engellendiğini düşünebilmektedir. Bu gerçeğin üzerine istisnasız bütün MK üyelerinin düşünmesi gerektiği inancındayım.

Bu ikisine bağlı üçüncü bir sonuç, bu tutumun, X ile birleştiğimizde onu bünyemizde disipline edebilmemizi güçleştirmesidir. Nesimi yoldaş ve özellikle Hüseyin yoldaş sürekli olarak „Bizim bünyemiz sağlıklıdır. X'i içimizde eritiriz" diyorlardı. Ama gelişmeler beni bu konuda da karamsar kılmaktadır. Çok somut nedenleri var. Gelişme hakkında buradaki yoldaşları arayıp ayrıntılı bilgi almaya ihtiyaç duymak yerine, aksine X'i aramanın bir ihtiyaç olması ve buradan verilen bilgilerin belirli vargılara varmak ve daha ötesi bu varılan yargıların propagandasını yapmak için yeterli görülmesi, üç yoldaşın bu bilgileri bir hareketin birlik politikasında atılacak adımı saptamak için veri kabul etmeleri vb. bunun somut göstergeleridir.

Bu karamsarlığım için çok önemli bir neden daha var. Bazı yoldaşlar açısından X ile birlik konusunda bu denli ısrarlı tavrın arkasında, „Cihan yoldaşı 'dizginlemek' gerekir" mantığı çok önemli bir faktördür. (Belirleyici değil ama kesinlikle çok önemli bir faktör?)

Bütün bu unsurlarla birlikte düşünüldüğünde, X'in katıldığı bir organın, kollektif bir organ olma ihtimalinin zayıf, çift başlı bir organ olma ihtimalinin ise güçlü olduğunu düşünüyorum. Biz kendi organımızın sorunlarını böyle çözümlemeyi düşünüyorsak, zayıflığımızı zımnen kabul etmiş ve meşrulaştırmış oluruz, yalnızca.

Hüseyin yoldaş açısından özellikle belirtmek istiyorum. İzlediği birliği gerçekleştirme tarzı, EKİM'i zayıf ve çatlamış gösterdiği ölçüde, birliği güçleştirmiştir. Yoldaş, objektif olarak bir zamanlar birliği güçleştirme konusunda Azad'ın düştüğü konuma düşmüştür. Yoldaşın EKİM'ci bir MK üyesi olarak X'i EKİM'cileştirerek kazanmak yerine, aksine EKİM ile X arasında arabuluculuk rolüne soyunarak birliği gerçekleştirmeye çalışması yalnızca ve yalnızca X'in „pazarlıkçı" damarını uyandırmış, bu da bizzat birliğin önüne önemli bir güçlük olarak çıkmıştır.

Bir; Hüseyin yoldaş X ile birleşmenin sağlanmasını kendine özel bir politik misyon olarak biçmiş ve bunu bir politik onur haline getirmiştir. Bunun da dost düşman herkes farkındadır. Nasıl farkında olunmasın ki, yoldaş her aşamada X'i enforme etmeyi, dahası birlik konusunda atılacak adımlar hakkında fikir yardımında bulunmaya özel bir önem vermiştir.

İki; dahası burada ve şimdi orada Hüseyin yoldaş, sorun hakkında herhangi bir bilgisi olmayan yoldaşlara, „aslında X'nin birlik için hiç bir dayatması olmadığı, birliğin Cihan yoldaşın (ya da bizim) aksiliği nedeniyle gerçekleşmediğini" söylemektedir. Bu kendi yoldaşlarının değil X'in enformasyonuna güvenmektedir. Kendi yoldaşlarına „yalancı" demektedir.

X Hüseyin yoldaşın bize aktardığı bilgiler için, „Ben böyle bir şey söylemedim. Birliği birileri bizden daha fazla istiyor ve kendi düşüncelerini benim adıma aktarıyor olabilir" diyor.

Hüseyin yoldaş susuyor, belki bizim aktardıklarımızın „gerçek" olduğuna inanmıyor.

Biz Hüseyin yoldaşla X ile görüşüyoruz, sorunun pratikte nasıl halledileceği konusunda belirli bir formülasyonda anlaşıyoruz. Bir sonraki toplantıya gittiğimizde „yalancı" çıkıyoruz.

Hüseyin yoldaş susuyor ve belki bu anlatılanların birliği engellemek isteyen yoldaşların tarafından

„uydurulduğunu" düşünüyor. Öyle olmalı... Çünkü Hüseyin yoldaşın kaleminden çıkmış bir mektupta bunlara hiç inanılmadığı o kadar belli oluyor ki!

Cihan yoldaşı „dizginlemek" gerektiğini düşünüyor yoldaş. Uygun platformlarda ve açıkça düşüncelerini söylemelidir. Henüz yeniyim ve bu Hüseyin yoldaşa yapılmış ilk davetim değildir.

Sorunların örgütümüze meslekten bir avukat kazandırmakla halledileceğini hiç sanmıyorum.

Birliği istiyorum. Hala da öyle. X her ne kadar bir kişi de olsa, bir örgüt olmasa da, simgesel anlamda kendisinden öte bir anlamı vardır. EKİM X'le birleşebildiği zaman kendi misyonu hakkında söylediklerini daha da güçlendirebilecek ve çekim merkezi olma özelliği daha da artacaktır.

Öte yandan X ile ancak güçlü bir EKİM imajı temelinde birleşebileceğimizi düşünüyorum. Sağlıklı olan, bizi güçlendirecek olan da budur.

Bu konuda Konferans kararlarının oldukça isabetli olduğunu düşünüyorum. Hiç bir tazda EKİM'in misyonunu zedeleyebilecek bir formülasyonu kabul edilir bulmuyorum.

X'i içimizde eritmenin eskiden düşündüğüm kadar kolay olmayacağına inanıyorum. Bunu ancak birbirine daha sıkı kenetlenmiş bir MK'ya sahip bir EKİM başarabilir. Gelecek MK toplantısı bu açıdan bir fırsattır. (Bu tür durumlarda genellikle ortaya konabilen şu tür bir tavrın bize bir yarar sağlayacağını sanmıyorum; „Sorunlar gereksiz yere amma büyütülüyor... Karşılıklı yanlış anlamalar olmuş, hepsi o kadar...")

*

Sorun da asıl bu noktadır yoldaşlar.

Sorunun adını artık doğru koymalıyız, bunu gerçekleştiremediğimiz zaman, çözüme ulaşmak mümkün değildir.

Bazı yoldaşların, düşüncelerini bütün açıklığıyla ifade etmeleri gereken platformlarda bunu yapmaktan kaçındıkları, hatta bir yoldaşın ifadesiyle „düşündüklerinin tam tersini ifade ettikleri" bir gerçektir. Bunun bir spekülasyon olmadığı hepimizce malumdur. Bu durum üstelik tek bir yoldaşla da sınırlı değildir ve MK içinde ciddi ve çürütücü bir problemdir. Çıkan sorunların bu gerçeğin kendisini değişik bir tazda ifade etmesinden kaynaklandığını düşünüyorum. Eski gelenekleri aşmak, tarihsel sorunlardan ders çıkarmak vb. herşeyden önce kendi örgüt pratiğimizden başlatmamız gereken şeylerdir.

MK'nın kollektif bir organ olabilmesi herşeyden önce bu sorunun tespit edilebilmesine, açıkça kabul edilmesine ve çözücü arayışlara girilmesine bağlıdır.

Bazı yoldaşların bu sorunların nedeni hakkında son derece kolaycı ve çözümü engelleyici fikirlere sahip olduklarını da biliyorum. Bunlara katıldığımı söyleyemem, fakat bu sorunun bu yanlış biçiminin dahi doğru platformlarda olmak kaydıyla tartışılmasından hararetle yanayım

Çünkü, tam da bu yapılamadığı için, belli yoldaşların rahatsızlıkları biraraya gelince Konferans kararları tartışılır hale getirilebiliyor, ortada somut geçerli nedenler olmadan bazı yoldaşlar, ağır ithamlarla karşılaşabiliyorlar ve birlik sorununda ilkesel sorunlar gözardı edilerek ve X'in gösterdiği „kötü politikacı" tavır hiç sorgulanmayarak bir yoldaş hedef tahtası haline getirilebiliyor. Bugün, ideolojik-teorik atılımı yapabileceğimizin göstergesi sayılan Konferans yarın sonuçları ancak „gülümsemelere" yolaçabilecek bir olay olarak değerlendirilebiliyor. Dün Konferansa sunduğu metin çerçevesinde X ile birlik imkansızken, bugün o metinden daha kabul edilemez şartlar dayattığı bir anda birlik pratik bir sorun olarak görülebiliyor ve birliğin önündeki asıl engel olarak da bazı yoldaşların tutumu gösterilebiliyor. Ya da böyle gösterilmesine sessiz kalınabiliyor.

Eleştirinin bir örgüt için temel yaşam damarlarından biri olduğu kuşkusuzdur. Her eleştirinin haklı olmak gibi bir zorunluluğu da yoktur. Önemli olan eleştirinin sağlıklı saiklerden kaynaklanmasıdır. Eğer bir örgütte sağlıksız çeşitli nedenler yüzünden ifade edilemeyen fikirler-tepkiler varsa, bunların kendini bir başka ortamda ve daha da sağlıksız bir biçimde göstermesi kaçınılmazdır.

Tepkiye konu olan da budur. Sorunun siz yoldaşlar tarafından da esasen bu çerçevede değerlendirilmesi ve tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Gelecek toplantımızın bu sorunun çözüme kavuşturulduğu bir platform olması gerekiyor. Bu sorun çözüme kavuşturulmazsa sorunun bir başka konjonktürde ve üstelik daha da öldürücü bir tarzda karşımıza çıkması kesindir.

Mesut

Mesut'tan MK'dört üyesine

27 Temmuz '91 tarihli mektupdan...

Sorunun esasına yani o arkaplana, yadırgatıcı, anlaşılmaz ve kabul edilmez yanına değinmek istiyorum.

* MK'nın iki üyesi tarafından yapılan son görüşmeye ve Cihan yoldaş tarafından bildirilen olumsuz rapora rağmen, nasıl diğer üyeler, **MK'nın ortak inisiyatifine başvurmadan** birlik görüşmeleri sürdürebiliyor? Bunu „ortak yetki" ile açıklamak mümkün müdür?

* Bizleri bilgilendirme gereği bile duyulmuyor. Yalnızca „iş bitirmek üzere toplantıyı burada yapalım ve resmiyete kavuşturalım" deniyor. Ne olmuştur? Hangi esaslarda iş bitmiştir? Peki daha önceki süreçte işin bitmemesi nasıl açıklanıyor? Bütün bu konularda bir suskunluk vardır ve bu yöndeki sorular „Konferans bize yetki vermiştir" biçiminde bir cevapla karşılanabilmektedir.

* Konferans X'nin mektubu dahilinde bir birliği kesinlikle reddetmiş bulunuyor. Demek ki **EKİM'in misyonunu gölgeleyen ve isim değişikliği ile simgelenen** bir birliğe Konferans kesinlikle red cevabı vermiş, ancak bu önkoşulları taşımayan bir birliğe onay vermiştir. Bu yüzden bu sınırlar içinde olmayan bir birliği hiç kimse gerçekleştiremez. Bu durumda sorunu kesinlikle ancak yeni ya da olağanüstü konferans çözümler.

* Biz X ile yaptığımız toplantıda „senin burada sergilediğin tavır birlik için Konferansa gönderdiğin metinden geri adım atmadığını gösterdiği gibi, şartları daha da ileri götürmektedir" dediğimizde, karşılığında gayet net bir „evet" cevabı almış bulunuyoruz. X bu tavır değişikliğini kabul ediyor mu? Kabul etmiyorsa herhalde bizi onu anlamayacak kadar „saf" onu da meramını anlatamayacak kadar „yeteneksiz" buluyorsunuz. Bu yaşananları „yine karşılıklı yanlış anlamalar olmuş" sözleriyle geçiştirilecek denli basit bir olay olarak mı görüyorsunuz? Bu yaklaşımı ciddiye alınabilir bulmuyorum.

* Mektubumda X'in, EKİM'de oluşmuş bulunan ve **haberdar olduğu** çatlak üzerinden birlik politikasını sürdürdüğünü yazdım. Artık bu tanımlamanın yetersiz kaldığını sanıyorum. Birlik konusunda kesin sınırlarla ayrılmış iki farklı tavır vardır. Biri Konferans iradesidir, diğeri de MK'nın bir bölümünün iradesi.

* Birliği gerçekleştiriş tarzınız, EKİM'de iki farklı iradenin X'e deklere edilmesine dayanıyor, bunun yarattığı „zayıflık" görüntüsü birliği güçleştirdiği gibi, X ile Konferans kararları çerçevesinde gerçekleşecek bir birleşme dahi artık bu **farklı iradenin ortaya konmuş olması nedeniyle** mümkün olacaktır. Bu durumda ortaya çıkacak sonuç EKİM'in güçlenmesi yerine muhtemelen çift başlılamasıdır. Bunun siyasal sorumluluğunu ise dolaysız olarak siz yoldaşlar taşıyacaksınız.

Mesut

Cihan ve Mesut'tan MK'nın dört üyesine

29 Temmuz 1991 tarihli mektup

Yoldaşlar,

Konferans sonrası dönem içinde sergilenen ilkesizlikler ve tutarsızlıklar, başvurulan meşru olmayan yöntemler MK içindeki güven ilişkilerine ağır bir darbe vurmakla kalmamış, görebildiğimiz kadarıyla örgüt yaşamımız için tehlikeli bir mahiyet kazanmaya başlamıştır. Bir örgüt konferansının ardından yaşanıyor olması bu durumu dramatik kılıyor olsa bile, kendi payımıza ortaya çıkan durumu bir gerçeklik sayarak **açık** bir mücadeleye girişmeyi durumun talihsizliği üzerine anlamsız ve yararsız yakınmalara tercih ediyoruz.

Durumu bütün açıklığı ve kapsamıyla anlayabilmiş değiliz. Durumu vahimleştiren de bir yönüyle budur. „Işık daha çok ışık!" şiarıyla, bunu ifade eden açıklık ilkesiyle yola çıkmış bir hareketin Merkez Komitesi düzeyinde belirsizlik, suskunluk, açık ve kesin bilgi ve tutumlardan kaçınma, fakat öte yandan derinden derine „yol alma" yöntemlerinin bir eğilim ve davranış biçimi olarak ortaya çıkmış olması gerçekten dramatiktir. Durumu bütün açıklığı ve kapsamıyla bilemiyor oluşumuz, sorunun MK içinde halledilir olabilmekten çıkıp çıkmadığı konusunda kesin şeyler söylemekten şimdilik bizi alıkoymaktadır. Fakat Nadir yoldaşla yaptığımız son konuşmada açıkça ifade edilen ya da hissettirilen eğilimler ve gelişmeler de pek umut verici görünmemektedir.

Konferansından ideolojik, politik ve örgütsel tüm temel sorunlarda anlaşmış ve birleşmiş olarak çıkmış görünenen bir örgütün, aradan daha 6 ay bile geçmemişken bu tür sorunlarla üstelik MK düzeyinde karşı

karşıya kalmış olması olgusu, örgüt yaşamımızda ciddi aksaklıkların olduğuna göstergedir. MK içindeki olayların bundan sonraki seyri ne olursa olsun, kendi payımıza, bu aksaklıkların neler olduğu sorununun ısrarla üzerine gitmek kararındayız.

Şimdilik ve MK'nın ilk toplantısına kadar size aşağıda maddeler halinde sıralayacağımız hususları önemle hatırlatmayı ve bazı uyarılarda bulunmayı örgüte karşı bir sorumluluk, sizlere karşı da yoldaşça bir görev sayıyoruz. Belirsizlikler, suskunluklar, açık tutumdan kaçınmalar nedeniyle konum, eğilim ve sorumluluklarımızı tek tek ayrıştırabilecek olanaklardan yoksunuz. Bunun olanaklı olduğu durumlarda gerekli hatırlatmayı yapacak, ötesinde yansıyan „tablo"yu muhatap alacağız. Ortaya çıkan „tablo"dan kendini ayrıştırmak, konum, eğilim ve sorumluluğunu netleştirmek her bir yoldaşın kendi sorunudur.

I) Önümüzde bir MK toplantısı var. Konferanstan hemen sonra yapılan ve bir bakıma Konferans çalışmalarının bir uzantısı olarak gerçekleşen toplantıyı saymazsak, Konferans sonrasında gerçekleşen bir ilk toplantı olacak bu. Doğal olarak örgüt yaşamımızda özel bir yer tutması gerekiyor bu toplantının. Zira dört yıllık bir şekillenme sürecinin ardından toplanmış bir ilk Konferansın tespit ettiği görevler ve hedeflere ilişkin bir ilk icraatın ardından gerçekleşecek bir MK toplantısıdır. Konferans ideolojik gelişme, politik faaliyet ve örgütsel şekillenme alanlarında ciddi görevler ve hedefler saptamıştır ve kendi çalışmasıyla oluşturduğu birikimi bu görev ve hedeflerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda MK'nın ve örgütün hizmetine sunmuştur. Bu açıdan aradan geçen zaman içindeki faaliyeti bir bütün olarak değerlendirme ve yeni dönemin görev ve hedeflerini saptama bu toplantının gündeminde bir dizi madde olarak özel bir yer tutabilmelidir. Öte yandan, dünyayı bir ygana bıraksak bile, Konferans ile ilk yapacağımız yeni toplantı arasındaki dönemde, Türkiye'de ve Ortadoğu'da ciddi siyasal gelişmeler yaşanmıştır. Bunları değerlendirmek, sonuçlar çıkarmak, bu açıdan hareketimizin görev ve sorumluluklarını saptamak toplantının göndemimize bir dizi başka temel maddeler dizisi eklemektedir. MK'nın iç yaşamında ortaya çıkan ve örgüt yaşamımız için son derece önemli olan „yan" sorunları bir yana bırakıyor, ilke bakımından önemli gördüğümüz son noktaya geçiyoruz. Az çok ciddi bir politik iddia taşıyan, bir misyonu olduğuna inanan marksist-leninist bir örgütün tam üyeli MK toplantısının gündemi, işçi hareketinin ve devrim mücadelesinin asli ve acil sorunları ve buna bağlı olarak örgütün görevleri çerçevesinde şekillenir.

Peki sizlerden yansıyan ne? 10 Mayıs 1991 tarihli mektubunuza iki yoldaş bir not ekliyorlar. Bu notta; **önümüzdeki toplantının en önemli gündem konularından biri X ile birleşme olduğuna göre** toplantı yerine ilişkin olarak mektupta ifade ettiğimiz görüşü geri alıyoruz, diyebiliyorlar. Ne değer ifade edip etmediğinden bağımsız olarak, şu veya bu şahısla birleşmeyi bir siyasal örgütün MK'sının yapacağı toplantının en önemli gündem konularından biri ilan etmek bir hafiflik örneği idi ama, mektubunuz genel olarak bir şaşkınlık örneği olduğu için üzerinde durmamıştık. Fakat Nadir yoldaş ile yaptığımız son konuşma, bazı yoldaşlar için toplantının yalnızca gündemi değil, yeri ve zamanlaması da bir kez daha belli şahıslarla birleşme „gündemi"ne göre şekilleniyor. Ciddiyeti ve bir misyonu olduğuna inanan bir örgütün MK'sı düzeyinde böyle yaklaşımların olabilmesini artık yalnızca hafiflik değil, aynı zamanda utanç verici buluyoruz ve bu noktada kendimizi böylelerinden ayırıyoruz. Bu konuma düşen yoldaşlardan birinin, Konferans çalışmaları sırasında, bir hareketin kendi ideolojik, politik ve örgütsel gündemi olur, yolunu yürür, yürüken toplar, ayrı bir 'birlik politikası' da neyin nesi oluyor derecesinde bir sekterlikten, „iş bitirme"yi dönemin „asıl" gündemi haline getirme noktasına bu keskin geçişini (Nesimi yoldaş'tan sözediyoruz) şaşırtıcı buluyoruz. Nedir ki bu keskin „geçiş"lerin yaşandığı tek sorunun „birlik", tek kişinin de Nesimi yoldaş olmadığını hemen belirtmek istiyoruz.

2) Biz iki yoldaş bir faaliyet yürütüyoruz. Bir gazete çıkıyor. Bu gazete Nisan ayı sayısında yayınlanan Bildiri'yle birlikte, bir dizi **temel** konuda Konferansın ortaya koyduğu ideolojik birikim ve tespitler ışığında, *Değerlendirme ve Kararlar* başlığı altında bir dizi temel yazı yayınlıyor. „Konferansın iradesi" özetleniyor. Nedir öteki MK üyelerinin bu yayınla ilgili olumlu ya da olumsuz görüşü? Tek kelime bilgi yok, olacak iş değil!

İdeolojik gelişmede adım atmazsak çok geçmez batarız kehanetinde bulunan dört yoldaşın bu suskunluğunu nasıl yorumlamamız gerekiyor bilemiyoruz. „İdeolojik atılım" ve teorik dergi üzerine önden bir kıyamet koparılıyor, ardından ne bir öneri, ne bir katkı, ne bir hazırlık işareti görülmüyor. Son MK toplantısında ideolojik görevler üstlenen yoldaşlar içinde görevlendirilen, bu faaliyetin sözde „ülke kolu"nu oluşturan yoldaştan ısrarlı çabalarımıza rağmen bir bilgi alamıyoruz. Bir A. Cengiz, bir Su Dönmez tam ne ifade ediyorlar, aradan 4 ay geçmiş henüz bilemiyoruz. Herhangi bir dış ya da kenar katkı olacak mı öğrenemiyoruz. Hayati bir önem atfedilen ideolojik görevlere ilişkin bir planlama yapıyor, bu çerçevede

ilgili yoldaşı yanımıza çağırıyoruz, belirgin bir biçimde bu çağrıya soğuk bakıyor, uzak duruyor. İdeolojik işlere bu denli önem verir görünen yoldaşlar bir de bakıyoruz bu işi şu an fiilen yürüten iki yoldaştan birini „legalitede" nasıl değerlendirebilecekleri üzerine yeni tasarılar peşindeler. (Şükür ki hiç değilse hayal dünyamız geniş; yeni tasarılar, yap-boz, kur-dağıt konusunda üzerimize yok.)

Öte yandan, politik faaliyet ve örgütsel gelişmede örgütümüz için yeni bir „atılım" dönemi başlayacağı varsayılan Konferanstan bu yana 5 ay gibi bir zaman geçmiş bulunuyor. Nedir, ne oluyor, ne yapılıyor, nasıl yapılıyor, biz iki MK üyesinin doğru dürüst bir fikri yok. Doğrudan gelen mektuplar ile sizin elinizden geçerek ulaşan rapor ve yazılardan çıkan manzara hep olumsuz işaretler veriyor. Sorunlar, önderlik boşluğu, denetimsizlik, atalet, disiplin, durgunluk, içinden çürüme üzerine bir yığın söz, eleştiri, uyarı, yakınma... Tüm bunlar üzerine „örgütsel işlerden sorumlu" MK kesiminden tek kelime açıklama ve değerlendirme yok. Net ve sistematik bir bilgi yok. Nadir yoldaşın kişisel gayretleri dışında bu konularda gazeteye tek satır yok. Örgüte yayınlanmış bir yazı ya da genelge yok. Aradan bunca zaman geçmiş, 1 Mayıs'ta İstanbul'da tam ne yapıldı, biz henüz bilmiyoruz. Mayıs-Haziran işçi hareketleri, Kürdistan'daki kitle hareketleri, Çevik Güç, Bush ziyareti, tüm bunlarla ilgili örgütün bir faaliyeti var mı? MK üyesi ve MYO'nun başındaki yoldaşların hiç bir bilgisi yok. Ankara'da, Zonguldak'ta, Adana'da, Bursa'da nedir durum, ne oluyor, ne yapılıyor hiç bir bilgimiz yok. Tüm bunlarla ilgili MK toplantısına bir özel rapor sunma hazırlığı var mıdır, ortada bir işaret yok.

Ya ne var? X ile birlik! Kendi alanlarındaki gündelik ve kişisel meşguliyetler dışında, en az üç yoldaş için, birer MK üyesi olarak hareketin genel sorunları sözkonusu olduğunda „asıl gündem"leri X ile birlik! Anlaşılıyor ki bazı yoldaşlar kendi asli sorumluluklarını taşıyamıyorlar, bu onları bu sorumlulukların „ihale" edileceği kişiler arayışına itiyor. Bu durumu ibret verici gördüğümüzü hatırlatmakla yetiniyoruz.

3) Hareketimizin genel bir birlik politikası ve somut olarak belli bir birlik girişimi vardı. Bir hareketin ir kuruluş sürecinin sorumluluğunu üstlenen, bu özel konumuyla bakıldığında, örgütümüzün görüp göreceği **en yetkili** yönetici organ olan eski MK, yürüttüğü somut girişimlere rağmen, izlediği politikayı ve yürüttüğü somut girişimi kesin bir karar bağlamanın **örgütün konferansı yetkisinde olduğunu** özel bir önemle saptamış, bunu birlik sorununda muhatap aldığı kimselere de açıklıkla ifade etmişti.

Konferansımız toplandı, sorunu tartıştı, şu veya bu kişiye göre doğru yanlış, bir sonuca bağladı. Bir dönem örgüt gündemimize giren, fakat Konferans aşamasında dayatılan koşullar nedeniyle gerçekleşmeyen somut bir birlik girişiminin, eğer olanaklı olursa gerçekleşeceği çerçeveyi de son derece açık bir biçimde yine Konferansımız saptadı. Sonraki girişimi bu **çerçeveyi esas alarak sürdürmek üzere** MK'ya yetki verdi.

Karar bire karşı 17 oyla alınmıştı. Eldeki tutanakların da tanıklık ettiği gibi, karara muhalif tek yoldaş da aslında dayatılan koşulları özünde **reddediyordu**. Fakat bazı biçimsel esneklikler gösterilmesi görüşündeydi. Muhalefeti burdan geliyordu.

Ardından MK'dan üç kişilik bir heyet sorunu muhatabıyla görüştü, Konferansın değerlendirme ve kararı iletildi. Bu görüşmenin sonuçlarını Konferans kararı ışığında değerlendiren MK, görüşmeler yoluyla bu birlik sorununu bir çözüme bağlama koşullarının ortadan kalktığına karar verdi.

MK toplantı halindeyken KH çevresi için de sorunun şimdilik pratik gündemden çıktığı bilgisi bizzat X tarafından mağrurca iletildi. Böylece mesele kapandı.

Elbet mesele bazı yoldaşlar için kapanmış değildi. Belli sınırlar içinde bir muhalefeti Konferans platformunda ortaya koyan Nadir yoldaşı bir yana bırakıyoruz. Zira tutumunda bu sınırlar içinde olağandışı bir yan yoktu. Fakat bir öteki yoldaş, bir dizi konuda olduğu gibi, bu konuda da Konferansta savunduğu ve oy verdiği tutumundan keskin bir dönüş yaptı. Olabilir, kendi payımıza bu yoldaşın bu davranışına artık şaşırmıyoruz.

Fakat örgüt yaşamımız bakımından son derece ciddi bir sorunla karşı karşıyayız. Örgütün en üst platformunda, ardından tam üyeli MK toplantısında **belli bir doğrultuda bir sonuca ve karara bağlanan** sorunlarda, farklı düşünenlerin tutumu ne olmalıdır? Örgüt fikrine, örgüt disiplini kavramına sahip bir kimse için bu ciddi sorunun cevabı son derece basittir. Politik arenada örgüt politikasının başarısı için çalışmak, en azından bu politikaya hiç bir engel çıkarmamak, bu politikanın başarısını hiç bir biçimde zedelelemek, ama örgüt önünde, örgüt platformlarında kendi görüşlerini açıklık, yüreklilik ve kararlılıkla savunmak. Bu örgüt ve örgüt disiplini kavramlarının abece'sidir. Fakat akılalmaz bir biçimde MK üyesi bir yoldaş (Hüseyin) bunun tam tersi bir biçimde hareket etti. Örgütte açmadığı, örgüt nezdinde hiç bir biçimde belgelemediği farklı görüş ve tercihleri doğrultusunda X ile ikili ilişkiler içinde, örgütümüzün

Konferansınca saptanan resmi politikasını fiilen boşa çıkarmak için herşeyi yaptı. Bu, onaylanmış bir örgüt politikasının başarısını fiilen sabote etmektir. Bu sözü çok edilen „harakiri"nin bir boyutu olsa gerek. Zira böyle davranabilen bir örgüt üyesi, siyasal ve örgütsel iflasını sergilemiş demektir. Bu durumu içimizden biri (Mesut) sizlere geçen ay yazmış bulunduğu mektupta ifade etmişti, ötekimiz ise yarım kalmış mektubunda ifade edecekti ve kuşkusuz sorun ilk MK toplantısında gündeme gelecekti.

4) Ne var ki, gelinen yerde sorun, Hüseyin yoldaşın artık kanıksanmış tutarsızlıklarının bir örneği olmaktan çıkmış, benzer bir davranışın içine en az iki yoldaş daha girerek, soruna hem yeni boyutlar kazandırmışlar ve hem de MK için açıklık ilkesi ve güven ilişkilerine büyük bir darbe vurarak, örgüt yaşamı için kritik bir noktaya vardırmışlardır. En az iki yoldaşa daha diyoruz, zira EKİM „misyonu"nun ve birlik konusundaki Konferans kararının hararetli bir savunucusu olan Adil yoldaştan, bu ara bazı fikir değişimleri içinde olsa bile, doğrusu bu özel sorunda bir değişimi pek ihtimal dahilinde görmüyoruz. (Zira bu onun da iflasının bir göstergesi olur.) Fakat bizce bu onun sorumluluğunu azaltmak bir yana katlamaktadır. Onun bu soruna ilişkin olarak sergilenen ve örgüt yaşamı bakımından son derece vahim olan bir garip oyuna en azından seyirci kalmasını, sessizliğini korumasını, dahası X ile gerçekleşen ilişkiler içinde olduğuna dair işaretler vermesini anlayabilmiş değiliz. Konferansta herkesin bu arada özellikle kendisininin üzerinde önemle durduğu „misyon duygusu zayıflığı"na ilişkin bir kaç cümleyi (başyazı) anında aklımızdan bile geçirmediğimiz bir tuhaf yorumla bize ileten yoldaş, bu yeni soruna ilişkin olarak, (öteki iki yoldaş gibi) Nadir yoldaş üzerinden konuşmayı tercih etmiş görünüyor. Temenni edelim yanılıyoruz.

Haftalarca ve çoğu kere ciddi gelişmelerin yaşandığı durumlarda bizi aramak ihtiyacını duymayan Nesimi yoldaş, on gün kadar önce C yoldaş üzerinden bize ulaştı, görüşme isteğini iletti. Görüşmeye gidip dönen Cihan yoldaş X ile ilişkiler konusunda tam açıklık kazanmayan bazı garip sözler edildiğini, yoldaşların X ile bazı özel ilişkilere girmiş olabileceğini belirtti. Fakat yine de emin değildi. Hem bunun iki MK üyesine rağmen yapılamayacağı faktörünü ve hem de Nesimi yoldaşın „şaka ettim" sözüyle konuyu kapatmasını bir güvence sayarak ihtimal dışı tutuyordu.

Fakat bundan bir kaç gün önce arayan Nadir yoldaşın verdiği bilgiden anlaşıldığı kadarıyla „iş" bağlanmıştı bile. Bu çerçevede Nesimi yoldaşınkinin bir „ön yoklama" ve önden „alıştırma" girişimi olduğu anlaşılıyor. Yazıklar olsun! TKP'den aldığı entrikacılığı „politik tecrübe" olarak kullanan X'in yöntemlerine prim verenlerin aynı yöntemlere eğilim duymaları gelinen yerde çok şaşırtıcı gelmiyor bize. Hüseyin yoldaştan sonra bize yabancı bu yöntemlere yeni yoldaşların bulaşmış olması hüzün vericidir.

Nesimi yoldaşın bant kayıtlarında çın çın öten sesiyle dile getirdiği ekteki görüşlerini yine Nesimi yoldaşa ithaf ediyoruz. İbretle okusun. Ya bu sözler içtenlikten yoksundur, ezbere söylenmiştir. Ya da daha da kötüsü, keskin „dönüş"ler furyası bir değil bir dizi ilkesel ve yöntemsel sorunda paralel yaşanmaktadır.

5) Kendi kişiliğini giderek siyasal kariyerini „X ile birlik" sorununa ipotek eden bir yoldaş, hep bir „yanlış anlama" teorisine sarılageldi. Nisan'da nihayet bunun giderildiği iddia edildi. İki yoldaş gittik, görüştük; sonuç bir kez daha „yanlış anlama" idi. Bu kadarla kalsa iyi, bu görüşmenin ardından bu kez bu teoriyi MK içinden yeni yoldaşlar devralma hevesi gösterdi. Gelinen yerde işin kokusu artık burun kemiklerini kıracak kerteye varmıştır. X'nin kendisine ait bu „yanlış anlama" teorisi artık kaba bir ikiyüzlülüğün mide bulandırıcı bir örtüsü haline gelmiştir. Bu teorinin birbirine zıt gibi görünen çift yönlü, fakat aynı amaca yönelik bir anlamı var. Bu hem sorunu gündemde tutmanın, ama hem de çözümü sürüncemede bırakmanın bir yöntemi haline gelmiştir. Sorunun kapandığı yerde „yanlış anlama var" denilip sorun yeniden gündeme getiriliyor, gündeme alınan sorunun çözüm olanağına ilişkin umutların bir „yanlış anlama"ya dayandığı ortaya çıkıyor ve sorun gerisingeri gündemden çıkıyor. Bu kısır döngü böyle uzayıp gidiyor, bu ortaoyunu Aralık 1990'dan beri sürüyor. Bir örgütün MK çoğunluğunun garip bir politika oyununun figüranları haline gelmiş olması bir kez daha hüzün vericidir. Nedir bu „yanlış anlama"? Aklı başında, Türkçeyi iyi bilen, ideolojik ve politik kavramlara hakim olan, „yazar" ünvanı taşıyan bir takım insanlar nasıl oluyor da nerdeyse bir yıldır birbirlerini hep „yanlış anlıyor"! Olacak iş mi bu? Buna inanan kişi kendi akli yeteneklerinden kuşku duymalı, ilk fırsatta doktora görünmelidir.

Aşağıda bir tanım sunuyor, „yanlış anlama" teorisinin tüm yandaşlarına ithaf ediyoruz:

„Oportünizmle savaştan sözederken, bugünkü oportünizmin her alanda gösterdiği karakteristik bir özelliğini, yani bulanıklığını, şekilsizliğini (amorphousness), kaypaklığını hiç akıldan çıkarmamalıyız. Oportünist kişi, yapısı gereği, her zaman açık ve kararlı bir tutum takınmaktan kaçınacaktır; her zaman ortayolu arayacaktır; her zaman birbirine karşıt görüşler arasında bir yılan gibi kıvır-kıvır gidip gelecek, her ikisiyle „görüş birliği" içinde olmaya ve fikir ayrılıklarını küçük değişikliklere, kuşkulara, masum ve

dindarca öğütlere, vb., indirgemeye çalışacaktır." (Lenin)

Sizlerden rica ediyoruz, bu sözleri bir kez değil en az on kez okuyun ve figüranı haline getirildiğiniz ortaoyunu ile karşılaştırarak irdeleyiniz. Ve size aslında daha önce defalarca sözlü olarak illettiğimiz bir öneri: Bu birleşmeyi umduğunuz „kıvrak" muhatabınızdan küçücük bir istekte bulunun: Her yerde ve her bir kimselere sorunu farklı anlatacağına, sorunu nasıl görüyorsa açık ve net olarak yazsın ve dergisinde yayınlasın. „Kahvehane dedikoduları"nın panzehiri budur. İki kelimeyle: Açıklık ve netlik!

İçimizde oluşan „çatlak" ve bu „çatlak"tan haberdar olan muhatabımızın izlediği taktikleri içimizden biri size yazmış bulunuyor ve ötekimiz buna yeni bir şey eklemeyi „anlayana sivrisinek saz" misali gereksiz bir zaman israfı sayıyor.

6) Konferansımızın „birlik sorunu"na ilişkin tutumu ilk olarak Konferans Bildirisine yansıdı. Ardından Haziran ayında parti sorununa ilişkin Konferans metninde aynı değerlendirme bu kez gerekçeli olarak yeraldı. Gösterdiğiniz davranışlar bu değerlendirmelere katılıp katılmadığınızı tartışmalı hale getirmiştir. Katılıyoruz demeniz sizin için yalnızca bir tutarsızlık örneği olacaktır. Zira Konferans değerlendirmesi birlik sorununa „diplomasi" yötemiyle, kapalı kapılar ardında çözmeyi reddetmiştir, açıklık ve açık tartışmayı öngörmüştür. Buna rağmen siz gizli, üstelik MK'nın iki üyesinden de gizli bir diplomasiye önce eğilim duymuş, gelinen yerde ise fiilen uygulamış bulunmaktasınız. Belki de ünlü „Cihan yoldaş Kompleksi" çerçevesinde. bu davranışınızla bir „kişilik" ve „inisiyatif" gösterisi yaptığınızı sanıyorsunuzdur. Fakat bunu Konferans ve MK iradesini birarada çiğneyerek yaptığınızın farkında mısınız? MK'nın iki üyesinin olurunu almak bir yana, onlara haber verme gereği bile duymaksızın, bir hareketin konumunu, misyonunu ve geleceğini ilgilendiren bir konuyu başkalarıyla görüşme ve tartışma konusu etmenin sorumluluğunu idrak edebiliyor musunuz? Ya bu ara kendinizi kaybetmiş bulunmaktasınız, ya da sorumsuzlukta sınır tanımaz bir noktadasınız, hangisi bilemiyoruz.

Örgütün iradesi resmi olarak açıklanmış bulunmaktadır. Buna rağmen bu sorunu çözebileceğinize inanmanız sizin için bir haktır. Fakat bunun yolu ve yöntemi de bellidir. Bu inancı, dayanaklarını, çözüm şekli ve olanaklarını örgüt ve kamuoyu önünde açıkça ortaya koymak durumundasınız. Israrla buna davet edildiğiniz halde neden ısrarla bundan kaçınıyor ve meşru olmayan yol ve yöntemleri tercih ediyorsunuz? Bunun bir hareket içindeki güven ilişkilerini, açıklık ve disiplin ilkelerini dinamitleyeceğini (somut olarak da dinamitlemiş bulunduğunu) anlamak sizin için çok mu zor bir konu?

7) Son durumun ifade ettiği olgu şudur: X sorunu Konferans iradesi hiç sayılarak ve MK içindeki açıklık ilkesi ayaklar altına alınarak halledilmek istenmiştir. Sorunları ideolojik-politik planda ve açık tartışma yöntemiyle çözmek güç, yetenek ve iradesi gösteremeyen MK dörtlüsü, gizli diplomasi ve „parmak hesabı" ile „iş bağlama" yoluna girmiştir.

Trajik olan şudur ki, bazı yoldaşlar kendi yetersizliklerini hep „güç yetersizliği" gerekçesinin arkasına saklanmakta, fakat daha da kötüsü, bununla kalmamakta, kendi başarısızlıklarını örgütün konum ve misyonunu, güç ve olanaklarını tartışma konusu edecek adımlarla örgüte fatura etmek istemektedirler. Bir türlü kavranamayan ise şudur: Bu çabalar o çok arzulanan birliği gerçekleştiremeyecek, fakat bu çabalarda ısrar edildiği ölçüde örgütü bölecek, bu gidişle onun tasfiyesi gibi sorumluluğu ağır bir riskle karşı karşıya getirecektir.

Bugüne kadar ve özellikle gelinen yerde, bunu önlemenin biricik yolu sorunları örgüte sunmak, kamuoyu önünde tartışmaktır. Örgütü bu haketmediği garip durumla, bu yapay krizle yüzyüze bırakan tüm yoldaşları, neyse birlik sorununa ilişkin görüşleri, açıkça ortaya koymaya çağırıyoruz. Bundan korkmak, bundan kaçınmak, kaba bir oportünizm olacaktır. Başvurulan gayri meşru yöntemlerin hesabını ise ayrıca istiyoruz. Bu örgütün geleceği olacaksa eğer örgüt yaşamında komploculuğun zerresi olmamalıdır.

Bir çift sözümüz de kişi olarak Nadir yoldaşa olacak. X ile birliği kastederek „bu işin peşini bırakmayacağım" demiş bulunuyor bize. Bu yoldaşın Konferanstan beri savunageldiği bu görüşünü biz yalnızca saygıyla karşılarız. Fakat bizim de küçük bir isteğimiz var. Nadir yoldaş da Konferans'ta 17'ye karşı 1 oyla, yani ezici bir çoğunlukla reddedilmiş bir görüşü, Konferans iradesini pratikte boşa çıkarmak gibi akılalmaz bir yöntemle gerçekleştirme yoluna başvurmamalıdır. Zira bu örgüt iradesini çiğnemek, disiplini öldürmek demektir. Bizim Nadir yoldaşın görüşüne duyduğumuz saygıya, Nadir yoldaş da örgüt iradesine saygı göstererek karşılık vermelidir. Bu yalnızca örgütsel birliğimizi perçinler.

Bu özel hatırlatmayı yapmak gereği duyduk. Zira Nadir yoldaş yaptığımız konuşmadan çıkan sonuçtan, Cihan yoldaşa yazdığı son mektuptan ve fiilen içinde bulunduğu „iş bitirme" operasyonundan anlaşıldığı kadarıyla, Konferansın MK'ya verdiği „yetki"nin anlamı ve çerçevesinden habersiz görünmektedir.

MK'nın bazı üyelerinin Konferansta savundukları görüş ve yöntemlerden bugün „rücu" etmiş olmalarından yarar ummmaktadır. Hayır yoldaş, işin peşini bırakmamaya kararlı olduğuna göre, yapacağın tek şey, muhalefetini tüm örgüt araç ve platformlarını kullanarak açıkça ortaya koymalısın. Bu yöneticisi bulunduğun örgütte nasıl köklü bir demokrasi uygulaması olduğunu görme fırsatı da verecektir sana.

Cihan -Mesut

Birlik Protokolü

1) EKİM ile KH arasında, bu iki hareketin birleşmesini olanaklı ve gerekli kılan ortak bir ideolojik temel vardır. Varolan ideolojik görüş ve vurgu farkları tekleşmeye engel değildir. Birlik pratik bir sorun olarak ele alınmaktadır.

2) Tekleşme iki ayrı kanaldan ve farklı süreçlerden gelen iki hareketin parti sorununun çözümünde önemli bir adım niteliği taşıyan siyasal birliğidir. Yöntemi, taraflardan birinin ötekine katılımı değil, siyasal tekleşmedir.

3) İki hareketin merkez kurulları en kısa zamanda biraraya gelerek aşağıdaki konular görüşülecek ve birliği gerçekliğe dönüştürecektir.

a) Birliğin (tekleşmenin) siyasal içeriği, anlam ve açılımlarına ilişkin bir açıklama hazırlanacaktır. (Burada tekleşen hareketin ve partileşme sürecinin gerektirdiği örgüt ismi sorunu ilk konferansın ele alıp çözeceği bir sorundur.)

b) İki hareketin birleşmesiyle oluşturulan MK örgütleri tekleştirmeyi ele alıp çözecektir.

MK'nın oluşumu açısından KH'nın EKİM'in MK bileşimine herhangi bir itirazı yoktur. Aynı biçimde EKİM de KH tarafından MK'ya girecek kişilerin saptanmasının KH'nın merkez kurullarının sorumluluğunda olduğunu kabul etmektedir.

c) Toplantı konferansa kadarki işler ve işleyişi düzenleyen geçici tüzük (ya da iç işleyiş kuralları) çıkaracak, konferansın yaklaşık tarihini ve toplanma ilkelerini belirleyecektir.

4) Birleşmiş hareketin illegal merkez yayın organı EKİM, legal teorik yayının Devrim olması ve iki organın da içerik, biçim ve redaksiyonunun MK'ca düzenlenmesi öngörülmektedir.

(Hazırlanan ve çıkma aşamasına gelen D'nin ilk sayısı, EKİM'in vereceği yazılar da içine alınarak, hazırlanan yazılarla ilgili karşılıklı onayların sağlanması yöntemiyle yayınına girecek, ikinci sayıdan itibaren yayın ve redaksiyon da tekleşecektir.)

22 Ağustos '91

Partiyi ve devrimi...

(Başlarafı s.19'da)

önderlik düzeyindeki kadrolarıyla bile nasıl da çok yakıcı meselelerde aslında anlaşmamış, netleşilmemiş olduğu çıktı ortaya. EKİM'le aynı ideolojik ve örgütsel platformu savunuyor olmak, bize katılan bireylerce sosyalist devrimi savunuyor olup olmamaya indirgendi.

Bize yönelenlerin kavrayış ya da kavrayışsızlığını tartışmak istemiyorum. Bu bireyler bizi belli yönleriyle kavramış, fakat kimi geri özelliklerini de halen daha üzerlerinde taşıyor olabilirler. Buna müdahale etmek, bireydeki dönüşümü sağlamak EKİM'le uyuşmayan yönlerin üzerine devrimci bir tarzda gitmek gerekirdi. Fakat bu, bizdeki geçmiş dönem önder-lik kadrolarının kimilerince, bireyin farklı, EKİM'-le kimi noktalarda taban tabana zıt yönleriyle oportünist bir tarzda uzlaşma yapılarak geçiştiril-miştir.

Bu uzlaşma kendini daha sonra daha farklı ve zararlı biçimlerde ortaya koymakta, fakat iş işten geçmiş olmaktadır. Bireyin kendi içsel evrimi onu çok farklı noktalara savurmaktadır.

Örgütü yeni dönemde zor ve büyük görevler beklemektedir. Sol harekette bir bütün olarak sağa kayışın yaşandığı koşullarda, bulunduğumuz proleter sosyalist zeminin savunusunda bir milim bile ödün vermeden sağlam durabilmek, kendi çizgimizde kararlıca yürüyebilmek, tarihsel görevler ve hedeflere ulaşmada yolaçıcı olacaktır.

Güneş ALTINOK

Almanya Marksist-Leninist Partisi'nin (MLPD) haftalık yayın organı *Rote Fahne*, MLPD Başkanı Stefan Engel ile yapılmış uzun bir röportaj yayınladı. Röportajın bir bölümünü yayınlıyoruz.

Almanya'nın ekonomik durumu ve siyasal gelişmeler

Rote Fahne: *Yıl sonunda burjuva politikacı ve şahsiyetlerin eski yılı değerlendirmeleri veya hakeza yeni yıla ilişkin görüşlerini dile getirmeleri gelenektendir. Biz, bu alanı bu politikacılara terketmemeyi öneriyoruz. Zaten onların söyleyebilecekleri pek yeni bir şeyleri de yok.*

Son günlerin gündemini kuşkusuz Başbakan Yardımcısı Möllemann'ın istifası işgal ediyordu. Bunu nasıl değerlendirmek gerekiyor?

Stefan: Möllemann şüphesiz yeğeni ve bir ruh doktoru için yazdığı tavsiye mektuplarından dolayı istifa etmek zorunda kalmadı.

Posta Bakanı Schwarz Schilling'in gürültülü gidişinin ardından Möllemann'ın düşmesi şimdilik bir hükümet krizinin doruk noktasıdır.

1992'de Bonn hükümeti hızını alamayarak bir beladan diğerine girdi. Önce Doğu'nun kalkınacağına ilişkin toz-pembe hayalleri suya düştü. Stoltenberg'in Türkiye'ye askeri yardımından ve Yugoslavya anlaşmazlığındaki muğlak rolünden dolayı ise dış politikada da üstlerine gölge düştü. Alman emperyalizminin toz-pembe Avrupa hayalleri, Danimarka, Yunanistan, İspanya, Fransa'daki kitlesel direnişlerle sert darbeler aldı. Nihayet genel Alman ekonomisi yıl ortasında gerçek bir aşırı üretim krizine de düştü. Bu emperyalistlerarası rekabeti keskinleştirdi ve Avrupa Para Birliği'nde bir para krizine yol açtı.

Fakat hükümeti asıl sıkıntıya sokan, yükünü çalışanların sırtına yıkmak istediği kriz programlarının her açıdan çalışanların kararlı protestolarıyla karşılaşması oldu.Bu sadece 1992 toplusözleşmelerinde değil, hastalık halinde ilk üç günün ücretten düşürüleceği uygulamasının ilanında da, sığınma hakkının kısıtlanması girişiminde de böyleydi.

Açık ki tekeller, geveze Möllemann'ın Bonn kriz programını inandırıcı bir tarzda hiddetli halka götürmek için uygun ekonomi bakanı olmadığı fikrine ulaştılar. Fakat hükümet krizi kişisel değil, aksine temel bir sorundur.

Öyle ki 1981/82'deki ekonomik krizden farklı olarak, tekeller de ekonomik düşüşe geçtiler. Yıl sonunda Daimler-Benz Yönetimi 1992 mali yılında 1 milyar Alman Markı aşkın zarar açıkladı. Klöckner tekeli kâra geçemediğini belirtmek durumunda kaldı. IBM ise Almanya'daki üretim ünitelerini kapatıyor. Tüm çelik işletmeleri ise ciro ve üretim kayıplarının çift sıfırlı olacağını açıkladılar. Sanayi üretimi genel olarak geriliyor; siparişler yaklaşık olarak % 5, hatta Doğu'da % 20'leri de geçerek geriledi.

Almanya'daki krizin gelişmesini doğuran başlıca etken, genel Alman ekonomisini olumsuz etkileyen Doğu'daki sözde iktisadi kalkınmanın boşa çıkmasıyla birlikte dış talebin düşmesi oldu. 1981/82'deki son ekonomik krizden bu yana üretimin ve sürümün uluslararasılaşması daha da artı. Bu, Alman ekonomisini, özellikle de uluslararası alanda faaliyet yürüten tekelleri hashas bir konuma soktu. Batı Almanya'nın 58 sanayi dalından 21'i, imalat sanayinin 29 sektöründen 18'i ihracata bağımlı hale geldiler.

Oysa piyasa verilerine göre ABD'de, Japonya'da ve çoğu Avrupa ülkelerinde Birleşik Almanya'nın ihracatı aşağılarda seyrediyor.

Kitlesel işsizliğin yeni bir yükselişini müjdeleyen bu veriler karşısında Alman vatandaşların %50'si, bir ankette, ne federal hükümeti ne de Bonn-partilerini krizin gelişmesini denetim altına alabilecek yetenekte görmediklerini beyan ettiler. Bu nedenledir ki, Ekonomi Bakanlığı Möllemann'dan sonra da dikenli bir koltuk olarak kalacaktır.

Rote Fahne: *Sol'un değişik kesimleri değerlendirmelerinde 1992 yılını, Almanya'nın savaş sonrası en karanlık yıllarından biri olarak tanımladılar. Sen bunu nasıl değerlendiriyorsun?*

Stefan: Ben bu bakış tarzının temelden yanlış olduğuna inanıyorum. MLPD için 1992 herşeyden önce oldukça umut verici ve başarılı bir yıldır. Öyle ki, devlet ve tekellerin uyguladığı ücret politikası üzerineb 1992'nin ilk yarısında, 2. dünya savaşından bu yana yaşanan en mücadeleci toplusözleşme çekişmelerinden biri gelişti. Ücret politikasının delinmesiyle kalınmadı, aksine işçi ve ücretli kamu görevlilerin sınıf bilinci de bir çok açıdan uyandı ve açık bir sınıf muhalefetine doğru bir dizi yeni ve anlamlı adımlar atıldı. Bu mücadele ruhu toplusözleşmelerden sonra işten atılmalara, ücret ve işkoşullarına yapılan saldırılara karşı kendiliğinden bir grev dalgasına dönüştü. Keza, neo-faşistlerin hükümetin gözyumması ve basının geniş yardımıyla halk arasında yabancı düşmanı ve ırkçı bir hava yaratma girişimlerinin kof bir silah olduğu ortaya çıktı. Bu girişimin sonucu, Almanya'nın savaş

sonrası sahne olduğu en büyük anti-faşist kitle hareketi oldu. Sadece Kasım ve Aralık'ta neo faşizme ve yabancı düşmanlığına karşı 4-5 milyon insan sokağa döküldü, protesto eylemlerine, uyarı grevlerine veya toplantılara katıldı.

Anlamlı olan sadece bu hareketin genişliği değil, aksine içeriğidir de. Öyle ki bu hareketin Bonn-partilerinin uzlaştırıcı propagandasına karşı temel tutumu mücadeleci bir karakter taşıyordu. Bunun yanısıra öne çıkan hareketin sığınma hakkının kararlı savunucusu olması ve temelde enternasyonalist tutumu oldu.

Bu zeminde yeni, altmışlı yılların sonu-yetmişli yılların başındaki son gençlik hareketinden daha derin ve geniş bir gençlik hareketi doğdu. Bu hareketin taşıyıcısı sisteme ve onun parti ve kurumlarına derin bir güvensizlik besleyen 14-15 yaşları arasındaki gençlerdir. Hareket genel bir çıkışyolu arayışı ve halklar arasında derin bir kardeşlik duygusu ile karakterize olmaktadır.

Her kim böyle bir yılı en karanlıklardan biri olarak nitelerse, o mücadele perspektifini kaybetmiştir. Emperyalizmin buhranlı gelişmelerine tabi olacak derecede sisteme uyum sağlamak ve bir o denli de kitlelerden uzaklaşmak ezelden beri küçük-burjuvazinin uğursuzluğu olmuştur.

Rote Fahne: *Fakat neo-faşist terörün varlığı, yaşam koşullarının dramatik oranda kötüleşmesi ve Almanya'nın dünyada tekrar saldırgan bir rol üstlenmiş olması da yadsınamaz...*

Stefan: Zaten sorun çelişkilerin keskinleşiyor olması değil. Biz marksist-leninistler hiç bir zaman kapitalizmin işlediği gibi bir yanılsamaya düşmedik. Kapitalizm kendini ekonomik ve politik krizlerle dışa vurmak zorundadır. Biz, neo-faşist teröre, krizin yükünü çalışanların sırtına yıkma planlarına ya da Alman birliklerinin BM-girişimi örtüsü altında NATO alanı dışındaki askeri saldırı girişimlerine karşı asla kör ve sağır olmadık. Belirleyici olan soru şu değil mi: kitleler buna nasıl tepki gösteriyor? Her şeyi kabulleniyorlar mı? Emperyalist politikanın arabasına koşulmaya izin mi veriyorlar? Yoksa çıkarları uğruna kararlı bir kavgaya mı giriyorlar?

1981/83'deki son dünya ekonomik kriz döneminde işçilerin mücadelesi oldukça gerilemişken, bu yılın başında toplusözleşmeler sırasında gerçekleştirilen 8 referanduma katılan 736.000 kişiden % 91'i grev lehine tavır belirlemiştir. Tekellerin ve devletin ücret dayatmasına karşı yürütülecek ortak bir mücadele için sektörler üstü eylem komiteleri oluşturuldu. Dayatılan ücret delindi, devlet ve tekeller yenilgiye uğratıldı. Bu mücadelenin doruk noktası, yaklaşık yarım milyon işçi ve ücretli kamu çalışanının katıldığı onbir günlük ÖTV (Kamu Taşımacılığı) greviydi. 1992'de işyerlerinin yokedilmesine karşı doğu ve batıda kendiliğinden mücadelenin yürütülmediği bir tek günün bile geçmediği unutulmamalı. İşçiler ne kadar sert ve kararlı mücadele ettilerse, başarı şansları da o kadar yüksek oldu. Bu, ekonomik kriz esnasında yürütülecek mücadele için önemli bir derstir.

Elbette sığınmacılara, yabancılara ve diğer ilerici insanlara yapılan vahşi neo-faşist saldırılar bu ülkedeki çoğu insanlarda olduğu gibi bizde de nefret uyandırdı. Fakat biz baştan itibaren bu eylemlerin halkın genel bir sağa kayışını ifade ettiği anlayışına karşı durduk. Bu düşüncelerimizle Ağustos'ta henüz yalnızız ve Rostock olayına karşı yapılan yürüyüşte, Lichtenhagen'deki faşist terörden Rostock halkını sorumlu tutan radikal otonomlar karşımızda ezici bir çoğunluktu. Daha o zaman otonomlara politikalarını "Tagesschau"a (Alman TV'sinde bir haber programı-çev.) göre belirlememelerini önerdik.

Kitlelerin mücadele yeteneğine ve temelde anti-faşist tutumuna olan güvenimiz bu süreçte binlerce kez doğrulandı. Buna karşın küçük-burjuva otonomlar kendilerini bu kitlesel hareketten tümüyle tecrit ettiler.

Aynı dönem anti-faşist mücadeleyi vurgulayan bir slogan ileri attık. "Tüm faşist örgütler yasaklansın" sloganını yüzbinlerce afiş, kuşlama, bildiriyle yaygınlaştırdık. Küçük-burjuva ve oportünist örgütler arasında Ağustos'ta tepkiyle karşılanan tutum, Kasım'da belirleyici bir kitle sloganı haline geldi.

Federal hükümet dahi, gerçekte bugüne dek hiç bir biçimde faşist teröre karşı ciddi adımlar atmaya hazır olmasa da, 3 örgütü yasaklamakla bu havayı hesaba katmak zorunda kaldı.

Bu hareketi yanlış değerlendiren bütün örgütlerin bugün sorunları var. Hepsinden de önce, halkın sözde sağa kayışından hareketle sığınma hakkını sınırlandırma girişimine rahatlıkla ortak olabileceğini sanan SPD'nin. SPD'nin tabanı bu olay üzerine, daha önce görülmedik boyutlarda bölündü. Özellikle SPD gençlik örgütleri, Jusos (Genç Sosyalistler) ve Falken (Şahinler), içinde partilerinden ayrılmayı ciddi olarak düşünen geniş bir akım var. Oysa gençliğini kaybeden bir parti geleceğini de kaybeder.

Fakat burjuva partilerinin sorunu daha da derinde yatıyor. Daha iki-üç yıldan da kısa bir süre önce kapitalizmin sosyalizm üzerindeki nihayi zaferini kutlayan onlar değil miydi? İnsanlığa, genel dünya barışının gerçekleşeceği yeni bir dönemin başladığı sözünü onlar vermediler mi? Ne oldu tüm bu sözlere?

1992 toplam 52 savaşla II. dünya savaşından bu yana en çok savaşın yaşandığı bir yıl oldu. Bu yıl dünya ekonomik kriziyle, yüksek politik gerilimlerle, genel bir politik kaosla ve bunlara karşı dün-

yanın her yerinde şekillenen aktif kitle direnişleriyle karakterize oldu. Elbette sözkonusu olan, birinci planda hala kapitalist sistemin sınırları içinde hareket eden bir mücadeledir. Fakat geniş bir kitle hareketliliği olmaksızın, emperyalizmin günümüz dünyasının hiç bir sorunu çalışan kitleler lehine çözemeyeceği ve gerçek sosyalizmin yolunda ilerlemenin zorunlu olduğu bilinci egemen hale gelemez. Kısaca 1992 yılı bir çok insanı aktivite eden bir itilim, emperyalistler açısından ise karanlık bir yıl oldu. Şimdi belirleyici olan, bu temel üzerinde bilinçlenmeyi adım adım yükseltmektir.

Rote Fahne: *1 Ocak'tan itibaren sözümona AT içpazarı uygulamaya girecek. Birleşik Avrupa'ya MLPD nasıl yaklaşıyor?*

Stefan: Önce iki şeyi birbirinden ayırmak zorundayız. Benim Avrupa'dan yana mı yoksa karşısında mı olduğum kapitalist üretimin ve değişimin uluslararasılaşma sürecinin ilerlemekte olduğu olgusundan hiçbir şey değiştirmez. Gelişmiş büyük üretimin ancak uluslararası alanda örgütlenebileceği, tekelci devlet kapitalizminin ekonomik bir yasallığıdır. Bir anlamda AT içpazarı ekonomik gelişmenin yanlızca politik bir ifadesidir. Bu tür ekonomik yasallıklar ne durdurulabilinir ne de etkisiz kılınabilir. Marksist-leninistlerin görevi uluslararası bu güç yoğunlaşmasının halk düşmanı, işçi düşmanı sonuçlarına karşı mücadeleyi geliştirmekte yatıyor.

Bu tıpkı rasyonalizasyonda olduğu gibidir. Hiç kimse üretimdeki rasyonalizasyonun, teknik gelişmelerin karşısında ciddi olarak duramaz. Fakat biz kapitalist rasyonalizasyonun işçiler ve diğer emekçiler aleyhine olan sonuçlarına karşı kararlı bir mücadele sürdürmek zorundayız.

Avrupa'daki birleşme süreciyle bağlantılı olan tüm sonuçlara şiddetle karşı duracağız. Sosyal hakları kaldırmak, ücretleri çalmak, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamak için çeşitli ülkelerden işçilerin birbirine karşı kullanıldığı bir rekabet savaşıdır bu. Avrupa'nın emperyalist birliğinin bu sonuçlarına karşı, tüm Avrupa emekçileriyle birlikte kararlı bir cephe oluşturacağız. Sonuç, tekellerin Avrupa'sına karşı tüm Avrupa'lı işçilerin ve halk kitlelerin birliği olacaktır. Tüm Avrupa'da Maastricht Anlaşmasına, Schengen'deki halk düşmanı sözleşmelerin sonuçlarına karşı verilen mücadele yükseliyor. Mücadeleyi ülke sınırlarını aşacak şekilde koordine etme ve ortak bir hedefe yönlendirilme olanakları gittikçe artıyor.

Rote Fahne
9 Ocak 1993, Sayı: 1

EKİM MK temsilcisinin Almanya konferansı

Ocak ayı içinde Almanya Marksist-Leninist Partisi (MLPD) yöneticileriyle Almanya'da bir dizi görüşme yapan EKİM Merkez Komitesi temsilcisi, MLPD'nin Merkez Yayın Organı *Rote Fahne* Redaksiyonu da içinde, bir dizi faaliyet alanını yerinde görme ve yakından izleme olanağına sahip oldu. EKİM Merkez Komitesi temsilcisi bu ziyareti sırasında, MLPD'nin benzer etkinlikler için kullandığı Gelsenkirchen'deki Arbeiterbildungszentrum (İşçi Eğitim Merkezi)'da Türkiye'deki siyasal gelişmeler ve devrimci mücadele üzerine bir konferans da verdi.

Rote Fahne'nin önden sayfalarında Almanca ve Türkçe olarak duyurduğu bu konferans: Türkiye'deki siyasal durum; İşçi hareketi ve Kürt ulusal hareketi; Türkiye sol hareketi ve EKİM konularını kapsıyordu.

Ağırlığını MLPD'nin önde gelen kadro ve üye çevresinin oluşturduğu dinleyici kitlesi, konferansı ilgiyle izledi. Bu yakın ilgi konferansın tartışma bölümünde dile getirilen sorulara da yansıdı. Örneğin MLPD Başkanı Stefan Engel'in sorduğu üç sorudan biri, EKİM'i Türkiye sol hareketinden ayıran temel ideolojik farklılıklar ile bunun pratik faaliyette nasıl yansıdığı üzerine idi. Bir diğer MLPD üyesi ise Almanya'da çalışan Türk ve Kürt işçileri içerisindeki faaliyetimizin ilkesel ve politik çerçevesi üzerine bir soru sordu. Türkiyeli devrimci örgütlerin Alman devrimcileri tarafından yadırganagelen ortak mücadeleden uzak durma eğilimi nedeniyle oldukça ilgi toplayan soru kısaca şöyleydi: "Diğer Türkiyeli örgütlerin buradaki politikası genellikle yanlızca kendi ülkelerine yönelik olmakta, bu örgütler kendilerini Almanya'da süren sınıf mücadelesinden tecrit etmektedirler. EKİM olarak bu soruna siz nasıl bakıyorsunuz?"

Konferans oldukça geç bir saate bitirildiğinde soruların henüz ardı arkası kesilmemişti. Tartışma bir süre daha, daha serbest ama aynı sıcak atmosferde sürdürüldü.

MLPD'nin Merkez Yayın Organı *Rote Fahne* konferansa ilişkin habere, "Türkiye'de Belirleyici Güç İşçi Sınıfıdır" başlığıyla ve Zonguldak madencilerine ilişkin bir resim ile birlikte, tam sayfa ayırdı. Konuya ilişkin yazıda, konferansta Türkiye hakkında verilen genel bilgilerin yanısıra, EKİM'in Türkiye'deki sınıf ilişkilerine ve bu çerçevede devrim sorununa bakışını yer verilmiş; EKİM'in küçük-burjuva devrimci örgütlere egemen dogmatik-taklitçi bakışaçısına yönelttiği eleştiri ve marksist-leninist diyalektik yöntem gereğince "yeni sorulara yeni yanıtlar aradığı"na ilişkin vurgular öne çıkarılmıştı.

Altı çizilen bir diğer bir nokta ise, EKİM'in sahip olduğu enternasyonalist bakışaçısı b ve bunun bir ifadesi olarak, Avrupa'da çalışan taraftarlarını bulundukları ülkelerdeki sınıf mücadelesine katılmaya ve bu ülkelerin devrimci örgütleriyle mücadele birliğine yönlendirmesi olgusu idi.

yağdıran Alman faşizmi taş üstünde taş bırakmadı. Fakat tüfeğin ve elbombasının olmadığı yerde bıçak, demir, çekiç ve hatta kaynar suyla karşı koyan Stalingrad halkı için her tuğla yıkıntısı bir direniş kalesi oldu. Hitler şehre giren birliklerinden haber alır almaz "Stalingrad'ı aldık" açıklaması yapıyor, ardından ise sözlerini geri almak zorunda kalıyordu. Şehre girmişti faşist birlikler; fakat sokak sokak, ev ev çarpışan Sovyet insanını teslim alamıyorlardı.

Bu insan gücünü bu denli fedakar, kararlı ve yenilmez kılan neydi? Kuşkusuz ki Sovyet insanının tüm emekçilerin birliğine ve eşitliğine, tüm halkların özgürlüğüne ve kardeşliğine olan devrimci inancıydı. "Sosyalizmi savunmak" tüm Stalingrad halkının ortak bilincine dönüşmüştü.

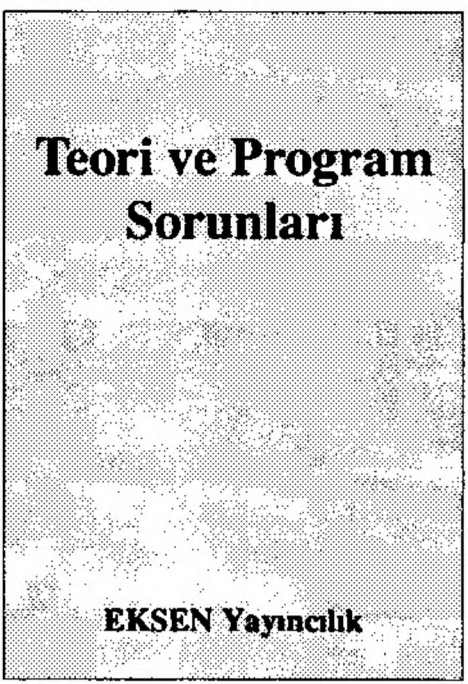
Alman faşizmi saldırıya geçer geçmez Sovyet halkına seslenen Kızılordu Başkomutanı Stalin şöyle diyordu:

"Faşist Almanya'ya karşı verilen bir savaşa, olağan bir savaş gözüyle bakamayız. Bu iki ordu arasındaki bir savaş değildir. Bu, aynı zamanda, bütün Sovyet halkının faşist Alman birliklerine karşı verdiği büyük bir savaştır. Faşist sömürücülere karşı verilen bu yurtsever halk savaşının hedefi, yalnızca ülkemize yönelik tehlikeyi bertaraf etmek değil, Alman faşizmin boyunduruğu altında inleyen bütün Avrupa halklarına yardım etmektir. Yoldaşlar! Gücümüz, ölçülemeyecek kadar büyüktür. Küstah düşman, bunu çok yakında idrak edecektir. Kızılordu'yla birlikte binlerce ve binlerce işçi, kolektif çiftliklerde çalışan köylü ve entellektüel, üzerimize saldıran düşmana karşı seferber olmuştur. Halkımız, milyonlarla, kitlelerle seferber olacaktır. Moskova ve Leningrad emekçileri şimdiden, Kızılordu'ya destek olmak üzere binlerce kişilik bir Halk Milisi oluşturmaktalar. Alman faşizmine karşı verilen savaşta özgürlüğümüzü, onurumuzu ve yurdumuzu yaşamımız uğruna korumak için, düşman saldırısı tehdidiyle karşı karşıya bulunan her şehirde böylesi Halk Milislerini oluşturarak bütün emekçileri savaşa için seferber etmeliyiz." (Stalin'in 3 Temmuz 1941'de bütün Sovyetler Birliği yurttaşlarını göreve çağıran konuşmasından)

Parti ve Konsomol üyeleri tüm cephelerde olduğu gibi Stalingrad'da da örnek bir rol oynuyor, direnen halkı ve emekçileri kaynaştırıyor ve böylece savaşın büyük bir disiplinle sürdürülmesini sağlıyorlardı. Sibirya'dan yardım birlikleri yetişinceye kadar Stalingrad halkı tam 182 gün Alman birliklerine aman vermedi. Gelen yeni kuvvetler kente sıkışan Almanları kıskaca aldılar ve 2 Şubat 1943'de teslimiyete zorladılar. Stalingrad zaferi savaşın büyük dönüm noktası oldu. Sovyet orduları Alman istilacılarını 1943'te Ukrayna'dan, 1944'de Sovyet cephelerinden ve Varşova'dan söküp attı.

Kapitalizmin en iğrenç ürünü olan Nazi faşizminin sosyalist topraklarda yenilmesi bir tesadüf değildir. Alman işgali karşısında başta Fransa Avrupa'nın kapitalist ülkeleri peşpeşe yenilip teslim oldular. Onlar Nazileri durduramadılar, durduramazlardı. Fakat kardeş ulusların sosyalist Sovyet ülkesi, Alman tekellerinin dev savaş makinasını, Nazi barbarlığını durdurdu ve yenilgiye uğrattı. Stalingrad zaferi, Sovyet emekçilerinin "Ya Barbarlık içinde çöküş, ya Sosyalizm!" ikilemini Ekim Devriminden sonra, ikinci bir defa, aynı kararlılıkla aynı inançla yanıtladığı gün oldu.

Stalingrad zaferinin üstünden tam 50 yıl geçmesine rağmen günümüzde "Ya Barbarlık içinde çöküş, ya Sosyalizm" sorunu her zamankinden daha güncel ve yakıcıdır. Kapitalist dünya sisteminin yeryüzündeki egemenliğini yıkma, onun kölelik zincirlerini en zayıf halkalarından başlayarak kırıp parçalama mücadelesinde, Stalingrad ruhu güç ve esin kaynağı olacaktır!

Stalingrad Zaferinin 50. Yıldönümü

Stalingrad'da bir mevzinin daha kazanıldığını bayrak işaretiyle bildiren bir Kızıl Ordu askeri

Sosyalizmin direniş destanı

Hitler, 22 Haziran 1941'de, Sovyetler Birliğini faşizmin kanlı ellerine almak için görülmedik büyüklükte bir saldırı başlattığında, henüz Avrupa'nın fethinden yeni dönmenin sarhoşluğunu taşıyordu. Tüm dünya nefesini tutmuş, sosyalizmin bu görkemli kalesinin "yıldırım harekâtı" ile düşeceğini bekliyordu.

Oysa kapitalizmin kendi elleriyle besleyip büyüttüğü ucube Alman faşizmi, işte burada, sosyalist topraklarda tarihinin en büyük yenilgisine uğratılacaktı.

Moskova'da, Leningrad'ta olduğu gibi uçsuz bucaksız Sovyet bozkırlarında da düşmanla göğüs göğüse savaşan Kızıl Ordu birlikleri ile işçilerden, emekçilerden, köylülerden, ve aydınlardan oluşan gerilla birlikleri teslim olmak nedir bilmediler, kanlarının son damlasına kadar istilacı faşist düşmanla çarpıştılar.

Sovyetler, saldırıdan birkaç hafta sonra kayıplarını açıkladığında (7500 silah, 4500 uçak ve 5000 tank) tüm dünya inanmazcasına aynı soruyu sordu: Bu orduyu ayakta tutan, bu savunmanın gücünü oluşturan, bu direnişin kararlılığını sağlayan sır neydi?

İşgalin başlamasıyla "düşmana bir tek çöp bile yok!" şiarıyla tek vücud, tek yürek tarlalardaki buğdayı, askeri tesislerindeki donanımı, fabrikalardaki makinaları olağanüstü bir seferberlikle ülkenin doğusuna taşıyan Sovyet halkı, bu sorunun yanıtını, Stalingrad'ta söken şafağa kanıyla yazacaktı.

Bu sosyalizmin barbarlık üstündeki zaferiydi. Bu sosyalist Ekim Devrimi ile doğan yeni insandı. Savunulan anavatan toprakları değil, özgürlük ve sosyalizm idi. Bu sosyalist bir ülkede insan gücünün olağanüstü üreticiliği ve yaratıcılığı idi.

Hitler'in "Stalingrad her ne pahasına olursa olsun, düşmelidir" emriyle Stalingrad'a dayanan Alman birlikleri, her toprak parçasında, her evde, her yıkıntının ardında "Volga'dan öte toprak yoktur!" direnciyle karşılaştılar. Stalingrad'a günlerce süren hava saldırılarıyla yüzbinlerce bomba

(Devamı s.43'de)